



## KUJAWSKA FABRYKA MASZYN ROLNICZYCH Sp. z o.o.

ul. Kolejowa 54/4, 87-880 Brześć Kujawski,

tel. +48 54 252 10 27

[poczta@krukowiak.com.pl](mailto:poczta@krukowiak.com.pl)

[www.krukowiak.com.pl](http://www.krukowiak.com.pl)

---

### OPRYSKIWACZ SADOWNICZY PRZYCZEPIANY WYPOSAŻONY W BELKĘ TYPU OCTOPUS

P 154/8	KTM 0823-123-415-487	800/SAD/T
P 154/3	KTM 0823-123-415-433	1000/SAD/T
P 154/2	KTM 0823-123-415-420	1500/SAD/T
P 154/5	KTM 0823-123-415-459	2000/SAD/T
PKWIU 28.30.60.0		



### INSTRUKCJA OBSŁUGI KARTA GWARANCYJNA ZACHOWAĆ DO PRZYSZŁEGO UŻYTKU



INSTRUKCJA ORYGINALNA  
w języku polskim



---

Wydanie 2024



# **KUJAWSKA FABRYKA MASZYN ROLNICZYCH Sp. z o.o.**

ul. Kolejowa 54/4, 87-880 Brześć Kujawski,

tel. +48 54 252 10 27

[poczta@krukowiak.com.pl](mailto:poczta@krukowiak.com.pl)

[www.krukowiak.com.pl](http://www.krukowiak.com.pl)

## **OPRYSKIWACZ SADOWNICZY PRZYCZEPIANY WYPOSAŻONY W BELKĘ TYPU OCTOPUS**

**P 154/8    KTM 0823-123-415-487    800/SAD/T**

**P 154/3    KTM 0823-123-415-433    1000/SAD/T**

**P 154/2    KTM 0823-123-415-420    1500/SAD/T**

**P 154/5    KTM 0823-123-415-459    2000/SAD/T**

**PKWIU 28.30.60.0**

## **INSTRUKCJA OBSŁUGI KARTA GWARANCYJNA**

**ZACHOWAĆ DO PRZYSZŁEGO UŻYTKU**



**INSTRUKCJA ORYGINALNA  
w języku polskim**



Wydanie 2024



## SPIS TREŚCI

<b>WSTĘP .....</b>	<b>1</b>
<b>IDENTYFIKACJA MASZyny .....</b>	<b>2</b>
<b>1. BEZPIECZEŃSTWO UŻYTKOWANIA .....</b>	<b>3</b>
<b>1.1. INFORMACJE DLA NABYWCY .....</b>	<b>3</b>
1.1.1. <i>SYMBOLE BEZPIECZEŃSTWA .....</i>	<i>4</i>
<b>1.2. ZASADY PODSTAWOWE .....</b>	<b>5</b>
<b>1.3. ZASADY BEZPIECZNEJ PRACY .....</b>	<b>6</b>
1.3.1. <i>OGÓLNE ZALECENIA BEZPIECZEŃSTWA PRZY OBSŁUDZE UKŁADU HYDRAULICZNEGO .....</i>	<i>6</i>
1.3.2. <i>OGÓLNE ZALECENIA BEZPIECZEŃSTWA PRZY OBSŁUDZE WAŁU PRZEGUBOWO -</i>	
<i>TELESKOPOWEGO .....</i>	<i>7</i>
1.3.3. <i>OGÓLNE ZALECENIA BEZPIECZEŃSTWA PRZY OBSŁUDZE OGUMIENIA, KÓŁ .....</i>	<i>8</i>
1.3.4. <i>MASA(-Y) I OPONA(-Y) .....</i>	<i>8</i>
<b>1.4. ZNAKI I NAPISY OSTRZEGAWCZE ORAZ INFORMACYJNE UMIESZCZONE NA</b>	
<b>MASZYNIE .....</b>	<b>9</b>
<b>1.5. UŻYTKOWANIE ZGODNE Z PRZEZNACZENIEM .....</b>	<b>13</b>
<b>1.6. RYZYKO RESZTKOWE .....</b>	<b>14</b>
1.6.1. <i>OCENA RYZYKA RESZTKOWEGO .....</i>	<i>14</i>
<b>2. PRZEJAZDY TRANSPORTOWE .....</b>	<b>15</b>
<b>2.1. POŁOŻENIE TRANSPORTOWE .....</b>	<b>15</b>
<b>2.2. DOSTAWA .....</b>	<b>16</b>
<b>2.3. ZAŁADUNEK I ROZŁADUNEK .....</b>	<b>16</b>
2.3.1. <i>ZAŁADUNEK Z POMOCĄ CIĄGNIKA .....</i>	<i>16</i>
<b>3. BUDOWA I DZIAŁANIE .....</b>	<b>16</b>
<b>3.1 BUDOWA OPRYSKIWACZA .....</b>	<b>16</b>
<b>3.2. WYPOSAŻENIE OPRYSKIWACZA .....</b>	<b>17</b>
3.2.1. <i>WYKAZ WYPOSAŻENIA PODSTAWOWEGO OPRYSKIWACZA .....</i>	<i>17</i>
3.2.2. <i>WYKAZ WYPOSAŻENIA DODATKOWEGO OPRYSKIWACZA .....</i>	<i>18</i>
<b>3.3. SCHEMAT DZIAŁANIA I OBIEGU CIECZY .....</b>	<b>18</b>
<b>3.4. ROZWADNIACZ ŚRODKÓW CHEMICZNYCH .....</b>	<b>20</b>
3.4.1. <i>ROZWADNIACZ ŚRODKÓW CHEMICZNYCH .....</i>	<i>20</i>
<b>3.5. BOCZNY ROZWADNIACZ ŚRODKÓW CHEMICZNYCH - POLMAC - (OPCJA</b>	
<b>DODATKOWA) .....</b>	<b>22</b>
<b>3.6. TURBINA .....</b>	<b>23</b>
<b>3.7. POMPA PRZEPONOWA .....</b>	<b>24</b>
<b>3.8. ZAWÓR STERUJĄCY .....</b>	<b>26</b>
3.8.1. <i>MANUALNY ZAWÓR STERUJĄCY Z KOMPENSACJĄ CIŚNIENIA .....</i>	<i>26</i>
3.8.2. <i>ELEKTRYCZNY ZAWÓR STERUJĄCY - (OPCJA DODATKOWA) .....</i>	<i>29</i>
3.8.3. <i>KOMPUTER SADOWNICZY SERII EASY 180, EASY 180 + HYDRAULIKA - (OPCJA</i>	
<i>DODATKOWA) .....</i>	<i>31</i>
<b>3.9. CHARAKTERYSTYKA TECHNICZNA OPRYSKIWACZY .....</b>	<b>33</b>
<b>3.10. WYMIARY GABARYTOWE .....</b>	<b>36</b>
<b>4. DOŁĄCZANIE I ODŁĄCZANIE MASZyny .....</b>	<b>37</b>
<b>4.1. PRZYGOTOWANIE CIĄGNIKA DO WSPÓŁPRACY Z OPRYSKIWACZEM .....</b>	<b>37</b>
<b>4.2. AGREGOWANIE OPRYSKIWACZA Z CIĄGNIKIEM .....</b>	<b>37</b>
<b>4.3. ROZŁĄCZENIE OPRYSKIWACZA Z CIĄGNIKIEM .....</b>	<b>39</b>
<b>5. PIERWSZE URUCHOMIENIE OPRYSKIWACZA .....</b>	<b>39</b>
<b>6. PRACA MASZyny .....</b>	<b>40</b>
<b>6.1. INFORMACJE OGÓLNE .....</b>	<b>40</b>
<b>6.2. PRZYGOTOWANIE OPRYSKIWACZA DO PRACY .....</b>	<b>40</b>
<b>7. CZYSZCZENIE, KONSERWACJA, NAPRAWY I OBSŁUGA TECHNICZNA .....</b>	<b>41</b>
<b>7.1. PRZECHOWYWANIE I ZABEZPIECZENIE OPRYSKIWACZA NA ZIMĘ .....</b>	<b>41</b>
<b>7.2. OBSŁUGA TECHNICZNA .....</b>	<b>42</b>
<b>7.3. NAPRAWA ZBIORNIKA POLIETYLENOWEGO .....</b>	<b>43</b>
<b>7.4. KONSERWACJA .....</b>	<b>43</b>
<b>7.5. SMAROWANIE .....</b>	<b>43</b>
7.5.1. <i>PUNKTY SMAROWANIA .....</i>	<i>44</i>
7.5.2. <i>HIGIENA .....</i>	<i>44</i>
7.5.3. <i>SKŁADOWANIE .....</i>	<i>45</i>

7.5.4. STOSOWANIE.....	45
7.5.5. PIERWSZA POMOC PRZY URAZACH SPOWODOWANYCH OLEJEM.....	45
7.5.6. ROZLANIE OLEJU.....	45
7.5.7. POŻAR SPOWODOWANY OLEJEM.....	45
7.5.8. USUWANIE ODPADÓW OLEJOWYCH.....	46
<b>8. DEMONTAŻ I KASACJA .....</b>	<b>46</b>
<b>9. WAŻNIEJSZE WSKAZÓWKI AGROTECHNICZNE .....</b>	<b>46</b>
9.1. ZALECENIA EKOLOGICZNE .....	46
9.2. KALIBRACJA OPRYSKIWACZA.....	47
9.3. WIADOMOŚCI PODSTAWOWE.....	50
9.4. TABLICA STĘŻEŃ .....	51
9.5. KOREKTA DAWKI OPRYSKU W ZALEŻNOŚCI OD GĘSTOŚCI ŚRODKA CHEMICZNEGO .....	51
9.6. SPRAWDZANIE WYDATKU ROZPYLACZY ORAZ OKREŚLENIE STOPNIA ICH ZUŻYCIA.....	52
9.7. TECHNIKA OPRYSKU .....	54
9.8. TABLICE DAWKOWANIA CIECZY DLA POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW ROZPYLACZY .....	55
9.9. TABLICA WYDAJNOŚCI ROZPYLACZY .....	57
<b>KARTA GWARANCYJNA.....</b>	<b>62</b>
<b>NAPRAWY GWARANCYJNE .....</b>	<b>63</b>

## WSTĘP

---

NINIEJSZA INSTRUKCJA OBSŁUGI STANOWI INTEGRALNĄ CZĘŚĆ SKŁADOWĄ WYROBU.

ZDJĘCIA ORAZ RYSUNKI ZAMIESZCZONE W INSTRUKCJI OBSŁUGI ORAZ KATALOGU CZĘŚCI ZAMIENNYCH MAJĄ CHARAKTER POGLĄDOWY I MOGĄ RÓŻNIĆ SIĘ OD ZAKUPIONEJ MASZYNY.



### WAŻNE

PRZED URUCHOMIENIEM OPRYSKIWACZA PO RAZ PIERWSZY, NALEŻY PRZECZYTAĆ DOKŁADNIE INSTRUKCJĘ OBSŁUGI. INSTRUKCJA OBSŁUGI POMÓŻE PAŃSTWU OPTYMALNIE WYKORZYSTYWAĆ MASZYNĘ. JEJ UWAŻNE PRZECZYTANIE POZWOLI NA BEZPIECZNĄ I WYDAJNĄ PRACĘ ORAZ ZAPEWNI SKUTECZNOŚĆ, O KTÓRĄ PAŃSTWO ZABIEGAJĄ. TYLKO DOKŁADNE STOSOWANIE SIĘ DO PRZEDSTAWIONYCH W NIEJ ZASAD I WSKAZÓWEK GWARANTUJE UŻYTKOWANIE MASZYNY BEZ ZAKŁÓCEŃ I WYPADKÓW, JAK RÓWNIEŻ DŁUGI OKRES EKSPLOATACJI OPRYSKIWACZA.

Opryskiwacz wolno użytkować, konserwować i uruchamiać tylko osobom, które zostały z nim zapoznane i poinformowane o ewentualnych niebezpieczeństwach. Należy przestrzegać przepisów w zakresie **BEZPIECZEŃSTWA PRACY**, jak również pozostałych ogólnie uznanych reguł dotyczących techniki, medycyny pracy i zasad ruchu drogowego.

Opryskiwacz wolno stosować jedynie zgodnie z jego przeznaczeniem. W przeciwnym razie, w wypadku powstałych szkód traci się wszelkie prawa wynikające z gwarancji. Stosowanie opryskiwacza zgodnie z przeznaczeniem dotyczy również przestrzegania zaleconych przez producenta warunków pracy i konserwacji, jak również stosowania wyłącznie oryginalnych części zamiennych.

### WAŻNE

PRODUCENT ZASTRZEGA SOBIE PRAWO WPROWADZANIA ZMIAN KONSTRUKCYJNYCH UDOSKONALAJĄCYCH WYROBY, KTÓRE NIE ZAWSZE MOGĄ BYĆ WNIESIONE NA BIEŻĄCO DO INSTRUKCJI OBSŁUGI. NIE WIĄŻĄ SIĘ Z TYM ZOBOWIĄZANIA, ŻE WPROWADZANE BĘDĄ RÓWNIEŻ DO MASZYN DOSTARCZONYCH.

PRODUCENT NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY WPROWADZONE PRZEZ UŻYTKOWNIKA OPRYSKIWACZA.

### WAŻNE

JEŻELI INFORMACJE ZAMIESZCZONE W INSTRUKCJI OBSŁUGI SĄ DLA PAŃSTWA NIEZROZUMIAŁE, NALEŻY SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z PRZEDSTAWICIELEM FIRMY K.F.M.R. SP. Z O.O. LUB JEJ SERWISEM POD NUMEREM +48 54 252 10 27



### WAŻNE

ISTNIEJĄ ZAWSZE TAKIE ELEMENTY RYZYKA, GRUPY ZAGROŻEŃ, KTÓRE NIE ZOSTANĄ WYELIMINOWANE DO KOŃCA (NP. ZGNIECENIE, UTRATA STATECZNOŚCI, ZACZEPIENIE). W ZWIĄZKU Z TYM PROSIMY O ZACHOWANIE SZCZEGÓLNEJ OSTROŻNOŚCI PODCZAS PRACY Z MASZYNĄ.

### WAŻNE

WŁAŚCICIEL, POŻYCZAJĄC OPRYSKIWACZ POWINIEN PRZEKAZAĆ GO ŁĄCZNIE Z INSTRUKCJĄ OBSŁUGI.

### WAŻNE

PODCZAS PRACY NIE MA WZMOŻONEGO HAŁASU. OPERATOR PRZEBYWA W CIĄGNIKU, HAŁAS I DRGANIA NIE POWODUJĄ ZAGROŻENIA DLA ZDROWIA.

## IDENTYFIKACJA MASZINY

Dane identyfikacyjne opryskiwaczy P 154/8, P 154/3, P154/2, P154/5 zamieszczone są na tabliczce znamionowej, przymocowanej do ramy w przedniej części maszyny (Rys.1.).

### WAŻNE

PROSIMY WPISAĆ PONIŻEJ: SYMBOL, NR MASZINY I ROK BUDOWY. DANE TE MOŻNA ODCZYTAĆ Z TABLICZKI ZNAMIONOWEJ; BĘDĄ ONE POTRZEBNE PRZY ZAMAWIANIU CZĘŚCI ZAMIENNYCH U PRODUCENTA.

SYMBOL:

NR MASZINY:

ROK BUDOWY:



Rys.1. Miejsca zamontowania tabliczki znamionowej i informacyjnej

Rys. 1a Tabliczka informacyjna

Rys. 1b Tabliczka znamionowa

WSZELKIE PRAWA DO PRZEDRUKU SĄ ZASTRZEŻONE. PRZEDRUK JEDYNIENIE ZA PISEMNĄ ZGODĄ PRODUCENTA.



## WYTYCZNE DO GWARANCJI

- w momencie dostawy urządzenia sprawdzić czy nie wystąpiły uszkodzenia podczas transportu, czy osprzęt jest kompletny oraz czy na tabliczce znamionowej znajduje się numer fabryczny,
- roszczenia z tytułu gwarancji mogą zostać uznane tylko wtedy, gdy nabywca dotrzymał warunków przewidzianych w umowie,
- gwarancja wygasa, gdy w wyniku samowolnej naprawy przez nabywcę, lub zamontowania nie oryginalnych części zamiennych, urządzenie zostaje zmienione i ewentualna szkoda pozostaje w bezpośrednim związku przyczynowo – skutkowym z tymi zmianami.



### **WAŻNE**

PRZEPISY POSTĘPOWANIA GWARANCYJNEGO I PRAWA Z NICH WYNIKAJĄCE PODANE SĄ W KARCIE GWARANCYJNEJ W INSTRUKCJI OBSŁUGI.

## **1. BEZPIECZEŃSTWO UŻYTKOWANIA**

---

### **1.1. INFORMACJE DLA NABYWCY**

---

Opryskiwacz jest skonstruowany zgodnie z obecnym stanem techniki i uznanymi regułami bezpieczeństwa, mimo to podczas eksploatacji mogą zaistnieć, dla użytkownika lub osób trzecich, zagrożenia skażenia lub zranienia się.

Opryskiwacz należy użytkować jedynie wtedy, gdy jest w pełni sprawny, zgodnie z zasadami bezpieczeństwa pracy zalecanymi w instrukcji obsługi. W razie wystąpienia awarii jakichkolwiek urządzeń mogących zagrażać bezpieczeństwu, natychmiast należy je usunąć lub zlecić ich usunięcie. Opryskiwacz może być użytkowany jedynie przez osoby, które zostały przeszkolone i zapoznane z zasadami bezpieczeństwa obsługi.

Oryginalne części zamienne i wyposażenie dodatkowe dla opryskiwacza skonstruowane i montowane są przez K.F.M.R. Sp. z o.o.. Nie dostarczone przez nas części zamienne nie są przez nas sprawdzone i dopuszczone do użytku. Montowanie lub stosowanie obcych wyrobów, może negatywnie zmienić charakterystykę techniczną opryskiwacza, a przez to uszkodzić maszynę i zagrozić bezpieczeństwu operatora. Za szkody, które powstały w wyniku zastosowania nie oryginalnych części i nie przestrzegania instrukcji obsługi, K.F.M.R. Sp. z o.o. nie ponosi odpowiedzialności.

#### **Zgodność z normami:**

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 21 października 2008r. (Dz. U. Nr 199, poz. 1228) i z 13 czerwca 2011 (Dz. U. z 2011r., nr 124, 701) oraz Dyrektywą Unii Europejskiej 2006/42/EC z dnia 17 maja 2006r., i Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/127/WE z dnia 21 października 2009r. w odniesieniu do maszyn do stosowania pestycydów.

- PN-EN ISO 12100:2012 - Bezpieczeństwo maszyn -- Ogólne zasady projektowania -- Ocena ryzyka i zmniejszanie ryzyka
- PN-EN ISO 13857:2020 -03 Bezpieczeństwo maszyn -- Odległości bezpieczeństwa uniemożliwiające sięganie kończynami górnymi i dolnymi do stref niebezpiecznych
- PN-EN ISO 4254-1:2016-08 - Maszyny rolnicze -- Bezpieczeństwo -- Część 1: Wymagania ogólne
- PN-EN ISO 4254-6:2011 - Maszyny rolnicze -- Bezpieczeństwo -- Część 6: Opryskiwacze i maszyny do nawożenia płynnymi nawozami mineralnymi
- PN-EN ISO 16119-1:2013-08E - Maszyny rolnicze i leśne – Wymagania dla opryskiwaczy dotyczące ochrony środowiska – Część 1: Postanowienia ogólne.
- PN-EN ISO 16119-2:2013-08E - Maszyny rolnicze i leśne - Wymagania dla opryskiwaczy dotyczące ochrony środowiska - Część 2: Opryskiwacze z belką poziomą.
- PN-EN ISO 16119-3:2013-08 - Maszyny rolnicze i leśne – Wymagania dla opryskiwaczy dotyczące ochrony środowiska – Część 3: Opryskiwacze sadownicze

### 1.1.1. SYMBOLE BEZPIECZEŃSTWA

W niniejszej instrukcji obsługi stosowane są trzy słowa ostrzegawcze: **NIEBEZPIECZEŃSTWO**, **OSTRZEŻENIE**, **UWAGA**. Znaki bezpieczeństwa są zróżnicowane w zależności od występującego stopnia zagrożenia z zastosowaniem odpowiedniego słowa ostrzegawczego.



TEN ZNAK POJAWIAĆ SIĘ BĘDZIE W INSTRUKCJI OBSŁUGI DLA PODKREŚLENIA, ŻE CHODZI O PAŃSTWA BEZPIECZEŃSTWO, BEZPIECZEŃSTWO INNYCH OSÓB ORAZ BEZPIECZNE FUNKCJONOWANIE MASZINY.



#### **NIEBEZPIECZEŃSTWO**

SŁOWO OSTRZEGAWCZE **NIEBEZPIECZEŃSTWO** WSKAZUJE NA WYSTĘPUJĄCY POWAŻNY STAN ZAGROŻENIA, KTÓRE, JEŻELI SIĘ GO NIE UNIKNIE, MOŻE DOPROWADZIĆ DO ŚMIERCI LUB KALECTWA.



#### **OSTRZEŻENIE**

SŁOWO OSTRZEGAWCZE **OSTRZEŻENIE** WSKAZUJE NA MOŻLIWOŚĆ WYSTĄPIENIA STANU ZAGROŻENIA, KTÓRE, JEŻELI SIĘ GO NIE UNIKNIE, MOŻE PROWADZIĆ DO ŚMIERCI LUB KALECTWA. ZAGROŻENIA OKREŚLANE SŁOWEM OSTRZEGAWCZYM **OSTRZEŻENIE** PRZEDSTAWIAJĄ MNIEJSZY STOPIEŃ RYZYKA OKALECZENIA LUB ŚMIERCI NIŻ TAKIE, KTÓRE OKREŚLANE SĄ PRZEZ SŁOWO **NIEBEZPIECZEŃSTWO**.



#### **UWAGA**

SŁOWO OSTRZEGAWCZE **UWAGA** WSKAZUJE NA MOŻLIWOŚĆ WYSTĄPIENIA STANU ZAGROŻENIA, KTÓRE, JEŻELI SIĘ GO NIE UNIKNIE, MOŻE PROWADZIĆ DO MAŁEGO LUB UMIARKOWANEGO OKALECZENIA. SŁOWO **UWAGA** MOŻE BYĆ TAKŻE UŻYWANE DO ZASYGNALIZOWANIA NIEBEZPIECZNYCH CZYNNOŚCI ZWIĄZANYCH Z SYTUACJAMI, KTÓRE MOGĄ DOPROWADZIĆ DO OKALECZENIA OSÓB.



#### **WAŻNE**

OZNACZA ZOBOWIĄZANIE UŻYTKOWNIKA DO SPECJALNEGO ZACHOWANIA SIĘ LUB CZYNNOŚCI, KTÓRE POMOGĄ UŻYTKOWNIKOWI USTRZEC SIĘ OD DZIAŁAŃ MOGĄCYCH SPOWODOWAĆ USZKODZENIE MASZINY BĄDŹ TEŻ JEJ OTOCZENIA.



#### **WSKAZÓWKA**

OZNACZA PRZYDATNE DLA UŻYTKOWNIKA INFORMACJE, KTÓRE POMOGĄ OPTYMALNIE WYKORZYSTYWAĆ MASZYNĘ.

## 1.2. ZASADY PODSTAWOWE



UŻYTKUJĄC MASZYNĘ NALEŻY OBSŁUGIWAĆ JĄ ZGODNIE Z INSTRUKCJĄ OBSŁUGI, A W TRAKCIE CZYNNOŚCI PRZYGOTOWAWCZYCH ORAZ W CZASIE OBSŁUGI EKSPLOATACYJNEJ BEZWZGLĘDNIE PRZESTRZEGAĆ NASTĘPUJĄCYCH ZASAD.

**OPERATOR PRZED OPUSZCZENIEM KABINY CIĄGNIKA  
POWINIEN OBOWIĄZKOWO WYŁĄCZYĆ SILNIK  
ORAZ CIĄGNIK ZABEZPIECZYĆ HAMULCEM POSTOJOWYM.**

1. Nie wolno dopuszczać do obsługi opryskiwacza ludzi postronnych, nie zapoznanych z jego działaniem.
2. Osoby obsługujące opryskiwacz powinny podczas pracy przestrzegać zaleceń podanych na opakowaniach środków do ochrony, zaleceń niniejszej instrukcji oraz odpowiednich przepisów ochrony roślin.
3. Przy opryskiwaczu nie mogą pracować osoby w stanie wskazującym na spożycie alkoholu, w stanie chorobowym, osoby niepełnoletnie oraz kobiety w ciąży.
4. Osobom z drobnymi choćby skaleczeniami nie wolno podejmować pracy związanej z opryskiwaniem ze względu na wysoką toksyczność i stężenie stosowanych środków chemicznych.
5. Podczas pracy i po jej zakończeniu nie wolno pić napojów zawierających alkohol.
6. W żadnym przypadku nie wolno przystępować do pracy na czczo.
7. Podczas pracy nie wolno palić, pić i jeść. Po zakończeniu pracy lub w przerwach, należy umyć ręce i twarz ciepłą wodą z mydłem oraz przepłukać usta czystą wodą (zwłaszcza przed jedzeniem).
8. Czynności związane z obsługiwaniem opryskiwacza jak i przygotowaniem cieczy, należy wykonywać w odzieży ochronnej, z nakrytą głową i w okularach ochronnych, w rękawicach gumowych i półmasce.
9. Ciecz do oprysków przygotowywać w odległości nie mniejszej niż 50m od studni lub innego zbiornika wody przeznaczonej do celów spożywczych.
10. Przygotowaną ciecz przechowywać w miejscu, do którego nie mają dostępu dzieci oraz zwierzęta domowe i hodowlane.
11. W miejscach, gdzie zastosowano środki chemiczne nie wolno paść bydła i zbierać plonów wcześniej niż po upływie okresu karencji. Okres ten podany jest na opakowaniu środków ochrony roślin lub ustala go służba agrotechniczna.
12. Należy zwrócić uwagę, aby opryskiwanie nie odbywało się z wiatrem, tzn., aby rozpylana ciecz nie spadała na obsługującego.
13. Podczas agregowania maszyny z ciągnikiem, nie wolno nikomu przebywać pomiędzy ciągnikiem i opryskiwaczem.
14. Przez przyłączenie opryskiwacza na ciągniku zmienia się obciążenie osi przedniej. Opryskiwacz może być przyłączony tylko do ciągników klasy 2 i wyższej, które gwarantują sterowność agregatu ciągnik + maszyna.
15. Przed ruszeniem z miejsca należy upewnić się, że w bezpośrednim pobliżu ciągnika i maszyny nie przebywają żadne osoby (dzieci). Uruchomić sygnał dźwiękowy
16. Należy zachować dużą ostrożność w czasie przejazdów opryskiwacza. Zabrania się przewożenia osób na siedzeniach bocznych ciągnika i maszynie (podest, drabina stopnie itp.).
17. Praca bez osłon lub z uszkodzoną osłoną wału przegubowo-teleskopowego, WOM i WPM jest zabroniona.
18. Zanim włączysz napęd na WOM ciągnika uruchom sygnał dźwiękowy co najmniej dwa razy.
19. Stosować tylko zalecany przez producenta wał przegubowo - teleskopowy (patrz p.3.10. Charakterystyka techniczna opryskiwaczy) - oznaczony znakiem bezpieczeństwa „CE”
20. Przed rozpoczęciem pracy należy zapoznać się ze wszystkimi urządzeniami sterującymi oraz z ich działaniem.
21. Podnoszenie i opuszczanie belki polowej, powinno odbywać się tylko przy rozłożonych ramionach belki.
22. W razie uszkodzenia opryskiwacza powodującego wyciek cieczy trującej, należy wyłączyć opryskiwacz i przerwać pracę do czasu usunięcia uszkodzenia.
23. Wszystkie naprawy wykonywać tylko po wyłączeniu napędu i wyjęciu kluczyka ze stacyjki ciągnika.

24. Nigdy nie pozostawiaj uruchomionego ciągnika z przyczepioną maszyną bez nadzoru.
25. W razie uszkodzenia opryskiwacza, przed oddaniem do naprawy, należy dokładnie oczyścić go z substancji trujących.
26. Ciecz pozostała w zbiorniku po opryskach należy wylewać wg instrukcji obsługi. W uzasadnionych przypadkach nie stosowania się do instrukcji, ciecz wylewać w miejscach niedostępnych dla ludzi i zwierząt, z dala od zabudowań gospodarskich, stawów, rzek, itp. Wybierając miejsce usuwania resztek cieczy, należy się stosować do wskazówek służby ochrony roślin. Należy przestrzegać obowiązującego Rozporządzenia Ministra Ochrony Środowiska, i Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, związanego ze stosowaniem środków chemicznych w rolnictwie.
27. Odzież używaną podczas pracy, należy zdjąć jak najszybciej po zakończeniu opryskiwania i spłukać dużą ilością wody z mydłem.
28. Opryskiwacz musi być przechowywany w stanie czystym.
29. Czynności obsługowe w szczególności spawanie powinny być przeprowadzone po uprzednim przepłukaniu opryskiwacza.
30. Odłączoną od ciągnika maszynę pozostawiaj na płaskim, twardym podłożu ustawioną w położeniu transportowym.
31. Do przejazdów transportowych opryskiwacz musi być ustawiony w położenie transportowe, ramiona belek złożone i zabezpieczone przed rozłożeniem.
32. Do przejazdów po drogach publicznych, opryskiwacz musi być wyposażony w sprawną instalację elektryczną, a z tyłu maszyny zamocowaną trójkątną tablicę wyróżniającą (Rys. 2. i 3.).

**WAŻNE**

PUNKT 26 DOTYCZY RÓWNIEŻ POSTĘPOWANIA PRZY WYLEWANIU WODY PODCZAS PŁUKANIA ZBIORNIKA I INNYCH ZESPOŁÓW OPRYSKIWACZA.

**1.3. ZASADY BEZPIECZNEJ PRACY**

**CIĄGNIK POWINIEN BYĆ WYPOSAŻONY W FILTROWANĄ KABINĘ. W CZASIE OPRYSKU KABINA POWINNA BYĆ SZCZELNA - POZAMYKANE DRZWI I OKNA. CIĄGNIK POWINIEN BYĆ WYPOSAŻONY W GAŚNICĘ ORAZ APTECZKĘ PIERWSZEJ POMOCY.**

1. Opryskiwacz może być użytkowany po zapoznaniu się z instrukcją obsługi i po przeszkoleniu przez pracownika lub współpracownika K.F.M.R. Sp. z o.o.
2. Opryskiwacz uruchomić można dopiero wtedy, gdy zostały sprawdzone urządzenia zabezpieczające (osłony: WPM, wału przegubowo - teleskopowego itp.).
3. Należy regularnie sprawdzać wszystkie nakrętki i śruby, a poluzowane dokręcić.
4. Regularnie sprawdzać ciśnienie na manometrze (manometrach).
5. Usterki naprawić lub zlecić naprawę odpowiedniej wyspecjalizowanej firmie.

**1.3.1. OGÓLNE ZALECENIA BEZPIECZEŃSTWA PRZY OBSŁUDZE UKŁADU HYDRAULICZNEGO**

PRZEWODY HYDRAULICZNE ZNAJDUJĄ SIĘ POD WYSOKIM CIŚNIENIEM.

**PRZEWODY HYDRAULICZNE:**

- należy okresowo kontrolować i w razie uszkodzeń lub przeterminowania wymienić na nowe (WYMIANA PRZEWODÓW HYDRAULICZNYCH PO 5 LATACH OD DATY PRODUKCJI). Wymieniane przewody hydrauliczne powinny spełniać techniczne wymagania producenta.
- przed wykonaniem prac obsługowych przy układzie hydraulicznym, należy wyłączyć silnik i wyjąć kluczyk ze stacyjki.

**WAŻNE**

CZAS UŻYWANIA WĘŻY NIE POWINIEN PRZEKRACZAĆ 5 LAT (WLICZAJĄC EWENTUALNY DWULETNI OKRES SKŁADOWANIA); WĘŻE ULEGAJĄ NATURALNEMU PROCESOWI STARZENIA SIĘ, DLATEGO OGRANICZONY JEST ICH OKRES UŻYWANIA I PRZECHOWYWANIA.

**UWAGA**

PODCZAS SZUKANIA NIESZCZELNOŚCI ZACHOWAĆ OSTROŻNOŚĆ, GDYŻ WYPŁYWAJĄCY POD CIŚNIENIEM OLEJ HYDRAULICZNY MOŻE POPARZYĆ SKÓRĘ I SPOWODOWAĆ ZRANIENIE. UWAŻAĆ NA OCZY. W RAZIE WYPADKU UDAĆ SIĘ NIEZWŁOCZNIE DO LEKARZA.

- przewody hydrauliczne i pneumatyczne (opcja dodatkowa) powinny być mocowane do specjalnych uchwytów.
- przewody elektryczne zawieszane powinny być na specjalnym wsporniku.

**WAŻNE**

ZUŻYTE OLEJE, FILTRY ZAWIERAJĄ SUBSTANCJE SZKODLIWE DLA ŚRODOWISKA I NALEŻY JE PRZEKAZAĆ DO PRZEDSIĘBIORSTW SKUPUJĄCYCH SUROWCE WTÓRNE LUB ODDAĆ DO POWTÓRNEGO PRZETWORZENIA I WYKORZYSTANIA.

NIE WOLNO OLEJU SPUSZCZAĆ NA ZIEMIĘ, DO KANALIZACJI, DO RZEK ANI DO JEZIOR. DO TYMCZASOWEGO SKŁADOWANIA ZUŻYTYCH OLEJÓW STOSOWAĆ WYŁĄCZNIE POJEMNIKI SZCZELNE. NIE STOSOWAĆ DO TEGO CELU POJEMNIKÓW PO ARTYKUŁACH SPOŻYWCZYCH, PO NAPOJACH ANI INNYCH ŁATWYCH DO POMYLENIA POJEMNIKÓW.

### 1.3.2. OGÓLNE ZALECENIA BEZPIECZEŃSTWA PRZY OBSŁUDZE WAŁU PRZEGUBOWO - TELESKOPOWEGO

**WAŁ PRZEGUBOWO - TELESKOPOWY STOSOWANY DO NAPĘDU POMPY JEST KOMPLETNY Z TULEJĄ OCHRONNĄ, OZNACZONY ZNAKIEM BEZPIECZEŃSTWA "CE"**

1. Do napędu pompy opryskiwacza należy stosować wał przegubowo teleskopowy zalecany przez producenta.
2. Montaż i demontaż wału przegubowego, należy wykonywać tylko przy wyłączonym silniku i wyjętym kluczyku ze stacyjki ciągnika.
3. Zwracać uwagę na prawidłowe zabezpieczenie wału przegubowo-teleskopowego przed wysunięciem się z WPM ciągnika i WOM maszyny.
4. Po zdemontowaniu wału przegubowo - teleskopowego, na WOM maszyny należy założyć tuleję ochronną.
5. Czyszczenie i smarowanie wału, należy przeprowadzić po odłączeniu od WPM ciągnika i WOM maszyny.
6. Wyłączać zawsze WPM, gdy występują za duże odchylenia kątowe wału przegubowo-teleskopowego.
7. Podczas postoju i przechowywania wał przegubowo- teleskopowy powinien spoczywać na specjalnym wsporniku.

**WAŻNE**

MAKSYMALNY DOPUSZCZALNY MOMENT OBROTOWY WAŁU PRZEGUBOWEGO, ZA POMOCĄ KTÓREGO NAPĘDZANA JEST POMPA, WYNOŚI 270 NM. Z UWAGI NA MOŻLIWOŚĆ PRZECIĄŻENIA WAŁU, NIE NALEŻY GO STOSOWAĆ DO NAPĘDU INNYCH MASZYN.


**WAŻNE**

ZABRANIA SIĘ PRACY BEZ OSŁON LUB GDY OSŁONA WAŁU PRZEGUBOWO-TELESKOPOWEGO JEST USZKODZONA LUB NIEKOMPLETNA.

**1.3.3. OGÓLNE ZALECENIA BEZPIECZEŃSTWA PRZY OBSŁUDZE OGUMIENIA, KÓŁ**


WYMIANA KÓŁ OPRYSKIWACZA POWINNA ODBYWAĆ SIĘ WYŁĄCZNIE Z PUSTYM ZBIORNIKIEM. PRACĘ WYMIANY KÓŁ DOKONYWAĆ NA TWARDYM PODŁOŻU ORAZ ZABEZPIECZYĆ OPRYSKIWACZ PRZED WSZELKIEGO RODZAJU PRZEMIESZCZENIEM.

1. Prace naprawcze opon i kół dokonywać przez personel wyszkolony i wykwalifikowany przy użyciu odpowiednich narzędzi montażowych
2. Regularnie sprawdzać ciśnienie w ogumieniu
3. Opryskiwacz ustawić w sposób bezpieczny i zabezpieczyć go przed przemieszczeniem (kliny pod koła) oraz opuszczeniem, przewróceniem się opryskiwacza (podpora o odpowiedniej nośności pod ramę, podnośnik sprawny i o odpowiednim udźwigu) i dopiero wtedy dokonywać prac z wymianą ogumienia.
4. Śruby i nakrętki mocujące należy dokręcać lub poluzować, gdy maszyna jest ustawiona na twardym podłożu oraz zabezpieczona przed wszelkiego rodzaju przemieszczeniem.

**1.3.4. MASA(-Y) I OPONA(-Y)**

Zespół opon nr Tyre combination No	Oś nr Axle No	Rozmiar opony, w tym indeks nośności i symbol kategorii prędkości Tyre dimension including load capacity index and speed category symbol	Promień toczny Rolling radius [mm]	Obciążenie znamionowe jednej opony Tyre Load rating per tyre [kg]	Maksymalna dopuszczalna masa na oś Maximum permissible mass per axle [kg]	Maksymalna dopuszczalna masa pojazdu [kg] (*) Maximum permissible mass of the vehicle [kg]	Maksymalne dopuszczalne obciążenie pionowe w punkcie sprzęgu [kg] Maximum permissible vertical load on the coupling point [kg]	Rozstaw kół Track width [mm]		Optymalne ciśnienie Optimal pressure (bar)
								Minimu Minimum	Maksimu Maximum	
Octopus 800										
A	1	10 x 15" (min. 88 A6)	369	550	1100	1100	600	1500	1800	1,6
B	1	340/55 x 16" (min. 88 A6)	377	550	1100	1100	600	1500	1800	1,6
C	1	400/60 x 15,5" (min. 88 A6)	424	550	1100	1100	600	1500	1800	1,6
D	1	9,5 x 24" (min. 88 A6)	509	550	1100	1100	600	1500	1800	1,6
E	1	9,5 x 32" (min. 88 A6)	606	550	1100	1100	600	1500	1800	1,6
Octopus 1000										
A	1	10 x 15" (min. 100 A6)	369	800	1600	1600	600	1500	1800	1,6
B	1	340/55 x 16" (min. 100 A6)	377	800	1600	1600	600	1500	1800	1,6
C	1	400/60 x 15,5" (min. 100 A6)	424	800	1600	1600	600	1500	1800	1,6


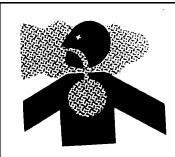
D	1	9,5 x 24" (min. 100 A6)	509	800	1600	1600	600	1500	1800	1,6
E	1	9,5 x 32" (min. 100 A6)	606	800	1600	1600	600	1500	1800	1,6
Octopus 1500										
A	1	10 x 15" (min. 113 A6)	369	1150	2300	2300	600	1500	1800	1,6
B	1	340/55 x 16" (min. 113 A6)	377	1150	2300	2300	600	1500	1800	1,6
C	1	400/60 x 15,5" (min. 113 A6)	424	1150	2300	2300	600	1500	1800	1,6
D	1	9,5 x 24" (min. 113 A6)	509	1150	2300	2300	600	1500	1800	1,6
E	1	9,5 x 32" (min. 113 A6)	606	1150	2300	2300	600	1500	1800	1,6
Octopus 2000										
A	1	10 x 15" (min. 122 A6)	369	1475	2950	2950	600	1500	1800	1,6
B	1	340/55 x 16" (min. 122 A6)	377	1475	2950	2950	600	1500	1800	1,6
C	1	400/60 x 15,5" (min. 122 A6)	424	1475	2950	2950	600	1500	1800	1,6
D	1	9,5 x 24" (min. 122 A6)	509	1475	2950	2950	600	1500	1800	1,6
E	1	9,5 x 32" (min. 122 A6)	606	1475	2950	2950	600	1500	1800	1,6

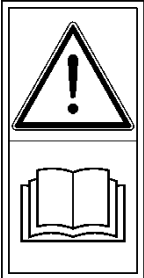


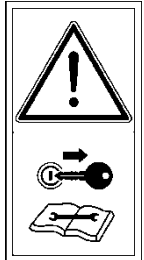


Dopuszcza się stosowanie opon o zakresie wymiarów takich jak podane w tabeli powyżej, homologowanych zgodnie z regulaminem ECE R-106 lub ECE R-54 oraz minimalnym indeksem prędkości/ nośnością zgodnie z powyższą tabelą. /It is allowed to use tyres within the dimension range given in the table above, approved in accordance with regulation ECE R106 or ECE R-54 and with a minimum nominal tyre speed / load index according to table above.

**JEŚLI DOJDZIE DO USZKODZENIA OPON CZY KÓŁ W OPRYSKIWACZU W KTÓRYM ZNAJDUJE SIĘ CIECZ, CIECZ TA ZE ZBIORNIKA POWINNA BYĆ PRZEPOMPOWANA DO INNEGO ZBIORNIKA LUB DO DRUGIEGO OPRYSKIWACZA. MOŻE BYĆ TEŻ WYPRYSKANA I DOPIERO WTEDY MOŻNA PRZYSTĄPIĆ DO WYMIANY KOŁA.**

#### 1.4. ZNAKI I NAPISY OSTRZEGAWCZE ORAZ INFORMACYJNE UMIESZCZONE NA MASZYNIE






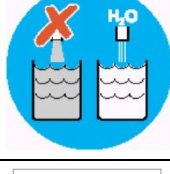
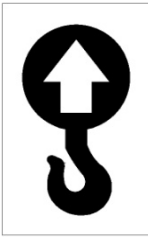



Tabela 1

	Ogólny znak ostrzegawczy - na przedniej ścianie zbiornika
	Opary trujące lub gazy toksyczne - Duszenie się

	<p>Przed przystąpieniem do pracy zapoznaj się z instrukcją obsługi i zasadami bezpiecznej pracy</p>
	<p>Jazda na maszynie zabroniona</p>
	<p>Oznaczenie punktów smarowania</p>
	<p>Wyłącz ciągnik przed naprawami</p>
	<p>Nie otwierać i nie zdejmować osłon bezpieczeństwa, jeśli silnik jest w ruchu</p>
	<p>Zachować bezpieczną odległość od linii energetycznych</p>



	<p>Wchodzenie do zbiornika grozi śmiercią</p>
	<p>Unikać oddziaływania cieczy wypływającej pod ciśnieniem. Zapoznać się z instrukcją obsługi w zakresie czynności obsługowych</p>
	<p>Wciągnięcie całego ciała – Układ przeniesienia napędu narzędzia. Wał przegubowo-teleskopowy</p>
	<p>Ograniczenie prędkości jazdy do 30km/h</p>
<p><b>800 LITRÓW</b> <b>1000 LITRÓW</b> <b>1500 LITRÓW</b> <b>2000 LITRÓW</b></p>	<p>Pojemność zbiornika</p>
<p>WOM KIERUNEK OBROTÓW</p> 	<p>Kierunek obrotu wału przegubowo-teleskopowego</p>
	<p>Kierunek obrotu wału przegubowo-teleskopowego</p>
<p>Napełniać tylko czystą wodą.</p>	<p>Napis na zbiorniku do mycia rąk</p>
<p>Zakaz wchodzenia do zbiornika opryskiwacza</p>	<p>Napis na zbiorniku</p>

	Obowiązek stosowania czystej wody: Po każdorazowym kontakcie ze stosowanymi chemikaliami należy myć ręce!
	Obowiązek stosowania masek ochronnych: Należy je nosić podczas przygotowywania i pracy z opryskiem
	Obowiązek stosowania butów ochronnych: Należy je nosić podczas przygotowywania i pracy z opryskiem w celu ochrony kończyn dolnych
	Obowiązek stosowania rękawic ochronnych: Należy je nosić w celu ochrony rąk przed ewentualnymi obtarciami
	Obowiązek stosowania ubrań ochronnych: Należy je nosić podczas przygotowywania i pracy z opryskiem w celu ochrony kończyn dolnych
	Obowiązek stosowania czystej wody: Do wypełniania zbiorników stosować czystą wodę
	Oznaczenie mocowania: Pokazuje miejsce na zainstalowanie haka podnoszącego
	Oznaczenie podnoszenia: Pokazuje miejsce, w którym należy zastosować urządzenie podnoszące.
	Logo firmy
	Symbol znaku bezpieczeństwa „CE”

JAZDA NA WZNIESIENIACH Z PEŁNYM ZBIORNIKIEM BEZ ZAŁOŻONYCH NA CIĄGNIKU OBCIĄŻNIKÓW KÓŁ PRZEDNICH I OSI PRZEDNIEJ ZABRONIONA	Napis na zbiorniku
JEDZENIE, PICIE, PALENIE TYTONIU PODCZAS PRACY WZBRONIONE, PO PRACY ZMIENIĆ UBRANIE, RĘCE UMYĆ MYDŁEM, USTA PRZEPŁUKAĆ	Napis na zbiorniku
DOPUSZCZALNA JEST PRACA NA WZNIESIENIACH W KIERUNKU JAZDY DO 10%	Napis na zbiorniku
OSTRZEŻENIE NIE PRZEŁĄCZAĆ ZAWORU WODY CZYSTEJ GDY POMPA PRACUJE	Napis na zbiorniku
ZABRANIA SIĘ PRZEWOŻENIA I PODNOSZENIA OSÓB W TRAKCIE TRANSPORTU	Napis na zbiorniku
DO PRZEJAZDÓW TRANSPORTOWYCH I PRZECHOWYWANIA OPRYSKIWACZA, BELKA POŁOWA MUSI BYĆ USTAWIONA W NAJNIŻSZYM POŁOŻENIU I ZABLOKOWANA	Napis na zbiorniku
ZAKAZ WCHODZENIA DO ZBIORNIKA OPRYSKIWACZA	Napis na zbiorniku
UWAGA! PRZED WYKONANIEM ZABIEGU ODBLOKOWAĆ STABILIZACJĘ BELKI	Napis na zbiorniku



JEŻELI ZNAKI ULEGNĄ ZNISZCZENIU LUB NIE MOŻLIWE JEST ICH ODCZYTANIE, NALEŻY STARE ZNAKI ZASTĄPIĆ NOWYMI. W TYM CELU NALEŻY SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z K.F.M.R. SP. Z O.O.

WSZYSTKIE ZNAKI INFORMACYJNE UMIESZCZONE NA OPRYSKIWACZU NALEŻY UTRZYMAĆ W CZYSTOŚCI. W PRZYPADKU WYMIANY PODZESPOŁU NA KTÓRYM ZNAJDUJE SIĘ ZNAK INFORMACYJNY NALEŻY UMIEŚCIĆ NOWY.

### 1.5. UŻYTKOWANIE ZGODNE Z PRZEZNACZENIEM

Maszyna jest przeznaczona wyłącznie do wykonywania zabiegów ochronnych w uprawach sadowniczych krzewów. Nawadniania roślin i opryskiwania lancą sadowniczą oraz do współpracy z belką herbicydową zamocowaną z przodu ciągnika (ciągnik przystosowany do pracy z belką herbicydową musi mieć kabinę ochronną). Wyżej wymienione opryskiwacze w wersji specjalnej mogą być wykorzystywane podczas zabiegów fungicydami na plantacjach truskawek oraz warzyw. Użytkowanie jej do innych celów będzie rozumiane jako użytkowanie niezgodne z przeznaczeniem. Spełnienie wymagań dotyczących posługiwania się maszyną, dotyczących obsługi i napraw według zaleceń producenta i ściśle ich przestrzeganie stanowi warunek użytkowania zgodnego z przeznaczeniem.

Maszyna powinna być użytkowana, obsługiwana i naprawiana wyłącznie przez osoby zaznajomione z jej szczegółowymi charakterystykami i zapoznane z zasadami postępowania w zakresie bezpieczeństwa.

Przepisy dotyczące zapobiegania wypadkom oraz wszystkie podstawowe przepisy w zakresie bezpieczeństwa i medycyny pracy, a także przepisy ruchu drogowego powinny być zawsze przestrzegane.

Samowolne zmiany wprowadzone do maszyny bez zgody producenta mogą zwolnić producenta od odpowiedzialności za powstałe uszkodzenia lub szkody.

## 1.6. RYZYKO RESZTKOWE

---

Pomimo tego, że producent opryskiwacza sadowniczego przyczepianego ponosi odpowiedzialność za jego konstrukcję eliminując niebezpieczeństwo, pewne elementy ryzyka podczas pracy są nie do uniknięcia.

Największe niebezpieczeństwo występuje podczas stosowania opryskiwacza do celów innych niż opisano w instrukcji. Ryzyko resztkowe może wynikać z niewłaściwego przeszkolenia operatora oraz braku zaznajomienia się z instrukcją obsługi lub nieprzewidzianych sytuacji losowych.

Zagrożenia mogące wystąpić podczas eksploatacji opryskiwacza polowego są następujące:

- elementy obracające się, oraz elementy ruchome maszyny, które po odłączeniu napędu mogą się jeszcze poruszać,
- uderzenia i przecięcia przez elementy opryskiwacza,
- ryzyko upadku osoby z opryskiwacza (np.: podest),
- ryzyko związane ze środkami ochronnymi roślin (pestycydy, oprysk, itp.),
- ryzyko związane z wysokim ciśnieniem (przewody hydrauliczne, pneumatyczne, dysze opryskowe),
- ryzyko związane z zatruciem - osoby uczulone oraz osoby wchodzące do zbiornika,
- ryzyko związane z uszkodzeniem/awarią maszyny,
- ryzyko dla osób postronnych (brak zachowania odpowiedniej odległości od maszyny w czasie pracy, kolizje drogowe, zderzenia, sytuacje losowe, itp.),
- zagrożenia dla środowiska (rodzaj oraz stężenie pestycydów),

Największe zagrożenia występujące podczas używania maszyny do czynności zabronionych:

- brak odpowiednich kwalifikacji osoby obsługującej (brak prawa jazdy odpowiedniej kategorii, brak przeszkolenia, itp.),
- wykonywanie czynności pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających,
- osoby niepełnoletnie i chore oraz kobiety w ciąży,
- wykonywanie napraw, konserwacji, przeglądów lub obsługi wewnątrz zbiornika bez wcześniejszego przemycia i wywietrzenia oraz asekuracji drugiej osoby na zewnątrz podczas pracy w zbiorniku,
- wchodzenie na maszynę podczas pracy i przebywanie na niej podczas jazdy,
- podłączenie maszyny do wadliwej instalacji hydraulicznej, pneumatycznej i elektrycznej ciągnika,
- jazda z nadmierną prędkością, niedostosowanie do przepisów lub do warunków drogowych,
- agregowanie dyszla opryskiwacza z zaczepem ciągnika nie przystosowanym do tego typu obciążenia,
- stosowanie wału przegubowo- teleskopowego o innych parametrach niż podanych w instrukcji obsługi opryskiwacza lub wału z uszkodzoną osłoną, bez osłon,
- nieprzestrzeganie przepisów dotyczących ochrony środowiska (rodzaj i stężenie środka ochronnego, odległość od źródła wody itp.),
- jedzenie, picie lub palenie tytoniu podczas pracy,
- praca bez odzieży ochronnej (ubranie, rękawice, maska ochronna, okulary itp.),
- pozostawienie pracującego urządzenia bez nadzoru,
- pozostawienie środka ochronnego w zbiorniku po zakończonej pracy,
- pozostawienie opryskiwacza na niestabilnym podłożu.

### 1.6.1. OCENA RYZYKA RESZTKOWEGO

---

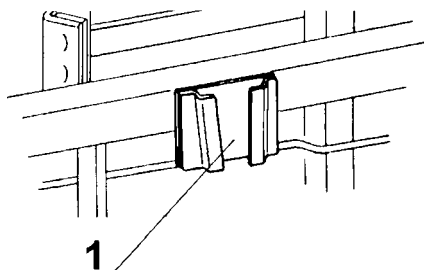
Przestrzeganie ogólnych zasad bezpieczeństwa, oraz opisanych w instrukcji obsługi, może wyeliminować zagrożenie do minimum.

## 2. PRZEJAZDY TRANSPORTOWE

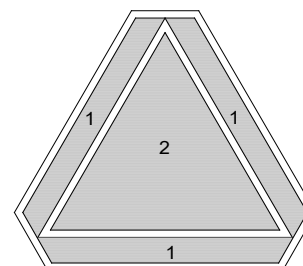


PODCZAS JAZDY PO DROGACH PUBLICZNYCH OPRYSKIWACZ MUSI BYĆ WYPOSAŻONY W SPRAWNE URZĄDZENIA ŚWIETLNE ORAZ TABLICĘ WYRÓŻNIAJĄCĄ DLA POJAZDÓW WOLNO PORUSZAJĄCYCH SIĘ (TRÓJKĄT). OPRYSKIWACZ MOŻE PORUSZAĆ SIĘ PO DROGACH PUBLICZNYCH TYLKO W RAMACH PRĘDKOŚCI DOPUSZCZALNEJ.

Trójkątna tablica wyróżniająca dla pojazdów wolno poruszających się (Rys.3.) montowana jest w uchwyt (Rys.2, poz. 1.) znajdujący się z tyłu opryskiwacza na belce polowej.



Rysunek 2 Uchwyt do mocowania tablicy wyróżniającej



Rysunek 3 Tablica wyróżniająca dla pojazdów wolno poruszających się

1. Materiał odblaskowy czerwony
2. materiał fluorescencyjny czerwony



UŻYTKOWNIK OPRYSKIWACZA POWINIEN POSIADAĆ TRÓJKĄTNĄ TABLICĘ WYRÓŻNIAJĄCĄ POJAZDY WOLNO PORUSZAJĄCE SIĘ. NIE ZAKŁADANIE JEJ NA CZAS TRANSPORTU MOŻE GROZIĆ WYPADKIEM.



### WAŻNE

ZA EWENTUALNE SZKODY POWSTAŁE PODCZAS WYPADKU ODPOWIADA UŻYTKOWNIK MASZYNY.

Poruszając się po drogach publicznych należy przestrzegać szerokości i wysokości transportowej. Sprawdzić oświetlenie, urządzenia ostrzegawcze, odblaskowe i ochronne. Składane elementy belki opryskowej ustawić w położeniu transportowym i zabezpieczyć przed samoczynnym rozłożeniem. Podczas jazdy transportowej należy zwrócić uwagę na długość elementów wystających, nie przekraczać dopuszczalnego obciążenia masy całkowitej opryskiwacza. Prędkość jazdy dostosować do warunków panujących na drodze. Unikać gwałtownych skrętów. Wyłączyć napęd na WOM ciągnika.

### 2.1. POŁOŻENIE TRANSPORTOWE

Jazdę po drogach (maszyna sprzęgnięta z ciągnikiem) można wykonać dopiero po uprzednim ustawieniu maszyny w położenie transportowe, to znaczy:

- belka polowa musi być złożona,
- drabinka podestu musi być uniesiona do góry i zabezpieczona przed opadaniem.

Do jazdy transportowej po drogach publicznych niezbędne jest wyposażenie opryskiwacza w światła zewnętrzne, a mianowicie:

- światła tylne prawe i lewe (pozycyjne, hamowania „stop” i kierunkowskazy)
- 2 światła odblaskowe tylne trójkątne,
- światło pozycyjne przednie białe (po prawej i lewej stronie),

- światło odblaskowe przednie białe (po prawej i lewej stronie),



- ZABRANIA SIĘ TRANSPORTU, JEŚLI UKŁAD ZAMYKANIA BELKI JEST NIESPRAWNY.
- ZABRANIA SIĘ PRZEWOŻENIA OSÓB LUB ZWIERZĄT NA CIĄGNIKU LUB MASZYNIE.
- PODCZAS PRZEJAZDÓW PO DROGACH PUBLICZNYCH, KIEROWCA CIĄGNIKA MUSI ZACHOWAĆ OSTROŻNOŚĆ I STOSOWAĆ SIĘ DO OBOWIĄZUJĄCYCH PRZEPISÓW PRAWA O RUCHU DROGOWYM. OPRYSKIWACZ MUSI MIEĆ SPRAWNĄ INSTALACJĘ ELEKTRYCZNĄ (ŚWIATŁA ZEWNĘTRZNE) A Z TYŁU ZAMOCOWANĄ TRÓJKĄTNĄ TABLICĘ WYRÓŻNIAJĄCĄ. ŚWIATŁA I TABLICA MUSZĄ BYĆ CZYSTE.
- PRĘDKOŚĆ JAZDY NIE MOŻE PRZEKRACZAĆ 30 KM/H.

## 2.2. DOSTAWA

Producent dostarcza opryskiwacz kompletny, zmontowany, przygotowany do eksploatacji, z wyposażeniem podstawowym. Opryskiwacze mogą być przesyłane do użytkownika samochodem ciężarowym, ciągnikiem lub transportem kolejowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie załadunku i transportu.

Opryskiwacze mogą być przesyłane do użytkownika samochodem ciężarowym, ciągnikiem lub transportem kolejowym, zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie załadunku i transportu.

## 2.3. ZAŁADUNEK I ROZŁADUNEK

### 2.3.1. ZAŁADUNEK Z POMOCĄ CIĄGNIKA

#### NIEBEZPIECZEŃSTWO



- PRZED ZAŁADUNKIEM MASZyny NA ŚRODEK TRANSPORTOWY LUB PRZED ROZŁADUNKIEM NALEŻY JĄ OSTROŻNIE DOŁĄCZYĆ DO CIĄGNIKA.
- MASZYNĘ MOŻNA ZAŁADOWAĆ I ROZŁADOWAĆ CIĄGNIKIEM TYLKO WTEDY, GDY SPEŁNIA ON WYMAGANIA MASZyny W ZAKRESIE KLASY CIĄGNIKA I MOCY.
- JEŚLI CIĄGNIK JEST ZBYT SŁABY, ISTNIEJE NIEBEZPIECZEŃSTWO WYPADKU.

## 3. BUDOWA I DZIAŁANIE

Opryskiwacze przyczepiane sadownicze: P 154/8, P 154/3, P 154/2 oraz P 154/5 przeznaczone są do wykonywania zabiegów ochronnych i nawadniania na plantacjach truskawek oraz warzyw. Sadownik zobowiązany jest do przestrzegania przepisów BHP, zasad ruchu drogowego i wszelkich postanowień producentów środków ochrony roślin. Środki ochrony roślin należy stosować w stężeniach i dawkach zgodnych z informacją zamieszczoną na opakowaniu zakupionego środka. Należy pamiętać o bezwzględnym zakazie bezpośredniego napełniania opryskiwaczy z naturalnych zbiorników wody, jak jeziora czy rzeki.

Producent zastrzega sobie prawo wprowadzenia zmian konstrukcyjnych. Przepisy postępowania gwarancyjnego i prawa z nich wynikające są sprecyzowane w karcie gwarancyjnej umieszczonej w niniejszej instrukcji.

Środki ochrony roślin należy stosować w stężeniach i dawkach zgodnych z informacjami zamieszczonymi na opakowaniach, w zaleceniach i instrukcjach. Dawki środków ochrony roślin podaje się na ogół w litrach lub w kg na hektar.

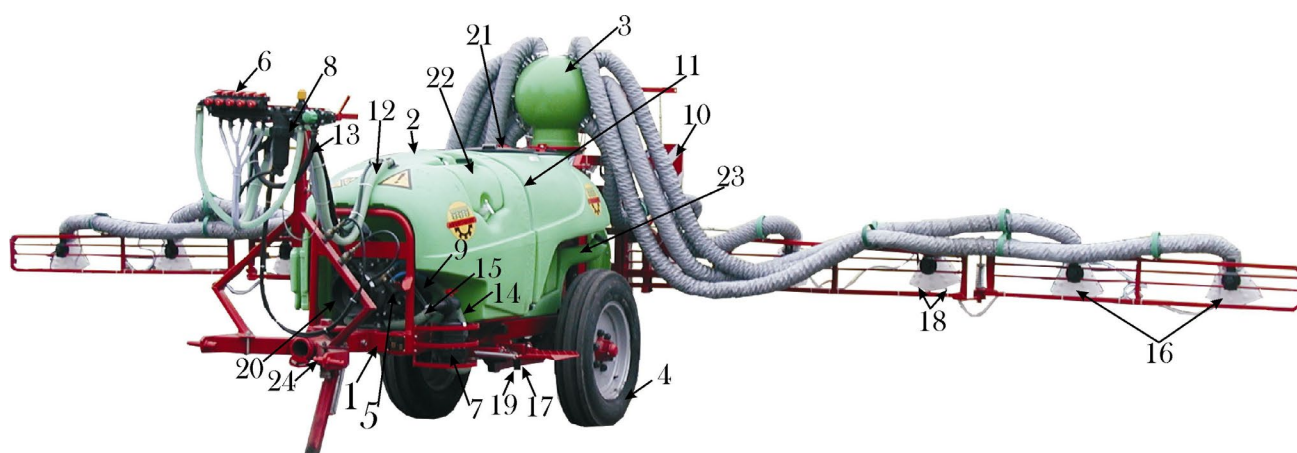
### 3.1 BUDOWA OPRYSKIWACZA

Podstawowe zespoły wchodzące w skład opryskiwaczy przyczepianych sadowniczych P 154/8, P154/3, P154/2 i P154/5:

- Rama spawana z kształtowników stalowych, wyposażona w podest o wymiarach 0,6x0,6 mm (Rys. 4 p.2);
- Zbiornik cieczy (Rys. 4.p.1) uzbrojony w osprzęt, wraz z rozwadniaczem środków chemicznych, filtrem ssawnym (Rys. 4.p.7), zaworem spustowym (Rys. 4.p.17) oraz wskaźnikiem poziomu cieczy (Rys. 4 p.11);

Zbiornik wyposażony jest w dwa mieszkadła hydrauliczne (Rys. 4. p.9) osadzone wewnątrz, oraz w myjkę zbiornika;

- Zawór sterujący firmy ARAG (Rys. 4. p.6);
- Pompa przeponowa typu COMET APS 121 (Rys. 9 A,B), umieszczona na ramie, napędzana od WOM ciągnika poprzez wał przegubowo-teleskopowy; wałek wielowypustowy pompy zabezpieczony jest atestowaną osłoną z tworzywa sztucznego firmy Bondioli & Pavesi typu 21903
- Przystawka wentylatorowa (Rys. 4 p. 3 i Rys 12) o wydajności powietrza 16 000 m<sup>3</sup>/h wyposażona w rozpylacze wirowe. Przystawka wentylatorowa opryskiwacza wyposażona jest w przekładnię dwustopniową pozwalającą na dostosowanie parametrów oprysku do zmiennych warunków;
- Instalacja oświetleniowa
  - lampy tylnie zespolone
  - trójkąty odblaskowe tylnie
  - odbłaski żółte boczne umocowane do uchwytów na podwoziu



**Rysunek 4. Opryskiwacz sadowniczy przyczepiany OCTOPUS.**

1. podwozie, 2. zbiornik, 3. zespół turbiny, 4. koło jezdne, 5. pompa, 6. zespół zaworu sterującego, 7. zespół filtra ssawnego trójdrożnego, 8. filtr odstożnikowy, 9. mieszkadło hydrauliczne, 10. tablice świetlne, 11. wskaźnik poziomu cieczy, 12. wąż przelewowy cieczy, 13. wąż tłoczny pompa-zawór sterujący, 14. wąż ssący pompa-filtr trójdrożny, 15. wąż ssący zbiornik-filtr trójdrożny, 16. dyfuzor powietrza, 17. zawór spustowy, 18. rozpylacze, 19. zawór spustowy czystej wody, 20. osłona krzyżaka wału przegubowo-teleskopowego, 21. pokrywa wlewową zbiornika głównego, 22. zbiornik wody czystej do mycia rąk, 23. zbiornik wody czystej do płukania układu cieczowego, 24. zaczep,

## **3.2. WYPOSAŻENIE OPRYSKIWACZA**

### **3.2.1. WYKAZ WYPOSAŻENIA PODSTAWOWEGO OPRYSKIWACZA**

- przystawka „promieniowa” z przewodami powietrza (średnica wentylatora 470 mm), z przekładnią dwubiegową (1/3,5 i 1/4,5) napędzana od WOM ciągnika,
- maksymalna wydajność wentylatora 16 000 m<sup>3</sup>/h,
- 5 par przewodów powietrznych zakończonych dyfuzorami (dyszami) powietrza hiszpańskiej firmy SOLTEKA rozprowadzonych na kratownicy z możliwością rozstawu,
- belka wyposażona w stabilizację wymuszoną (na siłowniku hydraulicznym),
- głowice dwurozpylaczowe z rozpylaczami wirowymi LECHLER zamontowane przy wylocie dyfuzorów powietrza,
- zbiornik wykonany z polietylenu, na którego składają się trzy zbiorniki:
  - główny, o pojemności 800, 1000, 1500 lub 2000 litrów na ciecz roboczą
  - na czystą wodę do przepłukania układu cieczowego o pojemności 101 lub 126 litrów,



- na czystą wodę do umycia rąk i twarzy po dokonaniu zabiegu 15 litrów,
- zawór regulacyjny z możliwością wyłączenia jednej lub obu stron przystawki,
- zasięg oprysku:
  - wysokość 2,5 m,
  - szerokość 7 m,
- belka dzielona na 5 sekcji (po 2 przewody cieczowe),
- manometr glicerynowy,
- pompa włoskiej firmy „COMET” APS 121,
- filtr samoczyszczący ciśnieniowy z możliwością przepłukania wkładu,
- filtr ssawny włoskiej firmy „ARAG” (MESH 50),
- wkłady filtracyjne ze stali nierdzewnej,
- rozwadniacz w otworze wlewowym zamykany szczelną pokrywą ARAG z odpowietrznikiem,
- zaczep skrętny z wałkiem homokinetycznym,
- koła 9.5 x24",
- zapotrzebowanie mocy:
  - opryskiwacz 800 L: 64 KM,
  - opryskiwacz 1000 L: 64 KM,
  - opryskiwacz 1500 L : 78 KM,
  - opryskiwacz 2000 L : 82 KM.

### 3.2.2. WYKAZ WYPOSAŻENIA DODATKOWEGO OPRYSKIWACZA

---

- Rozwadniacz boczny Polmac,
- Sterowanie elektryczne ciśnieniem i sekcjami,
- Myjka zewnętrzna opryskiwacza,
- Zwiększenie liczby dyfuzorów (12 lub 14 dla przyczepianych 1500/2000L),
- Równoległy obieg cieczy do zabiegów polowych,
- Sterowanie elektryczne hydrauliką olejową,
- Płuczka zbiornika głównego,
- Ocynk ramy i belki opryskiwacza,
- Koła 9.5 x 32
- Easy 180,
- Easy 180 + hydraulika,
- Uchwyt z przyssawką.



#### **WSKAZÓWKA**

WYPOSAŻENIE DODATKOWE OPRYSKIWACZA DOSTĘPNE JEST W SPRZEDAŻY U PRODUCENTA. CZĘŚCI ZAMIENNE U PRODUCENTA ORAZ W SKLEPACH SPECJALISTYCZNYCH I AGROMACH. KAŻDE URZĄDZENIE WYPOSAŻENIA DODATKOWEGO POSIADA INSTRUKCJĘ OBSŁUGI UMOŻLIWIAJĄCĄ PRAWDŁOWE KORZYSTANIE Z DANEGO URZĄDZENIA.

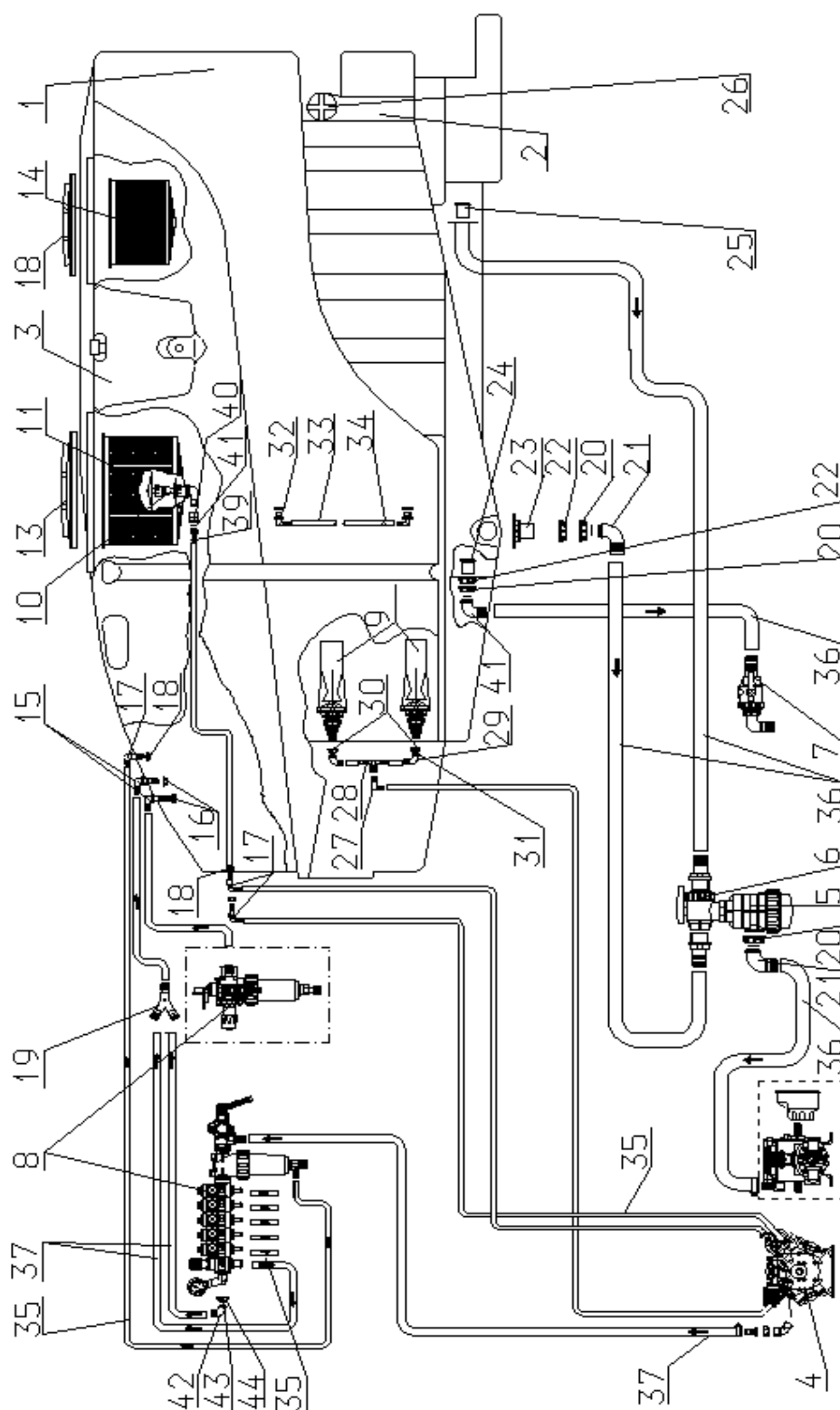
### 3.3. SCHEMAT DZIAŁANIA I OBIEGU CIECZY

---

Na rys. 5 przedstawiono schemat działania i obiegu cieczy opryskiwaczy. Po włączeniu napędu WOM i uruchomieniu pompy zostaje uruchomiony obieg cieczy roboczej w opryskiwaczu. Pompa zasysa ciecz ze zbiornika przez filtr ssawny i tłoczy ją przewodem poprzez filtr samooczyszczający do zaworu sterującego, oraz manometru. Z zaworu ciecz doprowadzona zostaje przewodami zasilającymi do rozpylaczy sekcji opryskowych. Jednocześnie przewodami ciecz doprowadzona jest



do mieszadeł hydraulicznych, służących do dokładnego wymieszania preparatu. Nadmiar cieczy poprzez zawór upustowy w zaworze sterującym, wraca przewodem cieczowym do zbiornika. Zbiornik należy napełniać wodą poprzez sito wlewowe. Do szybkiego spuszczenia cieczy służy zawór spustowy umieszczony pod zbiornikiem.



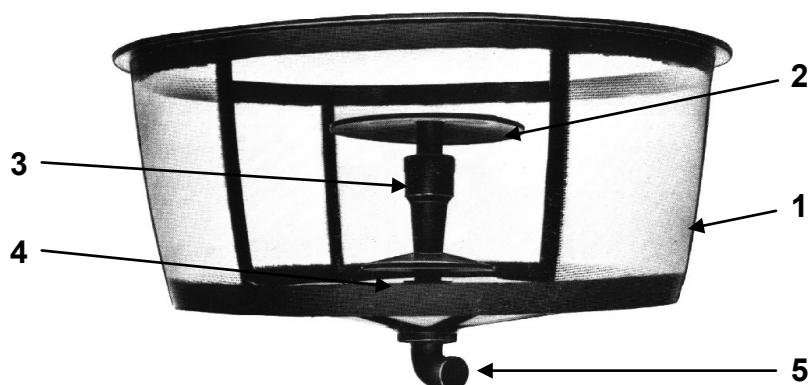
Rysunek 5. Schemat działania i obiegu cieczy opryskiwacza sadowniczego P 154/8, P 154/3, P 154/2 i P 154/5.

Lp	Nazwa podzespołu	Lp	Nazwa podzespołu
1.	Zbiornik 800, 1000, 1500, 2000 l	30.	Nakrętka z kołnierzem
2.	Zbiornik czystej wody	31.	Oring
3.	Zbiornik czystej wody	32.	Kolanko wskaźnika cieczy z nakrętką
4.	Pompa APS 121	33.	Wąż wskaźnika cieczy
5.	Filtr ssący	34.	Pływak
6.	Zawór kulowy trójdrożny	35.	Wąż 20 bar
7.	Zawór kulowy dwudrożny	36.	Wąż ssący zbrojony
8.	Zawór sterujący 5- sek. komp. z filtrem	37.	Wąż tłoczący 30 bar
9.	Mieszadło zbiornika	38.	Wąż zbrojony
10.	Mieszadło hydrauliczne	39.	Króciec
11.	Sito wlewowe	40.	Nakrętka
12.	Sito wlewowe	41.	Oring
13.	Pokrywa wlewowa duża	42.	Kolanko
14.	Pokrywa wlewowa mała	43.	Oring
15.	Kolanko z gwintem	44.	Nakrętka
16.	Nakrętka przelotowa		
17.	Kolanko		<b>Mocowanie węży</b>
18.	Nakrętka przelotowa	1.	Na wąż przelewowy Ø25 mm opaska skręcana 25-40
19.	Trójnik	2.	Na wąż 20 bar Ø12.5 mm opaska skręcana 12-20
20.	Nakrętka	3.	Na wąż ssący zbrojony Ø 38 mm opaska skręcana 44-47
21.	Kolanko z ringiem	4.	Na wąż tłoczący 30 bar Ø25 mm opaska skręcana 25-40
22.	Nakrętka	5.	Na wąż zbrojony Ø32 mm opaska skręcana 25-40
23.	Podprowadzac odpowietrzny		
24.	Króciec z kołnierzem		
25.	Króciec zbiornika czystej wody		
26.	Nakrętka zbiornika czystej wody		
27.	Kolanko na wąż		
28.	Trójnik		
29.	Kolanko		

### 3.4. ROZWADNIACZ ŚRODKÓW CHEMICZNYCH

#### 3.4.1. ROZWADNIACZ ŚRODKÓW CHEMICZNYCH

Rozwadniacz (Rys. 6) przeznaczony jest do wstępnego rozwadniania środków chemicznych, przed ich umieszczeniem w zbiorniku głównym opryskiwacza. Po napełnieniu zbiornika opryskiwacza wodą do 1/3 pojemności, wsypujemy środek chemiczny do zbiornika rozwadniacza w ilości do 5 kg (w zależności od wymaganego stężenia cieczy) i otwieramy zaworek dźwigniowy zaworu sterującego, podając ciecz. W tym czasie powinny być zamknięte zaworki dźwigniowe, odcinające ciecz od belki polowej. Po wypłukaniu środka chemicznego, dopełniamy zbiornik rozwadniacza wodą do zakładanego poziomu. Dla skrócenia czasu rozwadniania, preparaty zbrylone, należy przed wsypaniem dokładnie rozdrobnić.



**Rysunek 6 Ogólny widok rozwadniacza środków chemicznych.**

1. Kosz rozwadniacza, 2. Górny parasolik mieszający, 3. Rozpylacz cieczy 8-mio otworowy,  
4. Dolny parasolik mieszający, 5. Kolanko z rozpylaczem cieczy 8-mio otworowym

**Obsługa rozwadniacza (Rys. 6) - Przygotowanie cieczy roboczej:**

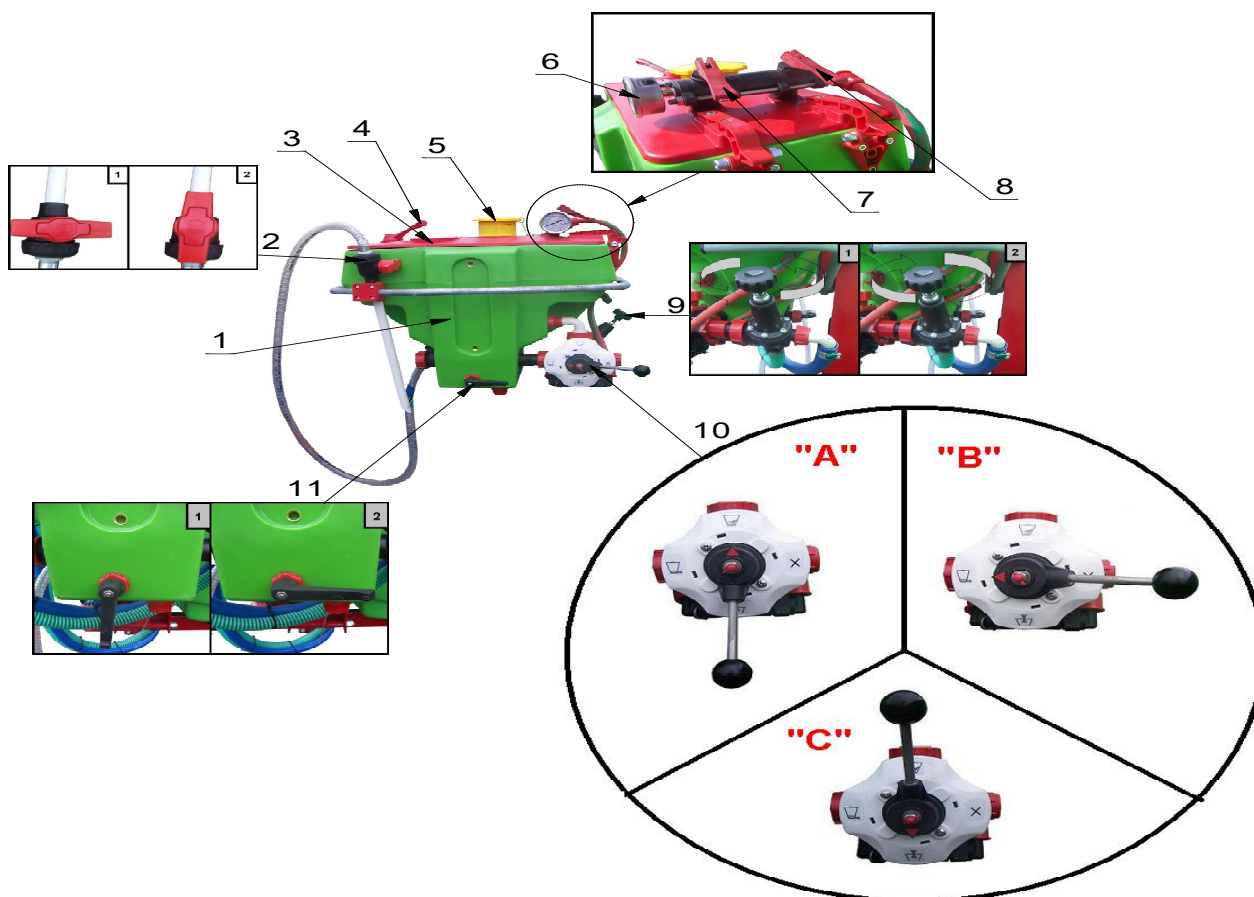
- odkręcić pokrywę rozwadniacza,
- napełnić wstępnie wodą zbiornik opryskiwacza do około 1/3 pojemności,
- zamknąć zawory sekcyjne belek opryskowych,
- wsypać do pojemnika opryskiwacza max 5 kg środka chemicznego (środki zbrylone przed wsypaniem należy rozdrobnić), w zależności od wymaganego stężenia preparatu,
- zamknąć pokrywę rozwadniacza przykręcając ją do kołnierza zbiornika,
- uruchomić opryskiwacz,
- zawór regulacyjny ustawić na pracę rozwadniacza,
- po wypłukaniu przestawić zawór regulacyjny,
- otworzyć pokrywę rozwadniacza odkręcając ją od kołnierza zbiornika,
- napełnić zbiornik opryskiwacza wodą do uzyskania wymaganego stężenia cieczy,
- zamknąć pokrywę rozwadniacza przykręcając ją do kołnierza zbiornika,
- przez okres ok. 10÷15 min. należy mieszać ciecz roboczą w zbiorniku (można tę czynność wykonywać w czasie dojazdu na pole).

Po zakończeniu pracy opryskiwaczem, rozwadniacz należy dokładnie oczyścić i wypłukać z resztek środków chemicznych. Zanieczyszczone sito może spowodować, że podczas wypłukiwania ciecz wydostawać się będzie na zewnątrz poprzez pokrywę. Po wsypaniu środka chemicznego do mokrego pojemnika, należy natychmiast rozpocząć jego wypłukiwanie, gdyż może nastąpić zaklejenie siatki i rozwadniacz przestanie działać. Wydobywanie się cieczy na zewnątrz może nastąpić również wówczas, gdy wsypany środek chemiczny do mokrego pojemnika nie zostanie od razu wypłukany. Nastąpi zaklejenie siatki i rozwadniacz przestanie działać.

Trzeba w tym przypadku ręcznie przetrzeć środek chemiczny wodą, uważając przy tym, aby nie uszkodzić sita. Może się zdarzyć, że preparat chemiczny jest niedokładnie wypłukany i występuje jednostronne działanie zaleganie środka chemicznego, należy wtedy sprawdzić prawidłowość przykręconych płytek parasolikowych (górnego i dolnego). Strumień wody z dysz rozpylaczy powinien być symetrycznie rozdzielany w kształcie „parasola”.

### 3.5. BOCZNY ROZWADNIACZ ŚRODKÓW CHEMICZNYCH - POLMAC - (OPCJA DODATKOWA)

Rozwadniacz (Rys. 7.) przeznaczony jest do wstępnego rozwadniania środków chemicznych, przed ich umieszczeniem w zbiorniku głównym opryskiwacza. Po napełnieniu zbiornika opryskiwacza wodą do 1/3 pojemności, wsypujemy środek chemiczny do zbiornika rozwadniacza w ilości do 5 kg (w zależności od wymaganego stężenia cieczy) i otwieramy zaworek dźwigniowy zaworu sterującego, podając ciecz. W tym czasie powinny być zamknięte zaworki dźwigniowe, odcinające ciecz od belki polowej. Po wypłukaniu środka chemicznego, dopełniamy zbiornik rozwadniacza wodą do zakładanego poziomu. Dla skrócenia czasu rozwadniania, preparaty zbrylone, należy przed wsypaniem dokładnie rozdrobnić.



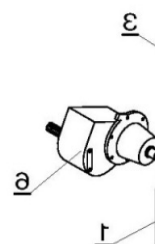
**Rysunek 7 Budowa rozwadniacza bocznego POLMAC**

1. Zbiornik, 2. Lanca do pobierania środka chemicznego: 1) zamykanie; 2) otwieranie, 3. Pokrywa, 4. Dźwignia zam./otw. pokrywy, 5. Dozownik śr. Chemicznego i mycia naczyń, 6. Manometr, 7. Zawór płukania rozwadniacza, 8. Zawór płukania naczyń, 9. Zawór ustalania ciśnienia: 1) zwiększenie; 2) zmniejszenie, 10. Dźwignia: A- napełnienia zbiornika wodą, B- przelewania cieczy z rozwadniacza do zbiornika, C- spłukiwania rozwadniacza i naczyń po środku chemicznym, 11. Dźwignia: 1) pobierania środka chemicznego za pomocą lancy; 2) zamknięcia pobierania środka chemicznego za pomocą lancy.

### 3.6. TURBINA

Turbina (Rys. 8) służy do wytworzenia strumienia powietrza będącego nośnikiem cieczy roboczej. Aby zabieg został przeprowadzony prawidłowo należy ustalić następujące parametry:

1. Prędkość wentylatora- prędkość wentylatora ustalana jest za pomocą prędkości WOM ciągnika współpracującego przenoszonej na przekładnię dwubiegową. Przekładnia ma przełożenie 1: 3,5 oraz 1: 4,5. Przełożenie biegu następuje za pomocą dźwigni umieszczonej z lewej strony przystawki. Pomiędzy biegami znajduje się tak zwany „bieg jałowy” umożliwiający pracę układu cieczowego opryskiwacza bez załączenia przystawki.
2. Ustawienie kierunku emisji powietrza - przystawka „promieniowa” montowana w opryskiwaczach P 154/8, P 154/3, P 154/2 oraz P 154/5 wersji truskawka- poręczka (t), ma możliwość ustawienia kierunku emisji powietrza w wybrane partie chronionych roślin. Ustawienie następuje poprzez regulację wysokości położenia belki roboczej i wybranie szerokości rozstawu dyfuzorów.



**Rysunek 8 Turbina w opryskiwaczu OCTOPUS.**

1. Blacha mocująca, 2. Obejma, 3. Wspornik 4. Uchwyt, 5. Sprzęgło wirnika kompletne, 6. Przekładnia BTV-2, 7. Wirnik D. 470, 8. Osłona wewnętrzna D. 507, 9. Osłona wewnętrzna D.377, 10. Dystrybutor, 11. Obudowa przystawki SAD. OCTOPUS, 12. Śruba M8x30-8.8.B, 13. Nakrętka M8-8-B, 14. Podkładka okrągła 8.4, 15. Obejma 104-112, 16. Wąż wentylacyjny, 17. Dyfuzor.



#### **WAŻNE**

**NIE NALEŻY ZMIENIAĆ BIEGU PRZEKŁADNI PRZY WŁĄCZONYM NAPĘDZIE WOM CIĄGNIKA.**

### 3.7. POMPA PRZEPONOWA

#### Przeznaczenie

Stosowane pompy przeponowe firmy COMET:

- APS 121 (zbiornik 800l, 1000l, 1500l, 2000l – Rys.9).

Przeznaczone są głównie do aparatury ochrony roślin. Konstrukcja pompy zapewnia wysoką odporność na agresywne działanie środków ochrony roślin. Pompa przystosowana jest do napędu od WOM ciągnika rolniczego przy pomocy wału przegubowo-teleskopowego.

**Tabela 2 Dane techniczne montowanych pomp**

Dane techniczne	APS 121
Liczba obrotów WPM	540 obr/min
Wydajność przy 540 obr/min	120l/min
Maksymalne ciśnienie robocze	5 mpa
Pobór mocy przy ciśnieniu 20 bar	10,7 KW
Masa pompy	38 kg
Gabaryty: dł. × szer. × wys.	387/356/329



**Rysunek 9 Pompa przeponowa Comet APS 121**

#### Przygotowanie pompy do pracy

Przed uruchomieniem pompy do pracy, należy sprawdzić poziom oleju w zbiorniczku. W przypadku niedoboru oleju, uzupełnić do wymaganego poziomu. Sprawdzić należy również szczelność podłączonych węży: ssawnego i tłoczącego.

#### Obsługa techniczna

W celu zapewnienia długotrwałej i niezawodnej pracy pompy należy:

- każdorazowo po zakończeniu pracy układ cieczowy przepłukać czystą wodą,
- po zakończonym sezonie eksploatacyjnym oraz w okresie przymrozków wiosenno - jesiennych, spuszczać resztki wody z pompy.

**NIE SPUSZCZONA WODA MOŻE ZAMARZNAĆ, CO GROZI USZKODZENIEM POMPY.**

- przed każdym nowym sezonem eksploatacyjnym wymienić olej na nowy; pierwszą wymianę oleju przeprowadzić po 50 godzinach pracy pompy,
- raz w roku, najlepiej przed rozpoczęciem sezonu eksploatacyjnego wymienić: przepony pompy oraz zaworki zwrotne na nowe,
- przez pierwsze 16 godzin pracy, zespoły pompy docierają się i nie wolno przekraczać ciśnienia pracy 1,5 MPa.


**WAŻNE**

NIE NALEŻY PRZEKRACZAĆ MAKSYMALNEGO CIŚNIENIA ROBOCZEGO. TWORZYWOWE POWŁOKI OCHRONNE NALEŻY CHRONIĆ PRZED USZKODZENIAMI MECHANICZNYMI.

**Spuszczanie resztek wody z pompy**

W tym celu należy wyjąć króciec z kolektora tłoczącego pompy, następnie uruchomić ją na czas 2-3 minut przy 540 obr/min wałka odbioru mocy.

**Wymiana oleju**

Aby wymienić olej w pompie, należy ją wymontować, odkręcić korek wlewowy i obrócić pompę 180° spuścić zużyty olej korkiem wlewowym. Olej należy spuszczać z rozgrzanej pompy. Po spuszczeniu oleju zamontować pompę i wlać olej o parametrach 20W/40 do wymaganego poziomu. Po uruchomieniu pompy, uzupełnić ewentualny ubytek oleju.

**Wymiana zaworków zwrotnych i przepon w pompie**

Przed przystąpieniem do wymiany zaworków zwrotnych, należy zdjąć przewód ssawny i tłoczny oraz spuścić resztki wody z głowicy. Następnie należy odkręcić nakrętki mocujące kolektor i wyjąć zaworki zwrotne z uszczelkami. W celu wymiany przepon, należy dodatkowo spuścić olej i zdemontować głowicę odkręcając nakrętki mocujące. Montaż wykonać w odwrotnej kolejności, przy czym najpierw należy lekko dokręcić nakrętki mocujące głowicę, następnie dokręcić mocno nakrętki mocujące kolektor, a na koniec dokręcić do oporu nakrętki mocujące głowicę.

**Objawy i przyczyny niesprawności w pracy pompy**

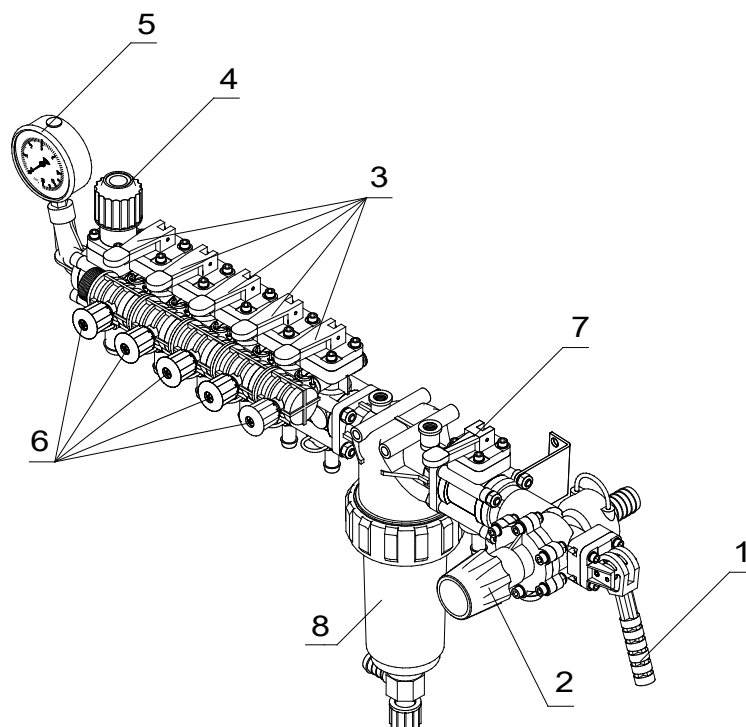
**Tabela 3 Objawy i przyczyny niesprawności w pracy pompy**

Objawy uszkodzenia	Przyczyna	Sposób naprawy
Wycieki oleju zmieszanego z wodą przez wskaźnik oleju	Pęknięcie przepony pompy	Wymienić przeponę na nową
Spadek ciśnienia roboczego	Uszkodzone zaworki zwrotne (tłoczne)	Wymienić na nowe
Spadek wydajności	Uszkodzone zaworki zwrotne (ssawne)	Wymienić na nowe
Pompy lub pompa nie tłoczy cieczy	Nieszczelność układu ssawnego	Sprawdzić stan uszczelki układu ssawnego, uszkodzone wymienić na nowe
	Zbyt duże opory przepływu w układzie ssawnym	Przeczyszczyć filtr ssawny

W razie poważniejszych uszkodzeń (np. zatarcie łożysk) pompę należy przekazać do zakładu remontowego.

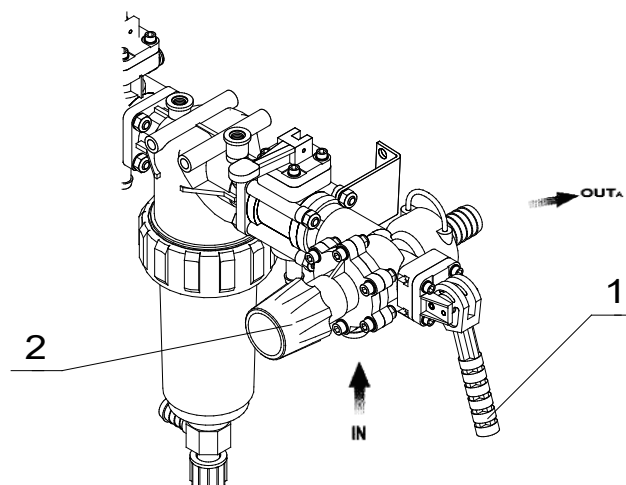
### 3.8. ZAWÓR STERUJĄCY

#### 3.8.1. MANUALNY ZAWÓR STERUJĄCY Z KOMPENSACJĄ CIŚNIENIA



**Rysunek 10 Zawór sterujący pięciosekccyjny z kompensacją ciśnienia ARAG**

1. Dźwignia sterująca „praca – przelew”, 2. Zawór maksymalnego ciśnienia (pokrętło zielone),  
3. Sekcje robocze zaworu sterującego, 4. Zawór ciśnienia proporcjonalnego (pokrętło żółte),  
5. Manometr (ciśnieniomierz), 6. Zaworki regulacyjne sekcji kompensacyjnej (nastawne, pokrętło czerwone),  
7. Sekcja zaworu, 8. Filtr samoczyszczący.



**Rysunek 11 Zawór sterujący z kompensacją ciśnienia**

1. Dźwignia sterująca „praca – przelew”, 2. Zawór maksymalnego ciśnienia (pokrętło zielone),  
IN - króciec zasilający zaworu sterującego. OUT<sub>A</sub>- przelew zaworu maksymalnego ciśnienia.



## Opis i funkcja działania zaworu sterującego ARAG

Dźwignia sterująca „praca – przelew” (Rys.10, p. 1.); daje ciecz do obiegu na sekcje – „praca” (dźwignia w dół) lub powoduje swobodny przepływ cieczy do zbiornika – „przelew” (dźwignia w górę). Zawór maksymalnego ciśnienia (Rys.10, p. 2.) – odpowiedzialny jest za to, aby nie zostało przekroczone maksymalne ciśnienie robocze. Jeżeli ciśnienie wzrasta powyżej maksymalnego zostaje uruchomiony dodatkowy przelew. Tym zaworem należy ustawić ciśnienie 6 bar dla dysz szczelinowych (uniwersalnych). Zaworki dźwigowe sekcji (Rys.10, p. 3.) zasilają odpowiednią sekcję roboczą belki lub uruchamiają przelew kompensacyjny cieczy roboczej do zbiornika. Zawór ciśnienia proporcjonalnego (Rys.10, p. 4.) reguluje ciśnienie robocze w opryskiwaczu. Manometr (Rys.10, p. 5.) wskazuje ciśnienie, kiedy dźwignia sterująca jest w pozycji „praca”. Zaworki kompensacyjne wyrównujące ciśnienie przy wyłączeniu/ włączeniu sekcji roboczej.

### **UWAGI:**

Podczas montażu zaworu i kalibracji opryskiwacza należy przestrzegać następujących zasad:

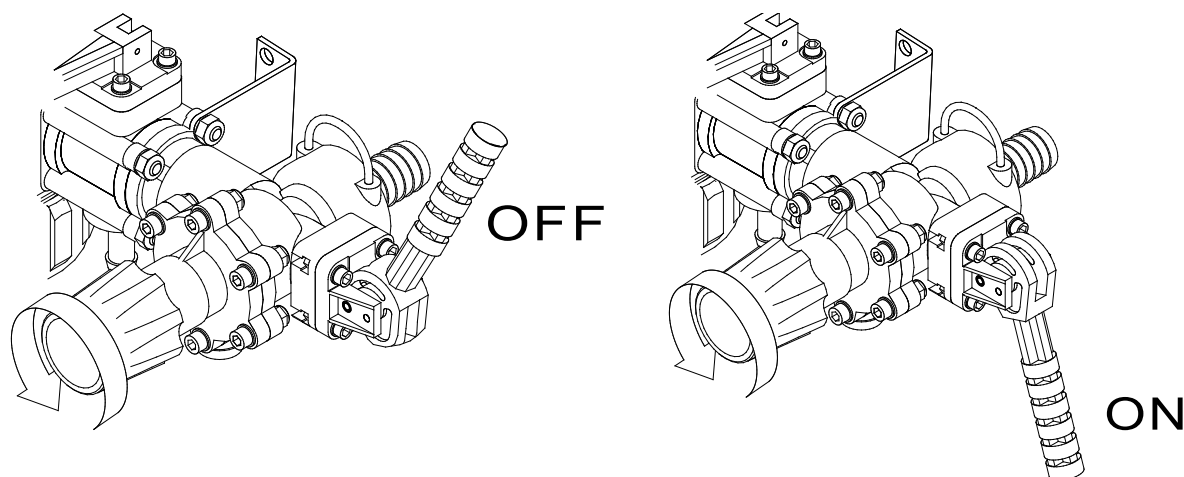
1. Ostrożnie regulować.
2. Utrzymać stałą wartość ciśnienia przy zamknięciu jednej lub więcej sekcji roboczych
3. Do jakiegokolwiek zabiegu (operacji) który przewiduje zmiany w konfiguracji w połączeniu hydraulicznym zaleca się udać do firmy lub osoby z serwisu.
4. Dla lepszego funkcjonowania zaworu zalecamy połączyć powrót zaworu ze zbiornikiem w sposób niezależny.
5. Nie podłączać przewodów powrotnych w dowolnych częściach zbiornika z zamiarem poprawienia efektu (mieszania) lecz łączyć wyłącznie w górnych częściach zbiornika.

### **Działanie zaworu:**

Przy pierwszym użyciu i następnych kalibracjach zaworu przestrzegać niżej podanej instrukcji.

### **UWAGA:**

- a) ustawić dźwignię zaworu w pozycji „przelew” – dźwignia w górę (Rys.12 "OFF".);
- b) otworzyć całkowicie przelew zaworu maksymalnego ciśnienia przez dokręcenie pokrętła w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara (Rys.12 "OFF".);
- c) otworzyć całkowicie zawór proporcjonalny poprzez odkręcenie pokrętła w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara (Rys.13);
- d) zaworki dźwigniowe sekcji ustawić w pozycji zamkniętej.



Rysunek 12 Zawór maksymalnego ciśnienia i dźwignia praca - przelew

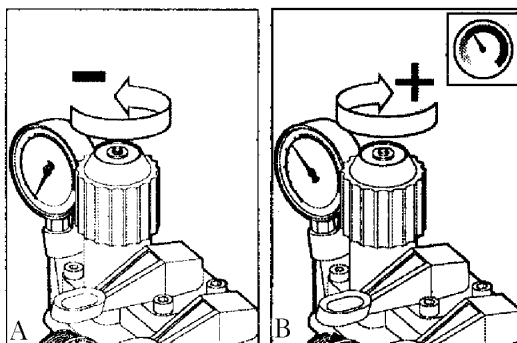
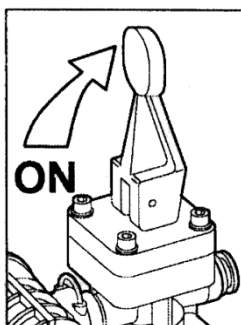
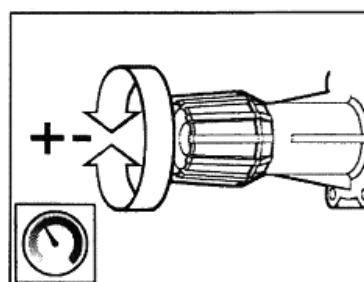


### **WAŻNE**

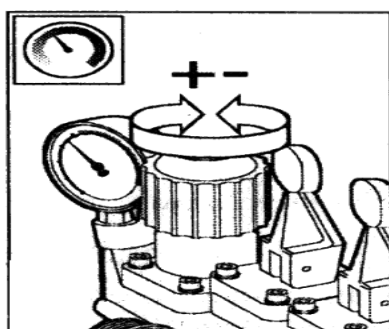
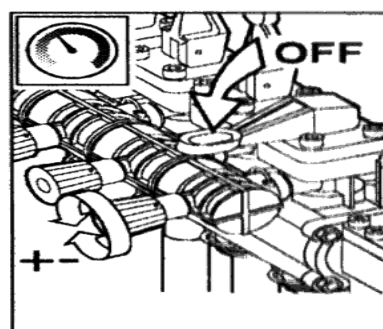
DO REGULACJI UŻYWAĆ TYLKO WODY CZYSTEJ BEZ PRODUKTÓW CHEMICZNYCH.  
REGULACJĘ ZAWORU NALEŻY PRZEPROWADZIĆ PRZY WYŁĄCZONYM DOPŁYWIE CIECZY DO ROZWADNIACZA.

**Regulacja zaworu:**

- Uruchomić pompę;
- Ustawić dźwignię sterującą w pozycji „praca” - dźwignia u dołu; manometr zaczyna działać – pokazywać ciśnienie;
- Zamknąć całkowicie przelew zaworu proporcjonalnego w kierunku zgodnym do obrotu wskazówek zegara (Rys.13 B.). Jeżeli ciśnienie podniesie się ponad limit maksymalny na manometrze, upewnij się, czy zawór maksymalnego ciśnienia jest całkowicie otwarty;

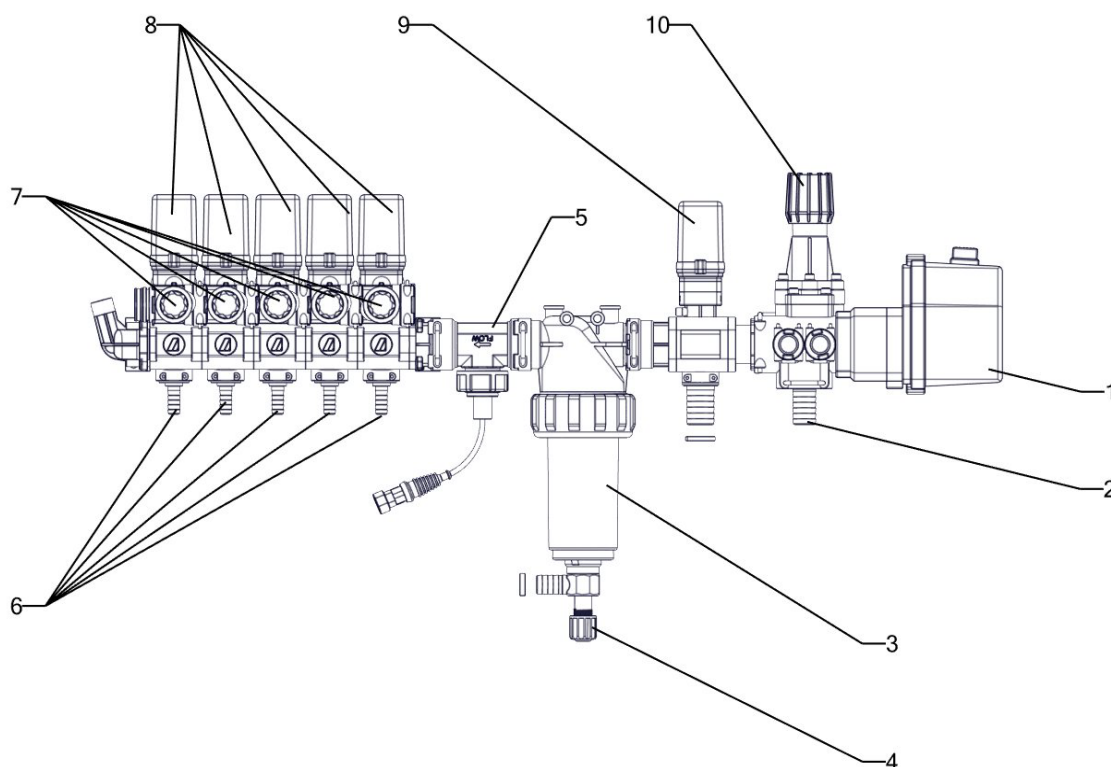
**Rysunek 13 (A, B) Zawór ciśnienia proporcjonalnego****Rysunek 14 Zawór sekcyjny****Rysunek 15 Zawór ciśnienia max.**

- Otworzyć wszystkie zaworki dźwigowe sekcji (pozycja „ON” dźwignia w górę, Rys.14.);
- Zaworem maksymalnego ciśnienia ustawić ciśnienie maksymalne w granicach 6 atmosfer dla dysz standardowych, natomiast 8 atmosfer dla dysz iniektorowych (Rys.15).
  - Ruch w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara - spadek ciśnienia.
  - Ruch zgodny z ruchem wskazówek zegara - ciśnienie wzrasta;

**Rysunek 16 Zawór ciśnienia proporcjonalnego****Rysunek 17 Zawór ciśnienia proporcjonalnego**

- Zaworem ciśnienia proporcjonalnego ustawić odpowiednie ciśnienie w zależności od dawki, rodzaju dyszy, prędkości oraz rodzaju wykonywanego zabiegu (Rys.16).
- Zamknąć sekcję zaworkiem dźwigniowym - pozycja „OFF” (Rys.17.);
- Otworzyć i zamknąć zawór na sekcje i skontrolować czy ciśnienie zostało stałe (niezmienne);
- Powtórzyć operację (g i h) dla wszystkich zaworów na sekcje. W przypadku gdy nie zostaną zmienione typy dysz, regulacją gwarantujemy jedno stałe ciśnienie dla cieczy - stałe także dla ciśnienia pracy.

### 3.8.2. ELEKTRYCZNY ZAWÓR STERUJĄCY - (OPCJA DODATKOWA)



**Rysunek 18 Zawór cieczerw sterowany elektrycznie**

1. Zawór praca/przelew, 2. Króciec wlotowy cieczy roboczej, 3. Filtr ciśnieniowy samoczyszczący,
4. Regulator przepływu cieczy przez filtr, 5. Przepływomierz, 6. Króćce wylotowe cieczy roboczej,
7. Zaworki regulacyjne sekcji kompensacyjnej (nastawne), 8. Elektrozawory sekcji, 9. Regulacja ciśnienia,
10. Pokrętło płynnej regulacji ciśnienia.

#### 3.7.3.1. ELEKTRYCZNE STEROWANIE PRZEPŁYWEM CIECZY

Zawór główny „praca – przelew” (Rys.18, poz. 1.) podaje ciecz do obiegu na sekcje – „praca” (Rys.18, p. A-przełącznik w górę) lub powoduje swobodny przepływ cieczy do zbiornika – „przelew” (Rys.18, p. A-przełącznik w dół). Zawór maksymalnego ciśnienia (Rys.23, poz. 10.) – odpowiedzialny jest za to, aby nie zostało przekroczone maksymalne ciśnienie robocze. Jeżeli ciśnienie wzrasta powyżej maksymalnego zostaje uruchomiony dodatkowy przelew. Tym zaworem należy ustawić ciśnienie 6 bar dla dysz szczelinowych (uniwersalnych).



#### **WSKAZÓWKA**

ZAWÓR MAKSYMALNEGO CIŚNIENIA (RYS.18, P.10) USTAWIONY JEST FABRYCZNIE, WIĘC NIE NALEŻY NIM REGULOWAĆ. W RAZIE PRZEKROCZENIA CIŚNIENIA 10 BAR, POKRĘTŁO MOŻNA USTAWIĆ OPTYMALNIE POPRZEC ZAKRĘCENIE POKRĘTŁA A NASTĘPNIE ODKRĘCENIE NA 2,5 OBROTU.

Elektrozawory sekcji (Rys.18, poz. 8.) zasilają odpowiednią sekcję roboczą belki. Uruchamia się je za pomocą panelu poprzez przełączniki. Gdy sekcja jest włączona, zapala się kontrolka. Zawór ciśnienia proporcjonalnego reguluje ciśnienie robocze w opryskiwaczu – regulacja odbywa się za pomocą przełącznika. Manometr wskazuje ciśnienie, kiedy dźwignia sterująca jest w pozycji „praca”. Zaworki kompensacyjne wyrównują ciśnienie przy wyłączeniu/ włączeniu sekcji roboczej.

#### **UWAGI:**

Podczas montażu zaworu i kalibracji opryskiwacza należy przestrzegać następujących zasad:

1. Ostrożnie regulować.
2. Utrzymać stałą wartość ciśnienia przy zamknięciu jednej lub więcej sekcji roboczych.
3. Do jakiegokolwiek zabiegu (operacji) który przewiduje zmiany w konfiguracji w połączeniu hydraulicznym zaleca się udać do firmy lub osoby z serwisu.
4. Dla lepszego funkcjonowania zaworu zalecamy połączyć powrót zaworu ze zbiornikiem w sposób niezależny.
5. Nie podłączać przewodów powrotnych w dowolnych częściach zbiornika z zamiarem poprawienia efektu (mieszania) lecz łączyć wyłącznie w górnych częściach zbiornika

**WSKAZÓWKA**

ZAMKNIĘCIE/OTWARCIE SEKCJI BELKI LUB ROZWADNIACZA SPOWODUJE WZROST/SPADEK CIŚNIENIA CIECZY ROBOCZEJ. NALEŻY WÓWCZAS DOKONAĆ KOREKTY CIŚNIENIA ZAWOREM PŁYNNEJ REGULACJI



**Rysunek 19 Panel sterowania układem cieczowym opryskiwacza.**

A - Włącznik lewych sekcji opryskiwacza, B - Włączniki prawych sekcji opryskiwacza,  
C - Przetątnik główny „praca-przelew”, D - Przetątnik regulacji ciśnienia

### 3.8.3. KOMPUTER SADOWNICZY SERII EASY 180, EASY 180 + HYDRAULIKA - (OPCJA DODATKOWA)

#### **Charakterystyka komputera sterującego do opryskiwaczy rolniczych Easy 180 (Rys. 20):**

- wbudowany wskaźnik poziomu zbiornika,
- podłączenia do GPS i głównego zdalnego sterowania,
- gniazda USB do przesyłania danych i aktualizacji programu,
- wskaźnik poziomu cysterny (opcjonalny czujnik poziomu),
- automatyczna kalibracja profilu zbiornika, za pomocą przepływomierza liniowego, z możliwością eksportowania parametrów za pośrednictwem USB
- automatyczna regulacja poprzez pomiar wydajności ( za pomocą przepływomierza lub czujnika ciśnieniowego)
- automatyczne zamykanie głównego zaworu poniżej minimalnej prędkości pracy ustawionej przez użytkownika,
- możliwość zapisania w pamięci 10 konfiguracji pracy (dozowanie, dysze itp.), do przywoływania w momencie konieczności,
- alarmy wizualne i dźwiękowe,
- chwilowy wzrost i redukcja ilości rozdzielanego płynu,
- wielojęzyczne oprogramowanie z możliwością ustawienia różnych jednostek miary
- wyświetlane dane: dozowanie, prędkość, ciśnienie, natężenie przepływu, wypryskana ilość, poziom zbiornika, opryskana powierzchnia czas trwania zabiegu, przebieg,
- możliwość sterowania hydrauliką olejową opryskiwacza z poziomu komputera.
- wyposażenie opcjonalne do komputera: czujnik ciśnienia, uchwyt z przyssawką, czujnik poziomu cieczy.



**Rysunek 20 Panel sterowania komputera rolniczego Easy 180.**

A - Przełącznik główny „praca-przelew”, B - włączniki elektrozaworów sekcji, C - Przełącznik regulacji ciśnienia.

#### **Charakterystyka komputera sterującego do opryskiwaczy rolniczych Easy 180 + hydraulika (Rys. 21):**

- wbudowany wskaźnik poziomu zbiornika,
- podłączenia do GPS i głównego zdalnego sterowania,
- gniazda USB do przesyłania danych i aktualizacji programu,
- wskaźnik poziomu cysterny (opcjonalny czujnik poziomu),
- automatyczna kalibracja profilu zbiornika, za pomocą przepływomierza liniowego, z możliwością eksportowania parametrów za pośrednictwem USB
- automatyczna regulacja poprzez pomiar wydajności (za pomocą przepływomierza lub czujnika ciśnieniowego),

- automatyczne zamykanie głównego zaworu poniżej minimalnej prędkości pracy ustawionej przez użytkownika,
- możliwość zapisania w pamięci 10 konfiguracji pracy (dozowanie, dysze itp.), do przywoływania w momencie konieczności,
- alarmy wizualne i dźwiękowe,
- chwilowy wzrost i redukcja ilości rozdzielanego płynu,
- wielojęzyczne oprogramowanie z możliwością ustawienia różnych jednostek miary
- wyświetlane dane: dozowanie, prędkość, ciśnienie, natężenie przepływu, wypryskana ilość, poziom zbiornika, opryskana powierzchnia czas trwania zabiegu, przebieg,
- możliwość sterowania hydrauliką olejową opryskiwacza z poziomu komputera,
- wyposażenie opcjonalne do komputera: czujnik ciśnienia, uchwyt z przyssawką, czujnik poziomu cieczy.



**Rysunek 21 Panel sterowania komputera rolniczego Easy 180 + hydraulika.**

- A** - Przełącznik główny „praca-przelew”, **B** - włączniki elektrozaworów sekcji, **C** - Przełącznik regulacji ciśnienia  
**D** – Przełącznik blokady hydraulicznej belki, **E** – Przełącznik hydrauliczny( pochylenie belki),  
**F** – Hydrauliczne opuszczanie i podnoszenie belki, **G** – Przełączniki otwierające poszczególne zawory hydrauliczne na belce.

**PODŁĄCZENIE KOMPUTERA DO MASZINY ROLNICZEJ I ZASADY OGÓLNE DOTYCZĄCE UŁOŻENIA OKABLOWANIA ORAZ PODŁĄCZENIE OKABLOWANIA ZNAJDUJĄ SIĘ W INSTRUKCJI KOMPUTERA SERII EASY 180 ORAZ EASY 180 + HYDRAULIKA**



### 3.9. CHARAKTERYSTYKA TECHNICZNA OPRYSKIWACZY

Tabela 4 Parametry techniczne.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	800L/1000L	1500L	2000L
1	2	3	4	5	6
1.	- symbol maszyny	-	P 154/8 ; P 154/3	P 154/2	P 154/5
2.	Wymiary gabarytowe				
	Położenie transportowe				
	- długość	mm	4200	4550	4730
	- szerokość	mm	1450	1450	1450
	- wysokość	mm	2500	2500	2500
3.	Dopuszczalna całkowita masa opryskiwacza	kg	870	910	950
4.	Pompa				
	Producent	-	COMET		
	Typ	-	COMET APS 121		
	Natężenie wypływu przy: - 0.0 MPa i 550 obr/min	dm <sup>3</sup> /min	Comet 120		
	Max ciśnienie robocze.	MPa	1,5 MPa		
	Obroty robocze	obr/min	540		
	Usytuowanie pompy	-	Centralnie w przedniej części ramy		
5.	Zbiornik				
	Pojemność	dm <sup>3</sup>	1000	1500	2000
	Pojemność max.	dm <sup>3</sup>	1050	1575	2100
	Średnica otworu wlewowego	mm	455/355		
	Wskaźnik napelnienia	-	pływakowy		
	Skala	dm <sup>3</sup>	0-1000	0-1500	0-2000
	Bagnet (głębokościomierz)	-			
	Pływak	-			
	Podziałka elementarna	dm <sup>3</sup>	50		
6.	Pozostałość cieczy od momentu niestabilnej pracy	dm <sup>3</sup>	ok. 3,7	ok. 3,8	
7.	Pojemność rozcieńczalnika pestycydów	dm <sup>3</sup>			
8.	Zbiornik na czystą wodę do płukania zbiornika	dm <sup>3</sup>	100	150	200
9.	Zbiornik na czystą wodę do mycia rąk	dm <sup>3</sup>	15		
10.	Rodzaj mieszadła				
	Typ	-	hydrauliczny		
	Rodzaj	-	eżektorowe		
11.	Zawór sterujący				
	Typ	-	ARAG		
	Zakres ciśnieniomierza	bar	0-80		
	Dokładność skalowania ciśnieniomierza	bar	2		
	Ilość przyłączy na odbiorze	szt.	2	2	2

12.	Zawór spustowy				
	Rodzaj		kulowy		
	Usytuowanie		przy dnie zbiornika		
13.	Liczba stopni filtracji	szt.	3		
14.	Sito wlewowe	mm	0,6 x 0,6		
15.	Filtry				
	- filtr ssawny (ssący)	mm	0,4 x 0,4		
	- filtr tłoczny (samoczyszczący)	mm	0,3 x 0,3		
	- filtr w oprawie rozpylaczy	mm			
16.	Belka sadownicza				
	- szerokość robocza	m			
	- szerokość robocza sekcji	m			
	- rozstaw końcówek rozpylających	mm	co 100		
	- zakres regulacji wysokości rozpylaczy nad ziemią	mm			
	mechanizm wydźwigowy belki		ręczny		
17.	Rozpylacze				
	- typ		Wirowe ceramiczne		
	- kolor wg ISO				
	- symbol				
	- producent		Lechler		
18.	Stopień ułatwiający napełnienie zbiornika	-			
	- wymiary	mm	300 x 300		
	- wysokość nad ziemią	mm	370		
	- wysokość od stopnia do otworu wlewowego zbiornika	mm	1170		
19.	Wysokość otworu wlewowego zbiornika nad ziemią	mm	1540		
20.	Agregatowanie z ciągnikiem:				
	- klasa	-	0,9		
	- siła uciągu	kN	9		
	- zapotrzebowanie mocy	kW	35		
21.	Prześwit transportowy	cm	30	30	30
22.	Prędkość robocza	km/h	ok. 3 - 10		
23.	Maksymalna prędkość transportowa	km/h	20		
24.	Przewody hydrauliczne				
	- oznaczenie	-	-		
	- ciśnienie dopuszczalne	MPa			
25.	Przewody cieczowe				
	Wąż tłoczący 19 Tress Nobel (19x28)	MPa	3		
	Wąż tłoczący 12,5 Tress Nobel (12x20)	MPa	4		
	Wąż zbrojony Ø25	MPa	3		



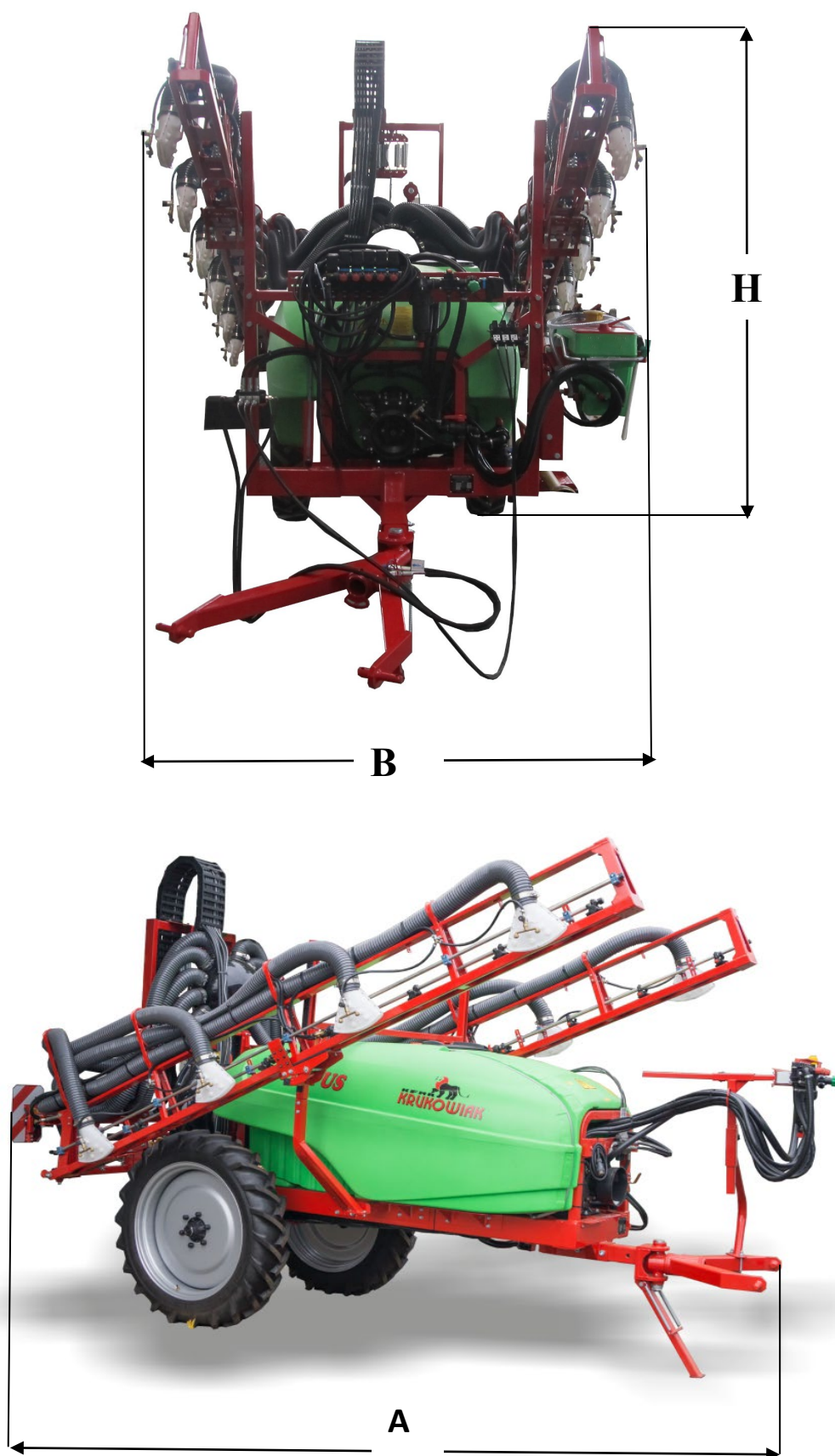
	Wąż zbrojony Ø38	MPa	3
	Wąż hydrauliczny z opłotem metalowym Ø 6,3	bar	225
	Wąż hydrauliczny z opłotem metalowym Ø 12,5	bar	165
26.	Koła i ogumienie		
	Liczba osi	szt	1
	Oznaczenie ogumienia	-	9,5 x 24
	Ciśnienie powietrza w ogumieniu	kPa	160

27.	Wał przegubowo-teleskopowy		
	- producent	-	Lubelska Fabryka Maszyn Rolniczych
	- typ	-	
	- symbol	-	C-40240
	- wielkość	-	
	- nominalny moment obrotowy	Nm	250
	- nominalna przekazywana moc	kW	14
	- nominalna długość zsuniętego wału między krzyżakami	mm	710
	- obroty robocze WOM	[obr/min]	540
28.	Przystawka wentylatorowa		
	Liczba dysz rozpylających	szt.	10
	Liczba sekcji zasilanych oddzielnie	szt.	
	Wysokość pierwszego rozpylacza nad ziemią	-	400
	Obroty wentylatora	obr/min	3500- do max 4050


**WAŻNE**

**\*WAGA RZECZYWISTA MASZINY MOŻE SIĘ RÓŻNIĆ OD WAGI PODANEJ W INSTRUKCJI W ZALEŻNOŚCI OD WYBRANEJ KONFIGURACJI MASZINY**

### 3.10. WYMIARY GABARYTOWE



Rysunek 22. Gabaryty opryskiwacza OCTOPUS w pozycji transportowej.

Tabela 5. Wymiary gabarytowe opryskiwaczy w pozycji transportowej

Wyszczególnienie	Jednostka	Wartość		
		800l/1000l	1500l	2000l
A (długość)	mm	3860	4170	4350
B (szerokość)	mm	3300	3300	3300
H (wysokość)	mm	2220	2220	2220

#### 4. DOŁĄCZANIE I ODŁĄCZANIE MASZYNY

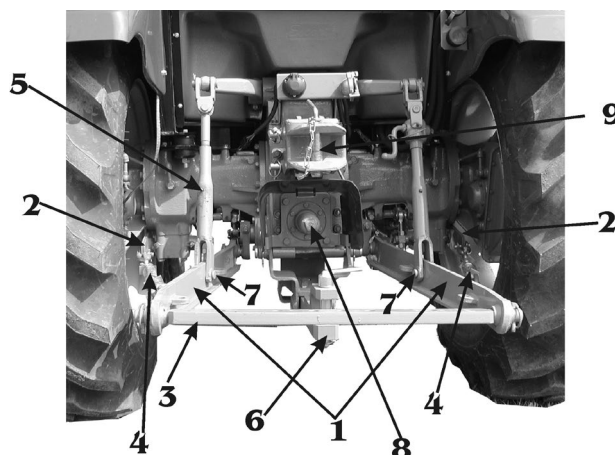
Użytkownik obsługujący opryskiwacz musi dokładnie zapoznać się z instrukcją obsługi i postępować zgodnie z jej zaleceniami; musi również przestrzegać wszelkich zaleceń i wskazówek agrotechnicznych.

Zaleca się korzystać z doświadczenia i porad pracowników Ośrodków Doradztwa Rolniczego mających siedziby w każdym województwie.

##### 4.1. PRZYGOTOWANIE CIĄGNIKA DO WSPÓŁPRACY Z OPRYSKIWACZEM

Przygotowanie ciągnika polega głównie na stwierdzeniu jego sprawności ogólnej, zgodnie z instrukcją obsługi ciągnika. Ponadto zdemonstuj z ciągnika te elementy, które przeszkadzają w połączeniu opryskiwacza z ciągnikiem.

Dla zachowania równowagi wzdłużnej ciągnika, należy dociążyć jego przód zakładając pełny komplet obciążników osi.



Rysunek 23. Ciągnik przygotowany do współpracy z opryskiwaczem

1. Wieszak podnośnika hydraulicznego ciągnika, 2. Wspornik, 3. Belka zaczepu rolniczego, 4. Stabilizator, 5. Wieszak, 6. Zaczep rolniczy, 7. Sworzeń wieszaka, 8. Zdemontowana osłona WOM ciągnika, 9. Zaczep transportowy.

Z ciągnika muszą być zdemonstrowane zawsze takie elementy, jak: osłona WOM, belka zaczepu rolniczego i przystawka pasowa, jeżeli ciągnik jest w nie wyposażony.

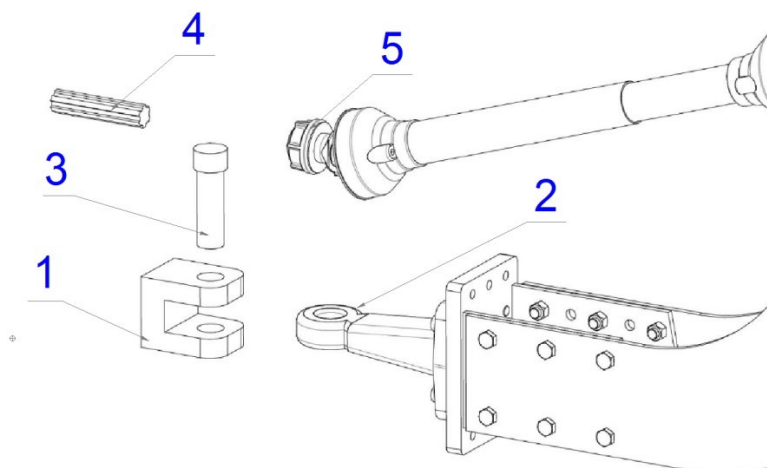
Na ciągniku należy zamontować wspornik w wypadku współpracy z wałem przegubowym z osłoną pełnokrytą, lub osłonę daszkową, jeżeli wał przegubowy jest z osłoną półkrytą.

##### 4.2. AGREGOWANIE OPRYSKIWACZA Z CIĄGNIKIEM

Przygotowany do pracy opryskiwacz należy zaczepić do uprzednio przygotowanego ciągnika. W tym celu należy:

- podnieść przód opryskiwacza (zaczep Rys. 24, p. 2) przy użyciu stopki zamontowanej na nim, na wysokość zaczepu rolniczego
- połączyć zaczep rolniczy (Rys. 24, p.1) z zaczepem opryskiwacza (Rys. 24, p. 2) sworzniem (Rys. 24, p. 3) i zabezpieczyć zawleczką przed wysunięciem,

- stopkę połuźnić aby ciężar opryskiwacza oparł się na zaczepie rolniczym, następnie stopkę ustawić w pozycję transportową,
- połączyć wał przegubowy przez nasunięcie go na wał przekaźnika mocy ciągnika tak, aby osłony wału weszły w ucha wspornika osłony wału i zabezpieczyć przetyczkami, lub jeżeli jest to wał z osłoną półkrytą, tak, aby zadziałał zatrask w nasuwanym przegubie,
- połącz wtyki instalacji elektrycznej, hydraulicznej i pneumatycznej



**Rysunek 24 Agregowanie ciągnika z opryskiwaczem**

1. Zaczep rolniczy (ciągnik), 2. Zaczep opryskiwacza, 3. Sworzeń z zawleczką. 4. WOM ciągnika, 5. Wał przegubowo-teleskopowy (homokinetyczny).

**RYSUNEK AGREGOWANIA CIĄGNIKA Z OPRYSKIWACZEM MA CHARAKTER WYŁĄCZNIE POGLĄDOWY.**



**WAŻNE**

ZABRANIA SIĘ UŻYWANIA JAKO ZAWLECZEK CZY SWORZNI PRZYPADKOWO DOBRANYCH ŚRUB, DRUTÓW ITP. CO CZĘSTO GROZI ODCZEPIENIEM I USZKODZENIEM OPRYSKIWACZA W CZASIE PRACY I TRANSPORTU.

Po uprzednim przygotowaniu ciągnika i opryskiwacza, a następnie zagregowaniu przeprowadź próbę jego działania, którą należy poprzedzić przepłukaniem całego układu cieczowego czystą wodą. W tym celu wymontuj rozpylacze, aby ułatwić usunięcie ewentualnych zanieczyszczeń mechanicznych z przewodów. Następnie zbiornik napełnij czystą wodą w ilości ok. 100 l, otwórz dopływ cieczy do rozpylaczy, włącz napęd pompy i pracuj przez ok. 1 min. Powyższe czynności dotyczą pierwszego po zakupie uruchomienia opryskiwacza.

- Po przepłukaniu załóż z powrotem wymontowane elementy z tym, że rodzaj rozpylaczy powinien być już odpowiedni do zamierzonych zabiegów a wszystkie filtry oczyszczone.
- Uruchom pompę i posługując się opisem regulacji zaworu sterującego ustaw odpowiednie ciśnienie robocze, po czym pracuj przez kilka minut.
- W czasie tej próby zwróć uwagę na prawidłowość rozpylania cieczy z rozpylaczy oraz na stabilność ustawionego ciśnienia roboczego.
- Sprawdź też: pracę mieszadła w zbiorniku, pracę rozwadniacza środków chemicznych, działanie zaworów odcinających dopływ cieczy roboczej do poszczególnych sekcji belki polowej, czy zaworki indywidualne zamykają się po wyłączeniu dopływu cieczy do rozpylaczy i nie ma kroplenia z nich (dopuszczalne kroplenie nie może przekraczać 2 ml/5min; czas mierzony od momentu wyłączenia dopływu cieczy do sekcji).
- Po przeprowadzeniu powyższych czynności przeprowadź próbę podnoszenia belki na odpowiednią wysokość. Do tego celu służy winda napędzana korbą. Sprawdź również sprawność działania instalacji elektrycznej opryskiwacza i prawidłowość współdziałania świateł ciągnika ze światłami opryskiwacza.

### 4.3. ROZŁĄCZENIE OPRYSKIWACZA Z CIĄGNIKIEM

Rozłączenie opryskiwacza z ciągnikiem powinno przebiegać w sposób odwrotny do jego agregowania (punkt 4.2.) z zachowaniem środków bezpieczeństwa.

## 5. PIERWSZE URUCHOMIENIE OPRYSKIWACZA

Poniżej opisano podstawowe czynności, jakie należy podjąć podczas pierwszego uruchomienia opryskiwacza, aby się ustrzec od błędów i w konsekwencji uszkodzenia opryskiwacza, co może decydować o utracie prawa do gwarancji.

**PRZEZ ZAWIESZENIE OPRYSKIWACZA NA CIĄGNIKU ZMIENIA SIĘ OBCIĄŻENIE OSI PRZEDNIEJ (STEROWNOŚĆ). OPRYSKIWACZ MOŻE BYĆ AGREGOWANY Z CIĄGNIKIEM, KTÓRY GWARANTUJE STEROWNOŚĆ (KIEROWALNOŚĆ) AGREGATU CIĄGNIKA Z OPRYSKIWACZEM. INFORMACJA ZAWARTA W PUNKCIE CHARAKTERYSTYKA TECHNICZNA P. 3.9.**

1. Usunąć zbędne przedmioty ze zbiornika i połączyć opryskiwacz z ciągnikiem łącznie z przewodem hydraulicznym.
2. Zamontować wał przegubowo-teleskopowy.
3. Sprawdzić poziom oleju w pompie.
4. Sprawdzić osłonę wału napędowego. Nie wolno pod żadnym pozorem zdejmować zabezpieczeń.
5. Napęd na WOM pompy max 540 obr/min.
6. Nalać do zbiornika opryskiwacza ok. 100l czystej wody.
7. Rozłożyć belkę polową i zamontować rozpylacze.
8. Opuścić belkę polową na wysokość ok. 50cm od powierzchni.
9. Uruchomić pompę, otworzyć zaworki dźwigniowe zasilające sekcje robocze belki (zaworek zasilający rozwadniacz powinien być stale zamknięty) i ustawić ciśnienie robocze na manometrze.
10. Wypryskać całą ciecz sprawdzając stabilność ciśnienia i pracę mieszadeł, oraz sprawdzić szczelność połączenia węży. Ewentualne nieszczelności usunąć dokręcając opaski.
11. Jeśli próba wypadła pomyślnie należy przygotować ciecz roboczą o wymaganym stężeniu wykorzystując rozwadniacz środków chemicznych i przystąpić do oprysku.

**NALEŻY PAMIĘTAĆ O BEZWZGLĘDNYM ZAKAZIE NAPEŁNIANIA OPRYSKIWACZA Z NATURALNYCH ZBIORNIKÓW WODY JAK JEZIORA, STAWY, STRUMIENIE I RZĘKI.**

### WAŻNE

ABY UNIKNĄĆ POMYŁEK NALEŻY DOKŁADNIE ZAPOZNAĆ SIĘ Z NAZWAMI I ROZMIESZCZENIEM POSZCZEGÓLNYCH ZESPOŁÓW OPRYSKIWACZA



- ZAWÓR DŹWIGNIOWY ZASILAJĄCY ROZWADNIACZ ŚRODKÓW CHEMICZNYCH NALEŻY OTWIERAĆ TYLKO NA CZAS POTRZEBNY DO WYPŁUKIWANIA PROSZKU PRZESYŁAJĄCYM DO ROZWADNIACZA (CIŚNIENIE ROZWADNIANIA OK. 0,3 MPA [3 BAR]).
- ABY ODCZYTAĆ PRAWDŁOWE CIŚNIENIE OPRYSKU, NALEŻY ODCZekać OK. 10 SEK. ZWŁASZCZA W PRZYPADKU URUCHOMIENIA OPRYSKIWACZA PO DŁUGIM POSTOJU, ZACHOWUJĄC ZAMKNIĘTE ZAWORY ODCINAJĄCE (NA CZAS PRÓBY).
- ABY ZWIĘKSZYĆ CIŚNIENIE OPRYSKU, NALEŻY KRĘCIĆ POKRĘTŁEM ZAWORU STERUJĄCEGO W PRAWO (ZGODNIE Z RUCHEM WSKAZÓWEK ZEGARA), ABY ZMNIJSZYĆ PRZECIWNIE.
- CO NAJMNIEJ NA 10-15 MIN. PRZED PRZYSTĄPIENIEM DO OPRYSKU NALEŻY URUCHOMIĆ MIESZADŁA HYDRAULICZNE. ZALECA SIĘ PRACĘ MIESZADEŁ JUŻ W CZASIE DROGI NA MIEJSCE OPRYSKU.
- ZABRANIA SIĘ PRZEJAZDÓW PO DROGACH PUBLICZNYCH BEZ OŚWIETLENIA ZGODNEGO Z WYMAGANIAMI KODEKSU DROGOWEGO.

**WAŻNE**

Z POWODU ZABRUDZEŃ PRZEWODÓW CIECZOWYCH ŚRODKAMI OCHRONY ROŚLIN I NAWOZAMI ZALECA SIĘ MYCIE SPRZĘTU:

- PO KAŻDYM UŻYCIU OPRYSKIWACZA DO OPRYSKU.
- OBOWIĄZKOWO PO ZAKOŃCZENIU SEZONU OPRYSKÓW LUB PRZED DŁUŻSZĄ PRZERWĄ W OPRYSKACH.
- Z UWAGI NA BEZPIECZEŃSTWO PRZED NAPRAWAMI I REMONTEM

**PRZED KAŻDYM NOWYM SEZONEM OPRYSKÓW OPRYSKIWACZ NALEŻY URUCHOMIĆ W TEN SAM SPOSÓB JAK PRZY PIERWSZYM URUCHOMIENIU.**

## 6. PRACA MASZINY

### 6.1. INFORMACJE OGÓLNE

Przed przystąpieniem do opryskiwania należy:

- Przygotować ciecz roboczą o stężeniu zgodnym z zaleceniami na opakowaniu środka chemicznego lub ustalić ilość wody i środka chemicznego, która zostanie dostarczona do zbiornika opryskiwacza i tam wymieszana,
- Ustalić wymaganą dawkę cieczy roboczej w litrach na hektar,
- Stosownie do wymaganej dawki cieczy na hektar, należy dobrać rozpylacz i określić wymagane ciśnienie robocze oraz prędkość jazdy podczas opryskiwania, posługując się przy tym tablicami wydatków rozpylaczy.

**WAŻNE**

DAWKOWANIE CIECZY ZALEŻY OD PRĘDKOŚCI ROBOCZEJ, CIŚNIENIA ROBOCZEGO, RODZAJU ROZPYLACZA, STĄD BARDZO WAŻNE JEST UTRZYMANIE STAŁEJ PRĘDKOŚCI JAZDY, STAŁEGO CIŚNIENIA ROBOCZEGO ORAZ ODPOWIEDNIEGO CIŚNIENIA W KOŁACH, W TRAKCIE PRZEPROWADZANIA OPRYSKU.

### 6.2. PRZYGOTOWANIE OPRYSKIWACZA DO PRACY

Użytkownik obsługujący opryskiwacz musi dokładnie zapoznać się z instrukcją obsługi i postępować zgodnie z jej zaleceniami, przestrzegać wszelkich wskazówek agrotechnicznych i przepisów BHP. Opryskiwanie daje właściwe efekty tylko wtedy, jeśli jest wykonywane w sprzyjających warunkach pogodowych i w odpowiednim czasie.

Przed rozpoczęciem eksploatacji opryskiwacza, należy poddać go ogólnemu przeglądowi i usunąć ewentualne usterki, które mogły powstać w okresie magazynowania, lub w trakcie dostawy.

- przed każdym uruchomieniem opryskiwacza przeprowadź kontrolę stanu technicznego maszyny i sprawdź, czy w zbiorniku opryskiwacza nie ma zbędnych przedmiotów,
- zwrócić uwagę na stan czystości przewodu wskaźnika poziomu cieczy, jeśli jest zabrudzony umyć lub wymienić na nowy,
- wszystkie elementy i zespoły wymagające smarowania nasmaruj zgodnie z zaleceniami zawartymi w pkt. 7.5.1.,
- każdorazowo sprawdź: poziom oleju w pompie i w razie potrzeby uzupełnij,
- sprawdź pewność połączeń śrubowych (dokręć nakrętki).
- sprawdź pewność i szczelność połączeń hydraulicznych i pneumatycznych opryskiwacza,
- sprawdzić czystości wszystkich filtrów znajdujących się w opryskiwaczu, a mianowicie:
  - sito wlewowe,



- filtr ssawny,
- filtr samoczyszczący w zaworze sterującym,
- filtry w obudowach rozpylaczy,
- filtry sekcyjne (opcjonalne).
- do czynności przygotowawczych należy również dobór i założenie odpowiednich rozpylaczy, rodzaj rozpylaczy i dobór parametrów pracy opryskiwacza ustalić wg zaleceń producenta i rodzaju chronionej uprawy.
- należy zwrócić uwagę na to aby we wszystkich głowicach opryskowych (na całej długości belki) był ustawiony ten sam typ rozpylacza (przewidziany do oprysku)

## **7. CZYSZCZENIE, KONSERWACJA, NAPRAWY I OBSŁUGA TECHNICZNA**

---

### **7.1. PRZECHOWYWANIE I ZABEZPIECZENIE OPRYSKIWACZA NA ZIMĘ**

---

Zarówno w placówkach handlowych jak i u użytkownika opryskiwacz powinien być przechowywany w suchym i zadaszonym miejscu odłączony od ciągnika. Na wolnym powietrzu nie wolno przechowywać opryskiwacza dłużej niż jeden miesiąc w ciągu roku.

Po zakończeniu sezonu opryskiwacz należy starannie umyć, dokładnie opróżnić zbiornik i cały układ cieczowy, a następnie osuszyć. Wszystkie miejsca smarowania napełnić świeżym smarem lub olejem, części metalowe niemalowane przetrzeć olejem napędowym, uszkodzone powierzchnie lakierowane oczyścić i pomalować na nowo. Wężę oczyścić, osuszyć a wężę gumowe dodatkowo przetrzeć talkiem.

Na okres zimowy należy wymontować rozpylacze, filtry oraz usunąć pozostałości cieczy roboczej z układu cieczowego opryskiwacza.



#### **WAŻNE**

WODA POZOSTAWIONA W OPRYSKIWACZU (W POMPIE) W OKRESIE MROZÓW MOŻE SPOWODOWAĆ ROZSADZENIE POMPY, LUB INNYCH ZESPOŁÓW NA SKUTEK ZAMARZANIA.

Przerwy między sezonami należy wykorzystać na przeprowadzenie ogólnego przeglądu i napraw. Przewidziane do naprawy części należy zamówić odpowiednio wcześniej bezpośrednio u producenta opryskiwacza K.F.M.R. Sp. z o.o.

#### **Zabezpieczenie opryskiwacza**

Przed zabezpieczaniem opryskiwacza na zimę należy wypryskać całą ciecz, jaka zostaje nam po płukaniu układu cieczowego - jeżeli coś zostało w zbiorniku to należy spuścić to zaworem spustowym (zostawić zawór otwarty).

1. Przed zabezpieczeniem opryskiwacza na zimę należy wypryskać całą ciecz jaka zostaje nam po płukaniu układu cieczowego - jeżeli coś zostało w zbiorniku to należy spuścić to zaworem spustowym (zostawić otwarty zawór).
2. Pompa
  - wyjąć króciec z kolektora tłoczącego, następnie uruchomić pompę na czas 2-3 minuty przy 540 Obr/min wałka odbioru mocy (wtedy pozostała ciecz w pompie zostanie wyrzucona na zewnątrz).
3. Filtry
  - odkręcamy odstożniki i wylewamy resztki wody.
4. Antykapacze opraw rozpylaczy
  - należy zdemontować nakrętki antykapaczy przy oprawach rozpylaczy (to jest nakrętka z czerwonym zaworkiem, z tyłu lub boku oprawy), przy rurkach cieczowych również zaleca się odłączenie przewodów cieczowych i skierowanie ich ku dołowi.
5. Zawór sterujący (Elektrozawory)
  - odłączyć króćce sekcyjne z przewodami (i tak je zostawiamy) oraz odłączyć przewody przelewowe.
6. Rozwadniacz boczny

- opróżnić rozładniacz z pozostałości cieczy.
- 7. Panel sterujący komputera (urządzenia kontrolno-pomiarowego, sterowania elektrycznego ciecżą)
  - zdemontować z opryskiwacza i schować w ciepłe, suche miejsce.



### WAŻNE

W PRZYPADKU NIEWYKONANIA W/W CZYNNOŚCI K.F.M.R. SP. Z O.O. NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA EWENTUALNE USZKODZENIA OPRYSKIWACZA.

### Uruchomienie opryskiwacza po okresie zimowym

Postępujemy według punktów:

1. Sprawdzamy węże hydrauliczne, pneumatyczne oraz cieczowe czy nie uległy uszkodzeniu lub czy nie upłynął termin ich przydatności (wymiana na nowy).
2. Zamontować króciec w kolektorze tłoczącym pompy.
3. Przykręcić odстойniki filtrów.
4. Zamontować nakrętki antykapaczy w oprawach rozpylaczy oraz podłączyć przewody cieczowe do rurek cieczowych.
5. Podłączyć króćce sekcyjne przewodami oraz podłączyć przewody przelewowe.
6. Podłączyć panel sterujący komputera.

## 7.2. OBSŁUGA TECHNICZNA

Do podstawowych czynności w zakresie obsługi technicznej należy kontrola poszczególnych zespołów opryskiwacza, czyszczenie oraz przestrzeganie terminów smarowania, stosowanie odpowiednich smarów i usuwanie drobnych usterek, które wystąpiły w czasie pracy, a mogą być usunięte we własnym zakresie.

**Tabela 6 Najczęstsze usterki oraz ich naprawa**

Objawy uszkodzenia	Przyczyna	Sposób naprawy
Wycieki oleju zmieszanego z wodą przez wskaźnik oleju	Pęknięcie przepony pompy	Wymienić przeponę na nową
Spadek ciśnienia roboczego	Uszkodzone zaworki zwrotne (tłoczne)	Wymienić na nowe
Spadek wydajności	Uszkodzone zaworki zwrotne (ssawne)	Wymienić na nowe
Pompy lub pompa nie tłoczy cieczy	Nieszczelność układu ssawnego	Sprawdzić stan uszczelki układu ssawnego, uszkodzone wymienić na nowe
	Zbyt duże opory przepływu w układzie ssawnym	Przeczyścić filtr ssawny

Rozmieszczenie punktów smarowania oraz częstotliwość wymiany i rodzaj smaru zamieszczono w pkt. 7.5.1. Przed wymianą smaru, lub jego uzupełnieniem, punkty smarowania należy oczyścić z wszelkich zanieczyszczeń. W pompie należy utrzymywać właściwy poziom oleju.



PRZEGLĄDY, CZYSZCZENIE JAK RÓWNIEŻ NAPRAWY AWARYJNE PRZEPROWADZAĆ TYLKO PRZY WYŁĄCZONYM WOM CIĄGNIKA I WYJĘTYM KLUCZYKU ZE STACYJKI CIĄGNIKA.

PODCZAS PRZEGLĄDÓW PRZY ROZŁOŻONEJ BELCE POŁOWEJ ZACHOWAĆ BEZPIECZEŃSTWO PRZESZCZĄCIE ODPOWIEDNICH PODPÓR POD BELKĘ.

- Części zamienne muszą odpowiadać wymaganiom technicznym producenta. Najlepiej stosować części oryginalne firmy K.F.M.R. Sp. z o.o.



- Nakrętki i śruby regularnie sprawdzać i w miarę potrzeb dokręcać.

### 7.3. NAPRAWA ZBIORNIKA POLIETYLENOWEGO

---

Zbiornik wykonany z polietylenu może być naprawiany przez specjalistyczny serwis K.F.M.R. Sp. z o.o. Nie zaleca się naprawy w/w typu zbiornika we własnym zakresie.

### 7.4. KONSERWACJA

---

**Po zakończonej pracy należy:**

- opryskiwacz dokładnie oczyścić i wymyć strumieniem wody,
- po wyschnięciu, miejsca uszkodzeń powłoki lakierniczej pokryć cienką warstwą oleju.

**W ramach przeglądów okresowych**, raz w miesiącu, lub po przepracowaniu każdych 500÷1000 ha należy:

- wykonać wszystkie czynności wchodzące w zakres przeglądów codziennych,
- dokonać gruntownego przeglądu zewnętrznego maszyny oraz sprawdzić w szczególności układ przeniesienia napędu,
- wszystkie zauważone usterki należy usunąć, a ewentualne braki uzupełnić.

**Po zakończonym sezonie pracy**, przed okresem przechowywania, należy wykonać niżej wymienione czynności:

- maszynę starannie umyć i wyczyścić,
- sprawdzić powłokę farby, miejsca uszkodzone oczyścić z korozji oraz zanieczyszczeń, a następnie odtłuścić i pokryć farbą podkładową oraz nawierzchniową,
- niemalowane części metalowe pokryć smarem,
- sprawdzić poziom oleju w pompie przeponowej, w razie potrzeby uzupełnić do wymaganego poziomu,
- łożyska napełnić świeżym smarem,
- wał przegubowo - teleskopowy oczyścić i zakonserwować,
- wszystkie części uszkodzone, lub nadmiernie zużyte należy naprawić, lub wymienić na nowe.

### 7.5. SMAROWANIE

---



#### **WAŻNE**

PO ZAKOŃCZENIU SEZONU PRACY, LUB SEZONU EKSPLOATACYJNEGO OPRYSKIWACZ NALEŻY STARANNIE PRZEMYĆ, SPUŚCIĆ WODĘ ZE ZBIORNIKÓW I Z CAŁEGO UKŁADU CIECZOWEGO, A NASTĘPNIE CAŁOŚĆ OSUSZYĆ.

Wszystkie miejsca smarowania, należy napełnić świeżym smarem lub olejem. Wskazane jest powleczenie olejem napędowym wszystkich części metalowych niemalowanych. Miejsca odrapane z farby powinny być po uprzednim oczyszczeniu, pomalowane ponownie. Przewody cieczowe należy oczyścić i osuszyć. Można je przesypać suchym talkiem i zawinąć w duże kręgi. Opryskiwacz należy przechowywać w suchym miejscu. Przerwy między sezonami, należy wykorzystać na przeprowadzenie ogólnego przeglądu i napraw. Przewidziane do wymiany części, należy zamówić wcześniej przed sezonem agrotechnicznym.

Przed wymianą smaru lub jego uzupełnieniem, punkty smarowania należy oczyścić z wszelkich zanieczyszczeń. W pompie należy utrzymywać właściwy poziom oleju.

### 7.5.1. PUNKTY SMAROWANIA



Rysunek 25. Punkty smarowania opryskiwacza OCTOPUS.

Tabela 11 Punkty smarowania opryskiwacza.

Lp.	Punkty smarowania	Gatunek oleju lub smaru	Częstotliwość wymiany	Uwagi
1.	Powierzchnie wielowypustów pompy	Smar stały ŁT 43	Co 20 h pracy	Przed odstawieniem na dłuższy postój opryskiwacza
2.	Pompa przeponowa	Olej przekł. SAE 90,olejsiln. SAE 40 ELEKTOL SUPER SAE 2040	Co 100 godzin pracy. Raz w roku przed sezonem agrotechnicznym	Wlać do połowy wysokości wskaźnik poziomu oleju. Pierwszą wymianę oleju przeprowadzić po 50 h pracy.
3.	Tuleja pozioma zaczepu	Smar stały ŁT 43	Co 200 h pracy	Smarowniczka ręczna
4.	Piasty kół	Smar stały ŁT 43	Raz w roku	Przed odstawieniem na dłuższy postój opryskiwacza
5.	Sworzeń przegubu belki	Smar STP	Co 100 h pracy	Smarowniczka ręczna
6.	Powierzchnie ślizgowe sań	Smar ŁT 43	Co 50 h	
7.	Sworzeń siłownika	Smar ŁT 43	Co 200 h	Smarowniczka ręczna
8.	Przeguby kulowe	Smar ŁT 43	Co 100 h	Smarowniczka ręczna

### 7.5.2. HIGIENA

W zasadzie materiały smarownicze używane w pracach konserwacyjnych nie stanowią zagrożenia dla zdrowia. Jednak przy dłuższym kontakcie skóry ze smarami może dojść do jej wysuszenia, a w następstwie do jej podrażnienia.

Stosując oleje o niewielkiej lepkości istnieje prawdopodobieństwo podrażnienia skóry, dlatego zaleca się zachowanie szczególnej ostrożności w pracach ze użytymi olejami, gdyż są one dodatkowo zanieczyszczone.

Praca z użyciem materiałów konserwacyjnych (oleje, smar) zawsze powinna przebiegać z zachowaniem wszystkich zasad higieny.

### 7.5.3. SKŁADOWANIE

---

- Składowanie materiałów smarowniczych powinno odbywać się w miejscach niedostępnych dla dzieci.
- Materiałów smarowniczych nie należy przechowywać w otwartych pojemnikach.

### 7.5.4. STOSOWANIE

---

#### Olej nowy

- Przy stosowaniu oleju nowego w zasadzie nie ma żadnych specjalnych wskazań, poza zachowaniem ogólnych zasad higieny przy pracach z materiałami smarowniczymi.

#### Olej zużyty

- Zużyty olej może zawierać środki szkodliwe. Badania laboratoryjne wykazały, że kontakt ze użytym olejem silnikowym może stać się przyczyną raka skóry.

#### **OSTRZEŻENIE**



OLEJ JEST TRUJĄCY. JEŚLI DOSZŁO DO POŁKNIECIA OLEJU NALEŻY NATYCHMIAST SKONTAKTOWAĆ SIĘ Z LEKARZEM. ZUŻYTY OLEJ ZAWIERA SZKODLIWE ZANIECZYSZCZENIA, MOGĄCE BYĆ PRZYZYNĄ RAKA SKÓRY, WSKAZANE WIĘC JEST ZACHOWANIE DUŻEJ OSTROŻNOŚCI PRZY PRACY ZE ZUŻYTYM OLEJEM. RĘCE NALEŻY CHRONIĆ STOSUJĄC KREM OCHRONNY LUB UŻYWAJĄC RĘKAWIC OCHRONNYCH. ŚLADY OLEJU NA SKÓRZE NALEŻY DOKŁADNIE ZMYĆ WODĄ Z MYDŁEM. NIE NALEŻY W CELU OCZYSZCZENIA SKÓRY Z OLEJU UŻYWAĆ BENZYNY, OLEJU LUB PARAFINY.

W celu usunięcia oleju ze skóry należy zastosować się do niniejszych wskazówek:

- skórę umyć dokładnie wodą z mydłem,
- używać pilniczka do paznokci,
- w celu oczyszczenia zabrudzonych miejsc na skórze stosować specjalne środki czyszczące,
- nie usuwać zabrudzeń olejowych ze skóry benzyną, olejem napędowym, parafiną,
- unikać kontaktu skóry z odzieżą zabrudzoną olejem,
- nie gromadzić w kieszeniach materiałów zabrudzonych olejem,
- przed kolejnym użyciem wyprać odzież zabrudzoną olejem,
- zabrudzone olejem zużyte obuwie odstawić w miejsce przeznaczone na tego typu odpadki.

### 7.5.5. PIERWSZA POMOC PRZY URAZACH SPOWODOWANYCH OLEJEM

---

#### **Oczy:**

W razie zabrudzenia oczu olejem przemywać je przez 15 min wodą. Gdy podrażnienie oczu narasta, skontaktować się z lekarzem.

#### **Połknięcie oleju:**

W razie połknięcia oleju nie należy wywoływać odruchów wymiotnych. Natychmiast należy skontaktować się z lekarzem.

#### **Podrażnienie skóry:**

Po kontakcie skóry z olejem, oczyścić ją wodą z mydłem.

### 7.5.6. ROZLANIE OLEJU

---

Rozlany olej należy przysypać piaskiem lub innym środkiem absorpcyjnym. Następnie zanieczyszczony środek absorpcyjny usunąć.

### 7.5.7. POŻAR SPOWODOWANY OLEJEM

---

Pałącego się oleju nigdy nie należy gasić wodą. Pływa on po powierzchni wody powodując rozprzestrzenianie się ognia. Smary olejowe można gasić stosując do tego gaśnice proszkowe lub pianowe. W czasie akcji gaśniczej konieczne założyć maskę ochraniającą drogi oddechowe.

### 7.5.8. USUWANIE ODPADÓW OLEJOWYCH

---

Usuwanie odpadów olejowych jak również zużytego oleju musi odbywać się zgodnie z obowiązującymi przepisami władz lokalnych.

Nigdy nie należy wlewać odpadów olejowych do zbiorników kanalizacyjnych, odpływu wody lub bezpośrednio na ziemię.

## 8. DEMONTAŻ I KASACJA

---

Przed przystąpieniem do demontażu i kasacji opryskiwacza należy:

- zabezpieczyć drogi oddechowe stosując maski ochronne (maseczki na twarz)
- zabezpieczyć oczy (okulary ochronne)
- dokładnie umyć i wypłukać cały opryskiwacz
- ustawić na równym i twardym podłożu
- wyłączyć silnik
- zdekompresować opryskiwacz
- akumulatory gazowe (gazowo-hydrauliczne) gromadzą dużą ilość energii (wysokie ciśnienie), *powinno być* zainstalowane, regulowane i obsługiwane przez personel wykwalifikowany i wyszkolony
- elementy instalacji pneumatycznej i hydraulicznej (wysokie ciśnienie) *powinno być* zainstalowane, regulowane i obsługiwane przez personel wykwalifikowany i wyszkolony

„Producent odpadów” - tj.: użytkownik opryskiwacza w chwili likwidacji (wymiany) zużytych części lub kpl. wyrobu powinien podjąć następujące działania:

- części nadające się do dalszego wykorzystania poddać regeneracji bądź przechować (w miejscu nie dostępnym do dzieci oraz osłonić przed deszczem z dala od wody pitnej),
- odpady metaliczne przekazać do punktu skupu złomu,
- zużyty olej przekazać do przedsiębiorstw prowadzących zbiór zużytych olejów i smarów,
- elementy z tworzyw sztucznych, gumy itp. przekazać do punktów prowadzących utylizację substancji skażonych chemicznie

Dla informacji podaje się:

Dziennik Ustaw 08-01-2013r. Pozycja 21 o odpadach.

## 9. WAŻNIEJSZE WSKAZÓWKI AGROTECHNICZNE

---

### 9.1. ZALECENIA EKOLOGICZNE

---

Zagrożenia środowiska można uniknąć stosując środki ochrony roślin racjonalnie, starannie i zgodnie z zaleceniami podanymi na etykiecie instrukcji stosowania. Stosując je niewłaściwie w miejsce korzyści, jakie te zabiegi powinny przynieść – zwiększa się ryzyko dla środowiska i wymierne szkody. Wszyscy stosujący środki ochrony roślin powinni być na ten aspekt sprawy szczególnie uczuleni, wnosząc w ten sposób swój wkład w ochronę środowiska.

- przygotowanie cieczy użytkowej:
  - nie wolno w okolicy studni i w strefach ochronnych ujęć wody wykonywać żadnych czynności ze środkami ochrony roślin,
  - należy dokładnie wyliczyć ilość preparatu konieczną do wykonania zabiegu na określonej powierzchni posiadanej aparaturą. Dokładne wyliczenie – to nie tylko oszczędność środków finansowych, lecz również wyeliminowanie problemu związanego z zagospodarowaniem nadmiaru sporządzonej cieczy użytkowej,
- należy stosować środki ochrony roślin dokładnie w wyznaczonych terminach i starać się łączyć je z innymi metodami ochrony roślin. Agrofagi (agrofag – niepożądany organizm, owad, bakteria, grzyb, nicień,

chwast, wirus, gryzoń, szkodliwy dla roślin uprawnych, zwierząt, produktów wytworzonych lub produktów naturalnych) określić dokładnie, a zabiegi chemiczne wykonywać tylko wówczas, gdy są one konieczne, stosując najniższą dawkę preparatu niezbędną do zwalczania agrofaga,

- przestrzegać zaleceń zawartych w etykiecie – instrukcji stosowania preparatu,
- aparaturę ochrony roślin należy dokładnie wyskalować i często kontrolować. Podczas kalibrowania wypróbować aparaturę pod kątem możliwości wycieku i niewłaściwego funkcjonowania,
- należy starannie unikać rozlania lub rozsypania preparatów, lecz jeśli wypadek taki nastąpił – trzeba je szybko zebrać i usunąć, a miejsca skażone oczyścić.
- postępowanie z odpadami:
  - ze wszystkimi odpadami środków ochrony roślin, w tym również z opakowaniami, należy postępować w sposób zgodny z przepisami wynikającymi z ustaw i lokalnych zarządzeń. Należy unikać powstawania odpadów stanowiących zagrożenie,
  - opakowania trzykrotnie przepłukać, a popłuczyny wlać do zbiornika opryskiwacza i zużyć podczas zabiegów,
- nigdy nie umieszczać środków ochrony roślin ani opakowań w pobliżu źródeł wody, w odwiertach ani w opuszczonych studniach,
- resztki cieczy użytkowej i wodę po myciu aparatury należy rozcieńczyć a następnie wjeżdżając ponownie w pole wypryskać stosując dużą prędkość ciągnika w celu zmniejszenia dawki cieczy na hektar.

## 9.2. KALIBRACJA OPRYSKIWACZA

Na kalibrację opryskiwacza składa się:

1. Wybór parametrów pracy opryskiwacza
2. Kalibracja dawki cieczy



### WAŻNE

OPERATOR POWINIEN UMIESZCZAĆ I UAKTUALNIAĆ KAŻDORAZOWO NAZWĘ STOSOWANEGO PESTYCYDU W SPECJALNYM MIEJSCU WYZNACZONYM DO TEGO NA MASZYNIE.

### Wybór parametrów pracy opryskiwacza

#### A) ROZPYLACZ I DAWKA CIECZY

Rozpylacze decydują o równomierności dystrybucji cieczy opryskowej. Niskiej jakości lub źle dobrane rozpylacze mogą zniweczyć cały wysiłek i nakłady finansowe włożone w wykonanie zabiegu. W ochronie upraw polowych stosuje się prawie wyłącznie rozpylacze ciśnieniowe płaskostrumieniowe. W tabeli poniżej przedstawiono podstawowe zasady doboru wielkości rozpylacza, dawki cieczy w zależności od rodzaju zabiegu.

**Tabela 12 Dobór rozpylacza w zależności od rodzaju zabiegu**

Zabieg przeciwko	Rodzaj zabiegu	Symbol / Kolor rozpylacza	Ciśnienie (bar)	Dawka cieczy (l/ha)
Chorobom grzybowym(fungicydy)	drobnokroplisty średniokroplisty	02/żółty 03/niebieski	2,0 – 5,0	150 – 300
Szkodnikom(pestycydy)	średniokroplisty	03/niebieski	2,0 – 5,0	150 – 300
Chwastom(herbicydy systemiczne)	drobnokroplisty średniokroplisty	02/żółty 03/niebieski	1,5 – 3,0	100 – 300
Chwastom(herbicydy doglebowe)	grubokropliste	04/grubokropl.	1,5 – 3,0	150 - 300
Płynne nawozy	grubokroplisty	rozpylacze specjalistyczne	1,0 – 5,0	200 - 500

W zdecydowanej większości opryskiwania przeciwko chorobom i szkodnikom powinno się wykonywać przy użyciu rozpylaczy szczelinowych. Łatwo zauważyć, że zabiegi przeciwko szkodnikom wykonuje się drobnymi kroplami. Największe zaś krople stosuje się podczas zwalczania chwastów herbicydami doglebowymi. Z kolei zakres dawek cieczy za wyjątkiem nawozów płynnych jest bardzo zbliżony do siebie.

Podstawą do wyznaczania dawek cieczy są zawsze zalecenia zawarte w etykiecie środka ochrony. Niekiedy brak jest takich zaleceń. Można wtedy posłużyć się danymi zawartymi w tabeli 10. Mniejsze dawki

cieczy należy stosować podczas opryskiwania mniejszych roślin i odwrotnie z górnego zakresu dawek należy korzystać podczas ochrony większych i bardziej zwartych łanów roślin. Wyższe dawki (większe krople) należy stosować także podczas wietrznej pogody, aby ograniczyć znoszenie cieczy opryskowej. Wskazane jest także stosowanie rozpylaczy przeciwnoznoszeniowych.



#### WSKAZÓWKA

W OCHRONIE PŁASKICH UPRAW POLOWYCH NALEŻY STOSOWAĆ WYŁĄCZNIE ROZPYLACZE O JEDNAKOWYM RODZAJU I WYDATKU.

#### B) WYSOKOŚĆ POŁOŻENIA BELKI POLOWEJ

Potrzeba wzajemnego nakładania się strumieni cieczy emitowanej przez rozpylacze wymaga umieszczenia belki polowej na określonej powierzchni nad ziemią. Wysokość położenia belki nie może być zbyt niska, ale też nie może być zbyt wysoka, ponieważ zwiększa się objętość znoszonej cieczy. Wysokość belki polowej zależy głównie od kąta rozpylania cieczy. Dla najczęściej stosowanych rozpylaczy o kącie rozpylania 110°, optymalna wysokość położenia rozpylaczy nad opryskiwaną powierzchnią wynosi 0,5 (m). Dopuszcza się także wysokość z zakresu 0,4 – 0,6 (m).

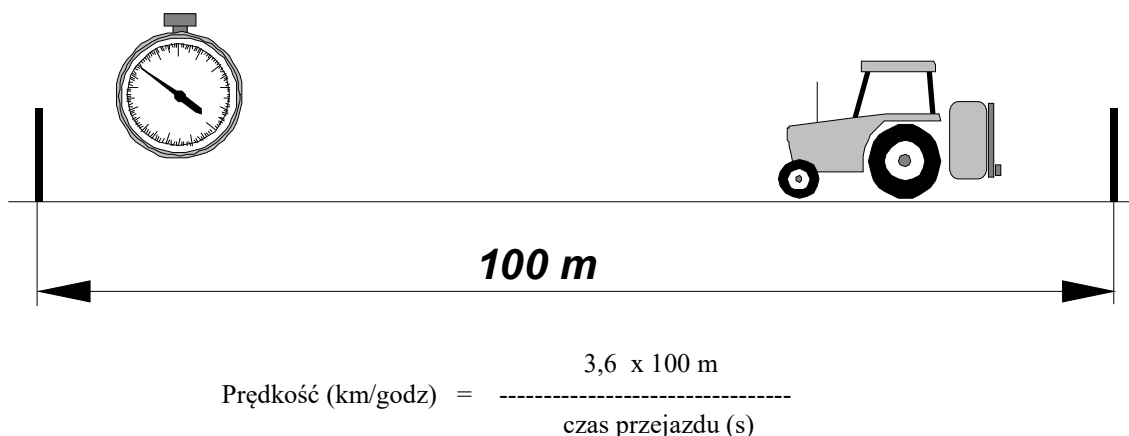
#### Kalibracja dawki cieczy

W celu uzyskania założonej wcześniej dawki cieczy opryskowej (patrz tabela wyżej) należy rozpocząć od wyznaczenia prędkości roboczej. Następnie oblicza się wydatek jednostkowy (natężenie wypływu) rozpylacza i ustala ciśnienie cieczy, które umożliwia uzyskanie tego wydatku.

##### a) prędkość robocza

Prędkość robocza dla opryskiwaczy tradycyjnych powinna zawierać się w granicach 4,5-8,0 km/godz. Wyższa prędkość robocza umożliwia, co prawda uzyskanie większej wydajności roboczej, ale niesie za sobą zwiększone ryzyko znoszenia. Trudniejsze warunki terenowe, wiatr lub gęstość chronionego łanu roślin wymagają niższych prędkości przemieszczania się opryskiwacza.

Różny rozmiar ogumienia jak również poślizg kół sprawia, że prędkość wskazywana przez obrotomierz ciągnika często znacznie odbiega od rzeczywistości. Konieczne jest więc sprawdzenie prędkości w warunkach zbliżonych do tych, w których wykonuje się zabieg. W celu wyznaczenia prędkości roboczej agregatu (ciągnik + opryskiwacz) należy odmierzyć odcinek 100 (m) i zmierzyć czas przejazdu. Następnie należy obliczyć prędkość ze wzoru lub odczytać z poniższej tabeli.



**Tabela 13 Czas przejazdu odcinka kontrolnego - prędkość robocza**

Sek/100m	40	42	44	46	48	50	52	54	56	58	60	62	64	66	68	70	72	74	76	78	80	82	84
km/godz	9,0	8,6	8,2	7,8	7,5	7,2	6,9	6,7	6,4	6,2	6,0	5,8	5,6	5,5	5,3	5,1	5,0	4,9	4,7	4,6	4,5	4,4	4,3

## b) wydatek rozpylacza

Wydatek pojedynczego rozpylacza można obliczyć na podstawie niżej zamieszczonej formuły:

$$\text{Wydatek rozpylacza (l/min)} = \frac{\text{Dawka cieczy (l/ha)} \times \text{szerokość robocza (m)} \times \text{prędkość robocza (km/godz)}}{600 \times \text{liczba rozpylaczy}}$$

Przykład:

dawka cieczy	-	300	(l/ha)
szerokość robocza	-	18	(m)
prędkość robocza	-	6,4	(km/godz)
liczba rozpylaczy	-	36	(sztuk)

$$\text{Wydatek rozpylacza} = \frac{300 \text{ (l/ha)} \times 18 \text{ (m)} \times 6,4 \text{ (km/godz)}}{600 \times 36 \text{ (sztuk)}} = 1,6 \text{ (l/min)}$$

Następnie z tabeli wydatków rozpylaczy należy wybrać ciśnienie odpowiadające obliczonemu wydatkowi. Przy braku tabeli wydatków dla określonego rozpylacza, można skorzystać z tablic (p. 10.2.).

Przy braku tabeli wydatków należy metodą kolejnych przybliżeń dobrać ciśnienie, które będzie odpowiadało obliczonemu. Gdy właściwe ciśnienie będzie już ustalone, to przy użyciu stopera i naczynia miarowego należy sprawdzić wydatek dla co najmniej ¼ rozpylaczy.



### WSKAZÓWKA

KALIBRACJĘ DAWKI CIECZY PRZEPROWADZA SIĘ NA CZYSTEJ WODZIE.

## c) kalibracja dawki cieczy przy stosowaniu nawozów płynnych

Nawozy płynne charakteryzują się większą gęstością (ciężarem właściwym), dlatego wydatek jednostkowy uzyskany podczas kalibracji z użyciem czystej wody będzie niższy niż w rzeczywistości.

**Tabela 14 Ciśnienie skorygowane w zależności od gęstości roztworu nawozowego**

Ciśnienie (bar)	Ciśnienie skorygowane (bar)				
1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,4
1,5	1,7	1,7	1,8	2,0	2,1
2,0	2,2	2,3	2,4	2,6	2,8
2,5	2,8	2,9	3,0	3,3	3,5
3,0	3,3	3,5	3,6	3,9	4,2
3,5	3,9	4,0	4,2	4,6	4,9
4,0	4,4	4,6	4,8	5,2	5,6
5,0	5,5	5,8	6,0	6,5	7,0
1,0	1,1	1,15	1,2	1,3	1,4
Gęstość (g/cm <sup>3</sup> )					

Przykład:

Jeżeli ustalone podczas kalibracji przy użyciu czystej wody ciśnienie cieczy dla określonego rozpylacza wynosi np. 1,6 l/min dla ciśnienia 3,0 bar, a zabieg jest wykonywany przy użyciu cieczy opryskowej o gęstości 1,3 g/cm<sup>3</sup>, to nowe skorygowane ciśnienie będzie wynosiło 3,9 bar. Wynika to ze skrzyżowania wartości: gęstości 1,3 g/cm<sup>3</sup> i ciśnienia 3,0 bar.



### 9.3. WIADOMOŚCI PODSTAWOWE

Podstawowym warunkiem prawidłowo wykonanego opryskiwania roślin środkami chemicznymi jest dokładne pokrycie roślin lub szkodników równomiernie rozmieszczonymi kropelkami odpowiedniego środka chemicznego. Wymaga to rozdzielenia cieczy na możliwie drobne krople, które w ten sposób umożliwiają pokrycie większej powierzchni tą samą objętością cieczy. Ze względu na uzyskaną wielkość kropli opryskiwanie można podzielić na następujące zakresy:

- opryskiwanie grubokropliste, przy średnicy kropelek płynu powyżej 150  $\mu\text{m}$ ,
- opryskiwanie drobnokropliste, przy średnicy kropelek w zakresie 50-150  $\mu\text{m}$ ,
- zamgławienie, przy którym średnica kropelek jest mniejsza niż 50  $\mu\text{m}$ .

#### WAŻNE



K.F.M.R. SPÓŁKA Z O.O. OSTRZEGA, IŻ STOSOWANIE TAKICH ŚRODKÓW JAK „LASSO” I „COMMANDO”, KTÓRE ZAWIERAJĄ W SWYM SKŁADZIE ROZPUSZCZALNIKI TYPU ALKOHOL I CHLOROMANZAN POWODUJĄ USZKODZENIA PRZEWODÓW CIECZOWYCH OPRYSKIWACZA. W PRZYPADKU ZASTOSOWANIA TYCH ŚRODKÓW NALEŻY NIEZWŁOCZNIE DOKONAĆ PRZEPŁUKANIA ZBIORNIKA I INSTALACJI CIECZOWEJ OPRYSKIWACZA PRZYNAJMNIEJ DWA RAZY. PRODUCENT NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA EWENTUALNE USZKODZENIA UKŁADU CIECZOWEGO PO ZASTOSOWANIU W/W ŚRODKÓW.

Wielkość kropli ma duży wpływ nie tylko na jakość pokrywania roślin, lecz również na zasięg strumienia cieczy i prawidłowość jego skierowania. Duże krople stosunkowo łatwo opadają i mogą być skierowane dokładnie tam, gdzie potrzebny jest zabieg opryskiwania. Natomiast małe krople utrzymują się w powietrzu znacznie dłużej i mogą być znoszone przez wiatr na duże odległości.

Ważnym czynnikiem warunkującym wysoką skuteczność zabiegu jest wyznaczenie odpowiedniego terminu oprysku. Pod pojęciem odpowiedniego terminu oprysku należy rozumieć termin optymalny ze względu na rozwój chronionej rośliny, fazę rozwojową, liczebność oraz nasilenie występowania agrofagów i czas wykonania zabiegu. Właściwy termin ustala się w oparciu o informację służby sygnalizacyjnej lub o własne obserwacje biologiczne. Zabiegi wykonane zbyt wcześnie lub zbyt późno nie gwarantują właściwej skuteczności, są niecelowe z ekonomicznego punktu widzenia i szkodliwe do środowiska. Warunkiem prawidłowego przeprowadzenia zabiegu jest również odpowiednia pogoda.

Nie należy wykonywać zabiegów opryskiwania bezpośrednio przed deszczem i natychmiast po deszczu przed obeschnięciem roślin. Ważne są również właściwe temperatury powietrza podczas zabiegów, które różnią się w zależności od rodzaju preparatu i określane są w tekstach etykiet - instrukcji stosowania. Zaleca się wykonywanie zabiegów na otwartych przestrzeniach rano lub wieczorem ze względu na korzystniejszą temperaturę i mniejszą prędkość wiatru. W praktyce rolniczej za dopuszczalną prędkość wiatru uznaje się 5 m/sek.

Przystępując do opryskiwania należy pamiętać o przestrzeganiu okresów karencyjnych (liczba dni od ostatniego opryskiwania do zbioru), zależnie od rośliny i środka chemicznego.

Tępienie owadów jest najskuteczniejsze przy słonecznej pogodzie, gdyż w tych warunkach owady wykazują aktywność biologiczną.

Niedozwolone jest opryskiwanie roślin w czasie kwitnienia.

Kolejność wykonywania zabiegów ochrony roślin, ich terminy oraz dawki i stężenia środków chemicznych powinny być ustalane przez specjalistów (agronomów). W razie masowego wystąpienia szkodników, chorób lub chwastów, a także w okresie biologicznej wrażliwości szkodników, należy jak najszybciej wykonać odpowiedni zabieg na całej powierzchni uprawy.

Prędkość jazdy podczas opryskiwania powinna być stała, aby na całej powierzchni równomiernie rozprowadzić ustaloną dawkę cieczy. Belkę polową ustawiamy na takiej wysokości, by rozpylacze znajdowały się (90°) 0,6÷0,9m, (120°) 0,4÷0,7m nad wierzchołkami opryskiwanych roślin.

Oprysk należy wykonać tak, aby środek chemiczny nie był przenoszony na sąsiednie, nie objęte planem opryskiwania pola.

Przed przystąpieniem do opryskiwania należy ustalić właściwe parametry eksploatacyjne:

- stężenie cieczy roboczej,
- sposób wykonania oprysku



- wydatek cieczy w litrach na hektar

W przypadku pozostania w zbiorniku resztek cieczy roboczej po zakończonym oprysku, zaleca się:

- dolać do cieczy roboczej ok 100l czystej wody i wypryskać ją wyjeżdżając ponownie w pole, uruchamiając belkę polową,
- powyższe opryskiwanie przeprowadzić przy dużych prędkościach jazdy ciągnika, tj. 10-12 km/h, w celu uzyskania minimalnej dawki cieczy na ha.

#### 9.4. TABLICA STĘŻEŃ

Ilość środka chemicznego na jeden zbiornik opryskiwacza o pojemności V[l] oblicza się wg wzoru:

$$A = \frac{V}{100} \cdot K, [kg \text{ lub } l],$$

gdzie:

A - ilość środka chemicznego w kg, lub litrach,

K - stężenie cieczy w %,

V - pojemność zbiornika opryskiwacza.

Dla wygody podano w poniższej tablicy ilość środka chemicznego (w kg, lub w l), które należy zamieszać z określoną ilością wody, aby uzyskać wymagane stężenie cieczy

*Np. dla uzyskania cieczy o stężeniu 0,8% w 400 litrach wody, należy dodać 3,2 kg (lub litra) środka chemicznego.*

Jeżeli ilość wymaganej wody nie jest podana w tablicy, a chcemy otrzymać ciecz o określonym stężeniu, należy dodać odpowiednie dawki środka chemicznego, podane przy odpowiednich ilościach wody.

*np. aby uzyskać ciecz o stężeniu 0,8% w 1100l wody, należy dodać dawki środka chemicznego podane w tablicy dla 100 i 1000 litrów. Otrzymamy wtedy  $0,8 \cdot 8,0 = 8,0 = 8,8$  kg (lub litra) tego środka.*

Tabela 15 Tablica stężeń

Stężenie cieczy [%]	Ilość przygotowanej wody w litrach						
	100	1000	1500	2000	2500	3000	3500
	Dawka preparatu w kg lub litrach						
0,1	0,1	1,0	1,5	2,0	2,5	3,0	3,5
0,2	0,2	2,0	3,0	4,0	5,0	6,0	7,0
0,3	0,3	3,0	4,5	6,0	7,5	9,0	10,5
0,4	0,4	4,0	6,0	8,0	10,0	12,0	14,0
0,5	0,5	5,0	7,5	10,0	12,5	15,0	17,5
0,6	0,6	6,0	9,0	12,0	15,0	18,0	21,0
0,7	0,7	7,0	10,5	14,0	17,5	21,0	24,5
0,8	0,8	8,0	12,0	16,0	20,0	24,0	28,0
0,9	0,9	9,0	13,5	18,0	22,5	27,0	31,5
1,0	1,0	10,0	15,0	20,0	25,0	30,0	35,0
2,0	2,0	20,0	30,0	40,0	50,0	60,0	70,0
3,0	3,0	30,0	45,0	60,0	75,0	90,0	105,0

Dla uzyskania wymaganej ilości cieczy wypryskiwanej na jeden hektar należy dodać odpowiednią prędkość jazdy, ciśnienie, średnicę otworu krążka wytryskowego (dla rozpylaczy typu wirowego), lub wielkość rozpylacza szczelinowego.

#### 9.5. KOREKTA DAWKI OPRYSKU W ZALEŻNOŚCI OD GĘSTOŚCI ŚRODKA CHEMICZNEGO

Podawane w tablicach (10.8.) wartości dawkowania cieczy w l/ha, w zależności od ciśnienia roboczego i prędkości jazdy, dotyczą nowych rozpylaczy. Wartości te podawane są w odniesieniu do wody.

W wypadku zastosowania cieczy o innym ciężarze właściwym, należy dokonać odpowiednich przeliczeń.

**Tabela 16 Współczynniki przeliczeniowe od gęstości środka chemicznego**

Gęstość, [kg/l]	0,84	0,96	<b>1,00 (woda)</b>	1,08	1,20	1,28	1,32	1,44	1,68
Współczynnik przeliczeniowy	0,92	0,98	<b>1,00</b>	1,04	1,10	1,13	1,15	1,20	1,30

Dla ustalenia właściwej wielkości rozpylacza dla danego oprysku, należy żądaną wydajność [l/min], lub [l/ha] pomnożyć przez współczynnik przeliczeniowy, odpowiadający gęstości zastosowanego środka chemicznego.

*Np. jeżeli żądana dawka wynosi 100 l/ha, a gęstość zastosowanego środka chemicznego 1,28 kg/l, to właściwa wielkość dawki równa jest:*

$$\begin{array}{ccccc} \text{tabelaryczna dawka} & \times & \text{współczynnik} & = & \text{Właściwa dawka cieczy} \\ \text{[l/ha]} & & \text{przeliczeniowy} & & \text{opryskowej} \\ & & \text{(z tablicy)} & & \text{[l/ha]} \\ & & \text{tj. } 100 \text{ l/ha} \times 1,13 = 113 \text{ l/ha} & & \end{array}$$

Teraz z tablicy wydatków podanych przez producenta dla danego typu rozpylacza należy wybrać rozpylacz, który przy żądanym ciśnieniu zapewni wydatek 113 l/ha.

Podczas eksploatacji rozpylacze ulegają zużyciu i w związku z tym wzrasta, stosownie do stopnia ich zużycia, ilość wypryskiwanej z nich cieczy (przy tych samych ciśnieniach), w wyniku czego może nastąpić przedawkowanie cieczy.

Dlatego też, zaleca się przeprowadzanie systematycznej kontroli dawkowania cieczy, po każdych 100 godz. pracowanych przez rozpylacze, lub zawsze jeśli w czasie eksploatacji użytkownik zauważy, że ilość wypryskiwanej na hektar cieczy jest większa od założonej. Dopuszczalna odchyłka w dawkowaniu nie powinna przekraczać 7,5%.

## 9.6. SPRAWDZANIE WYDATKU ROZPYLACZY ORAZ OKREŚLENIE STOPNIA ICH ZUŻYCIA

Przeprowadzenie kontroli wydatku z rozpylaczy (dawkowania) powinno być przeprowadzone:

- na początku sezonu agrotechnicznego,
- każdorazowo po okresie 100 godz. pracy,
- po każdej zmianie ciągnika (lub ciśnienia w jego kołach),
- po zmianie typu rozpylaczy, lub ciśnienia roboczego.

W tym celu należy:

- napełnić opryskiwacz czystą wodą,
- sprawdzić system filtrowania cieczy (wymiar oczka filtra tłocznego musi być mniejszy od najmniejszej średnicy wypływowej rozpylacza),
- sprawdzić sprawność manometru (najlepszy glicerynowy, z podziałką 0,2 lub 0,5 bara, w zakresie 0 -5 barów),
- przygotować naczynie pomiarowe ze skalą co 0,002 l, o pojemności co najmniej 1 l (np. menzurka) oraz stoper, lub zegarek z centralnym sekundnikiem,
- posługując się tablicą 2.5.1., ustalić parametry pracy opryskiwacza dla zastosowanego typu rozpylaczy; np.: dla rozpylaczy LECHLER LU 120-03 oraz założonej dawce cieczy 250 l/ha i przyjętej prędkości roboczej 6 km/h wymagane ciśnienie robocze powinno wynosić 0,33 MPa
- wytypować losowo rozpylacze na belce polowej, na których będzie przeprowadzony pomiar (zaleca się, aby pomiar wykonać na co najmniej jednym rozpylaczu z każdej sekcji zasilanej jednym węzłem; wydatek nie powinien być mierzony na rozpylaczu umieszczonym w pobliżu węzła zasilającego sekcję, ani też w miejscu od niego najbardziej oddalonym),
- włączyć napęd pompy, otworzyć dopływ cieczy do rozpylaczy na belce, sprawdzić i skorygować wymagane ciśnienie, np. 0,33 MPa (3,3 bary),
- podstawić naczynie pomiarowe dokładnie pod rozpylaczem tak, aby cały strumień rozpylanej cieczy był wychwytywany i włączyć stoper (ewentualnie stosować zegarek z centralnym sekundnikiem),

- po czasie 60 sekund (1 minuta) odstawić naczynie ze zebraną cieczą i ustawić je na poziomym podłożu,
- odczytać na skali naczynia i zapisać ilość zebranej cieczy z rozpylacza w l/min.

Dokładność kontroli wydatku zależy od ilości przebadanych rozpylaczy oraz od ilości wykonanych powtórzeń pomiarów dla tych samych rozpylaczy.

W przypadku uszkodzenia mechanicznego filtrów opryskiwacza może dojść do zatkania rozpylaczy. W przypadku pojawienia się złej pracy rozpylaczy (nierównomiernemu rozkładowi cieczy roboczej, skraplaniu się, czy braku wypływu), należy przerwać zabieg i dokonać przeczyszczenia wg następującej kolejności:

1. Ustawienie dźwigni zaworów sekcyjnych belki polowej w pozycji "brak pracy".
2. Ustawienie dźwigni zaworu głównego w pozycji "przelew".
3. Zatrzymanie pracy pompy poprzez wyłączenie napędu WOM.
4. Zdjęcie z opraw kołpaków mocujących zanieczyszczone rozpylacze.
5. Wyjęcie zanieczyszczonych rozpylaczy i przeczyszczenie za pomocą specjalnej szczoteczki.
6. Zamontowanie rozpylaczy na belce.
7. Przemycie rąk i twarzy czystą wodą.



WSZYSTKIE CZYNNOŚCI W KTÓRYCH OPERATOR MOŻE BYĆ NARAŻONY NA KONTAKT Z CIECZĄ UŻYTKOWĄ NALEŻY WYKONYWAĆ W MASECZCE OCHRONNEJ I RĘKAWICACH OCHRONNYCH.

**Tabela 17 Przykład wyników pomiarów i obliczeń**

Pomiar 1			Pomiar 2		
		wydatek, l/min			Wydatek, l/min
rozpylacz nr	1	1,35	rozpylacz nr	1	1,40
rozpylacz nr	8	1,30	rozpylacz nr	8	1,35
rozpylacz nr	15	1,25	rozpylacz nr	15	1,30
rozpylacz nr	22	1,35	rozpylacz nr	22	1,35

Z otrzymanych wyników należy obliczyć średni wydatek wg wzoru:

$$\frac{\text{suma wydatków ze wszystkich pomiarów, [l/min]}}{\text{ilość pomiarów}}$$

$$\frac{1,35 + 1,30 + 1,25 + 1,35 + 1,40 + 1,35 + 1,30 + 1,35}{8} = 1,33 [\text{l/min}]$$

W odniesieniu do przyjętych wyżej parametrów pracy opryskiwacza nominalny wydatek cieczy z jednego rozpylacza powinien wynosić:

$$\frac{\text{założona dawka cieczy [l/ha]} \times \text{prędkość jazdy [km/godz]}}{1200}$$

$$\frac{250,6}{1200} = 1,25 [\text{l/min}]$$

#### Obliczenie dopuszczalnego, maksymalnego wydatku z rozpylacza

Uwzględniając dopuszczalną 10% odchyłkę od nominalnego wydatku cieczy z rozpylacza, maksymalny, dopuszczalny wydatek wyniesie:

$$\frac{1,25 \times 110\%}{100} = 1,38 [\text{l/min}]$$

Porównując uzyskane w przykładzie wydatki cieczy: zmierzony średni z badanych rozpylaczy równy 1,33 l/min, z obliczonym dopuszczalnym 1,38 l/min (uwzględniającym 10% odchyłkę) - stwierdzono, że zużycie rozpylaczy znajdujących się na belce jest znaczne.

### Korygowanie parametrów pracy

W wypadku stwierdzenia znacznego zużycia rozpylaczy, przy braku możliwości ich wymiany i jeżeli na to warunki pozwalają, to należy skorygować prędkość jazdy opryskiwacza, lub wartość ciśnienia roboczego, aby zapobiec przedawkowaniu cieczy roboczej.

Zaleca się przeprowadzenie korekcji dawkowania cieczy przez zmniejszenie ciśnienia roboczego. Po wykonaniu korekcji dawkowania cieczy poprzez zmniejszenie ciśnienia roboczego należy przeprowadzić ponowne sprawdzenie wydatku z rozpylaczy.

Przeprowadzenie korekcji dawkowania przez zmianę prędkości roboczej podczas oprysku polega na obliczeniu nowej, zwiększonej prędkości, proporcjonalnie do zwiększonego (na skutek zużycia rozpylaczy) wydatku cieczy, wg wzoru:

$$\frac{q * 1200}{Q} = V, [km/h]$$

gdzie:

q - średni wydatek cieczy z rozpylacza uzyskany z pomiarów, [l/min],

Q - założona dawka cieczy, [l/ha],

1200 - stała wartość

Stąd po wstawieniu wartości z przykładu otrzymamy:

$$\frac{1,33 * 1200}{250} = 6,36$$

tj., aby uzyskać dawkę cieczy 250 l/ha, uwzględniając zużycie rozpylaczy, należy wykonać oprysk z prędkością 6,38 km/h, zamiast założonych 6 km/h.

## 9.7. TECHNIKA OPRYSKU

Wykonanie zabiegu ochrony roślin, lub nawożenia, polega na naniesieniu środków ochrony roślin, lub nawozów mineralnych równomiernie, w postaci rozdrobnionej cieczy o różnej wielkości kropeł na powierzchnię chronioną - doglebowo, lub dolistnie.

**Opryskiwanie doglebowe** polega na naniesieniu środka chemicznego, lub nawozu na całej powierzchni wokół rośliny.

**Opryskiwanie dolistne** polega na naniesieniu preparatu bezpośrednio na roślinę.



### WSKAZÓWKA

KIERUJĄC SIĘ POWYŻSZYMI DANYMI, JAK RÓWNIEŻ RODZAJEM WYKONYWANEGO ZABIEGU CHEMICZNEGO NALEŻY DOBRAĆ ODPOWIEDNI ROZPYLACZ, STOSUJĄC SIĘ DO PONIŻSZYCH ZALECEŃ I WSKAZÓWEK ZAMIESZCZONYCH W TABLICACH (9.8.).

### Zalecenia dotyczące doboru rozpylaczy:

- **Opryskiwanie herbicydami doglebowymi**, a także nawozami mineralnymi wymaga dużych kropeł. Duże krople nie są znoszone przez wiatr i dają równomierne rozłożenie preparatu na całej powierzchni gleby. Zaleca się je wykonywać rozpylaczami szczelinowymi z większymi otworami np. LECHLER LU 120-04 (czerwone),
- **Opryskiwanie herbicydami dolistnymi** wymaga równomiernego nanoszenia preparatu na rośliny. Krople nie mogą być jednak zbyt duże, gdyż staczałyby się z liści do gleby. Zaleca się je wykonywać rozpylaczami szczelinowymi np. LECHLER LU 120-02 lub LU 120-03 (żółte lub niebieskie),
- **Opryskiwanie insektycydami (owadobójcze)** należy wykonywać małymi kroplami, aby krople nie staczały się z roślin. Zaleca się je wykonywać rozpylaczami szczelinowymi LECHLER LU 120-02 (żółte), ewentualnie rozpylaczami wirowymi (z otworkami o średnicy 1,2÷1,5mm),



- **Opryskiwanie fungicydami (grzybobójcze)** należy wykonywać rozpylaczami, które dają małe krople (zawirowane). Krople te powinny trafiać pod spodnią stronę liści. Zaleca się je wykonywać rozpylaczami wirowymi (z otworkami o średnicy 1,2mm).


**WAŻNE**



PO OPRYSKIWANIU HERBICYDAMI ZE WZGLĘDU NA ICH BARDZO DUŻĄ AGRESYWNOSĆ, NALEŻY BEZWZGLĘDNIE DOKŁADNIE WYPŁUKAĆ OPRYSKIWACZ WRAZ Z CAŁYM UKŁADEM CIECZOWYM, CELEM NIEDOPUSZCZENIA WYMIESZANIA SIĘ HERBICYDÓW ZE ŚRODKAMI CHEMICZNYMI O INNYM DZIAŁANIU, W NASTĘPSTWIE CZEGO MOŻE DOJŚĆ DO ZNISZCZENIA UPRAWY.

Szczegółowy dobór parametrów oprysku dla uzyskania żądanej dawki cieczy w l/ha, w zależności od ciśnienia roboczego w MPa, oraz prędkości roboczej w km/h, zamieszczono w tabelach wydatków dla wybranych przykładowo typów rozpylaczy.

**9.8. TABLICE DAWKOWANIA CIECZY DLA POSZCZEGÓLNYCH TYPÓW ROZPYLACZY**
**Tabela 18**

	 ( bar)	l/min	l/ha								
			5,0 Km/h	6,0 km/h	7,0 km/h	8,0 km/h	10,0 km/h	12,0 km/h	14,0 km/h	16,0 km/h	18,0 km/h
<b>-01 ID (60M) LU ST (80M)</b>	1,5	0,28	67	56	48	42	34	28	24	21	19
	2,0	0,32	76	64	55	48	38	32	27	24	21
	2,5	0,36	85	72	62	54	43	36	31	27	24
	3,0	0,39	94	78	67	59	47	39	33	29	27
	3,5	0,42	101	84	72	63	50	42	36	32	29
	4,0	0,45	108	90	77	68	54	45	39	34	30
	4,5	0,48	115	96	82	72	58	48	41	36	32
	5,0	0,51	121	102	87	77	61	51	44	38	34
	6,0	0,57	137	114	98	86	68	57	49	43	38
	7,0	0,61	146	122	105	92	73	61	52	46	41
	8,0	0,65	156	130	111	98	78	65	56	49	43
<b>-015 ID (60M) LU AD ST (80M)</b>	1,5	0,42	99	84	72	63	50	42	36	32	28
	2,0	0,48	114	96	82	72	58	48	41	36	32
	2,5	0,53	128	106	91	80	64	53	45	40	35
	3,0	0,59	141	118	101	89	71	59	51	44	39
	3,5	0,63	152	126	108	95	76	63	54	47	42
	4,0	0,68	163	136	117	102	82	68	58	51	45
	4,5	0,72	173	144	123	108	86	72	62	54	48
	5,0	0,76	182	152	130	114	91	76	65	57	51
	6,0	0,84	199	168	144	126	101	84	72	63	56
	7,0	0,90	216	180	154	135	108	90	77	68	60
	8,0	0,96	231	192	165	144	115	96	82	72	64
<b>-02 ID LU AD ST (60M)</b>	1,5	0,55	132	110	94	83	66	55	47	41	37
	2,0	0,63	152	126	108	95	76	63	54	47	42
	2,5	0,71	171	142	122	107	85	71	61	53	47
	3,0	0,78	188	156	134	117	94	78	67	59	52
	3,5	0,85	203	170	146	128	102	85	73	64	57
	4,0	0,90	217	180	154	135	108	90	77	68	60
	4,5	0,96	231	192	165	144	115	96	82	72	64
	5,0	1,01	243	202	173	152	121	101	87	76	67
	6,0	1,11	266	222	190	167	133	111	95	83	74
	7,0	1,19	286	238	204	179	143	119	102	89	79
	8,0	1,27	306	254	218	191	152	127	109	95	85

<b>-025 ID (60M)</b>	3,0	0,99	238	198	170	149	119	99	85	74	66
	3,5	1,07	257	214	183	161	128	107	92	80	71
	4,0	1,15	276	230	197	173	138	115	99	86	77
	4,5	1,22	293	244	209	183	146	122	105	92	81
	5,0	1,28	307	256	219	192	154	128	110	96	85
	5,5	1,34	322	268	230	201	161	134	115	101	89
	6,0	1,40	336	280	240	210	168	140	120	105	93
	6,5	1,46	350	292	250	219	175	146	125	110	97
	7,0	1,52	365	304	261	228	182	152	130	114	101
	7,5	1,58	379	316	271	237	190	158	135	118	105
	8,0	1,62	389	324	278	243	194	162	139	122	108


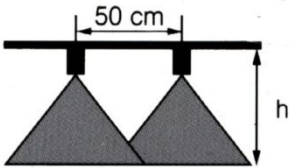
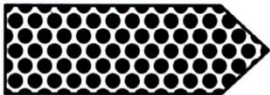

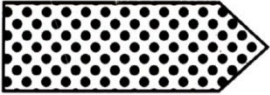


	 ( bar)	l/min	l/ha								
			5,0 Km/h	6,0 km/h	7,0 km/h	8,0 km/h	10,0 km/h	12,0 km/h	14,0 km/h	16,0 km/h	18,0 km/h
<b>-03 ID LU AD ST DF (60M)</b>	1,5	0,82	197	164	141	123	98	82	70	62	55
	2,0	0,95	228	190	163	143	114	95	81	71	63
	2,5	1,06	255	212	182	159	127	106	91	80	71
	3,0	1,17	280	234	201	176	140	117	100	88	78
	3,5	1,26	303	252	216	189	151	126	108	95	84
	4,0	1,35	325	270	231	203	162	135	116	101	90
	4,5	1,44	345	288	247	216	173	144	123	108	96
	5,0	1,52	364	304	261	228	182	152	130	114	101
	6,0	1,64	395	328	281	246	197	164	141	123	102
	7,0	1,79	430	358	307	269	215	179	153	134	119
	8,0	1,91	460	383	328	288	230	191	164	143	127
<b>-04 ID LU AD ST DF (60M)</b>	1,5	1,09	262	218	187	164	131	109	93	82	73
	2,0	1,26	303	252	216	189	151	126	108	95	84
	2,5	1,42	340	284	243	213	170	142	122	107	95
	3,0	1,55	373	310	266	233	186	155	133	116	103
	3,5	1,68	404	336	288	252	202	168	144	126	112
	4,0	1,80	432	360	309	270	216	180	154	135	120
	4,5	1,91	459	382	327	287	229	191	164	143	127
	5,0	2,02	484	404	346	303	242	202	173	152	135
	6,0	2,21	530	442	379	332	265	221	189	166	147
	7,0	2,37	569	474	406	356	284	237	203	178	158
	8,0	2,53	608	507	434	381	304	253	217	190	169
<b>-05 ID LU AD ST DF (60M)</b>	1,5	1,36	327	272	233	204	163	136	117	102	91
	2,0	1,57	378	314	269	236	188	157	135	118	105
	2,5	1,77	424	354	303	266	212	177	152	133	118
	3,0	1,94	466	388	333	291	233	194	166	146	129
	3,5	2,10	504	420	360	315	252	210	180	158	140
	4,0	2,25	539	450	386	338	270	225	193	169	150
	4,5	2,39	573	478	410	359	287	239	205	179	159
	5,0	2,48	595	496	425	372	298	248	213	186	165
	6,0	2,83	679	566	485	425	340	283	243	212	189
	7,0	3,06	734	612	525	459	367	306	262	230	204
	8,0	3,27	785	654	561	491	392	327	280	245	218

<b>-06 ID LU ST DF (60M)</b>	1,5	1,63	391	326	279	245	196	163	140	122	109
	2,0	1,88	452	376	322	282	226	188	161	141	125
	2,5	2,11	508	422	362	317	253	211	181	158	141
	3,0	2,32	557	464	398	348	278	232	199	174	155
	3,5	2,51	603	502	430	377	301	251	215	188	167
	4,0	2,69	646	538	461	404	323	269	231	202	179
	4,5	2,86	686	572	490	429	343	286	245	215	191
	5,0	3,01	723	602	516	452	361	301	258	226	201
	6,0	3,39	814	678	581	509	407	339	291	254	226
	7,0	3,67	881	734	629	551	440	367	315	275	245
	8,0	3,92	941	784	672	588	470	392	336	294	261

#### 9.9. TABLICA WYDAJNOŚCI ROZPYLACZY

---

Tabela 19 Wydajność rozpylaczy

 <p> <b>ID</b> : 3,0 - 8,0 bar  <b>LU</b> : 1,5 - 5,0 bar  <b>AD</b> : 1,5 - 6,0 bar  <b>ST</b> : 2,0 - 5,0 bar  <b>DF</b> : 2,0 - 5,0 bar         </p>	<p>Zalecany zakres ciśnienia pracy poszczególnych rozpylaczy</p>
 <p> <b>90°</b> : h = 60 - 75 - 90 cm  <b>120°</b> : h = 40 - 50 - 70 cm         </p>	<p>Wysokość położenia belki polowej podczas zabiegu. Zalecana wysokość podnoszenia belki podczas zabiegu w zależności od kąta strumienia</p>
<p> <b>ID</b>             3 —————&gt; 8 bar         </p> <p> <b>LU</b>             1,5 —————&gt; 5 bar         </p> <p> <b>AD</b>             1,5 —————&gt; 6 bar         </p> <p> <b>ST</b>             2 —————&gt; 5 bar         </p> <p> <b>DF</b>             2 —————&gt; 5 bar         </p>	<p>Wielkość kropli uzyskiwanych na poszczególnych rozpylaczach</p>



## Rozpylacz

Rozpylacz są jednym z najważniejszych podzespołów opryskiwacza, od prawidłowo dobranego rodzaju rozpylacza, jakości wykonania i stopnia zużycia zależy w największym stopniu końcowy efekt biologiczny zabiegu opryskiwania. W zależności od budowy i sposobu wytwarzania kropli wyróżnia się rozpylacze: ciśnieniowe (hydrauliczne), pneumatyczne, ciśnieniowo-pneumatyczne i rotacyjne. Największe znaczenie w ochronie roślin odgrywają jednak opryskiwacze wyposażone w rozpylacze hydrauliczne, a wśród nich rozpylacze płaskostrumieniowe, wirowe. Pozostałe rodzaje rozpylaczy mają ograniczone zastosowanie. Rozpylacze płaskostrumieniowe są wytwarzane w wersjach zarówno jednostrumieniowych jak i dwustrumieniowych, symetrycznych i asymetrycznych oraz w szerokim zakresie kąta oprysku (30-120°).

W ochronie upraw polowych stosuje się głównie rozpylacze płaskostrumieniowe o symetrycznym kącie oprysku 110°, które w belkach opryskowych montowane są co 0,5 m. Tak usytuowane rozpylacze pozwalają na uzyskanie niemal doskonałego rozkładu poprzecznego dzięki „zachodzeniu” strumieni cieczy wytworzonych przez sąsiadujące ze sobą rozpylacze. Jednocześnie strumienie cieczy z sąsiadujących rozpylaczy nie powinny się zderzać ze sobą. Stąd powszechnie stosuje się nakrętki bagnetowe, które samoczynnie ustalają pożądany kąt odchylenia strugi cieczy (5-10°).

**Uniwersalne rozpylacze płaskostrumieniowe** wytwarzają dużą ilość drobnych kropli, które są bardzo podatne na znoszenie wywołane ruchem opryskiwacza lub oddziaływaniem wiatru. Aby temu zapobiec opracowano w ostatnich latach rozpylacze przeciwnoznoszeniowe (antydryftowe) i eżektorowe wytwarzające krople o większej średnicy. Pierwsze z nich są wyposażone w dodatkową kalibrowaną dyszę, która obniża ciśnienie cieczy zanim dotrze ona do właściwej dyszy płaskostrumieniowej. Dzięki temu znacznie została ograniczona ilość małych kropli najbardziej podatnych na znoszenie. Z kolei rozpylacze eżektorowe wyposażone w otwór zasysający powietrze, które w specjalnie uformowanej komorze miesza się i napowietrza przepływającą ciecz. Krople wypełnione pęcherzykami powietrza uderzając o roślinę pękają, zwiększając w ten sposób pokrycie rośliny. Większe krople wytwarzane przez rozpylacze przeciwnoznoszeniowe oraz eżektorowe dają mniejsze pokrycie i dlatego nie należy ich nadużywać. Są one zalecane do wykonywania zabiegów herbicydami dogłębowymi i układowymi oraz innymi środkami ochrony, gdyż użycie tradycyjnych rozpylaczy nie jest możliwe, a zabieg musi być wykonany w określonym terminie.

**Rozpylacze wirowe** znajdują obecnie coraz rzadsze zastosowanie w ochronie upraw polowych.

Potrzeba stosowania wyższych ciśnień, większej wysokości belki, znacznie wyższa nierównomierność rozkładu poprzecznego i wytwarzanie dużej ilości małych kropli ulegających znoszeniu w porównaniu z rozpylaczami płaskostrumieniowymi sprawia, że nie powinny one być stosowane w nowoczesnej ochronie upraw polowych. Posiadają one jednak szereg zalet, które czynią je bardzo przydatnymi w ochronie upraw przestrzennych jakimi są drzewa i krzewy owocowe lub uprawy chmielu. Stąd w nowoczesnych opryskiwaczach sadowniczych powinno się stosować rozpylacze wirowe emitujące ciecz w kształcie pustego stożka.

**Rozpylacze ciśnieniowe** są wytwarzane z materiałów nie tylko odpornych na korozję lecz także na zużycie erozyjne. Zawieszinowe środki ochrony oraz stałe zanieczyszczenia wody wymagają stosowania w produkcji specjalnie dobranych materiałów. Niski koszt i wysoka trwałość sprawiły, że podstawowym materiałem używanym do produkcji rozpylaczy są tworzywa sztuczne o specjalnie dobranym składzie chemicznym. Wyparty one niemal całkowicie stosowane dotąd stopy miedzi i stal kwasoodporna. Najwyższą odpornością na zużycie charakteryzują się materiały ceramiczne. Jednak ich wysoki koszt wytwarzania ogranicza ich użycie głównie do rozpylaczy wirowych stosowanych w opryskiwaczach sadowniczych, gdzie wyższe niż w uprawach polowych ciśnienia robocze (5-20 bar) wymagają wysokiej jakości materiałów.

### **Sprawdzenie, czy po wyłączeniu zasilania belki polowej nie występuje wyciek cieczy z rozpylaczy**

**Metoda oceny:** wizualna.

**Kryterium oceny:** po wyłączeniu zasilania belki polowej membranowe zawory zwrotne w oprawach rozpylaczy powinny jednocześnie zamykać dopływ cieczy do rozpylaczy. Maksymalny wyciek cieczy z pojedynczego rozpylacza nie może być większy niż 2 ml (30 kropli). Nie więcej niż 10% rozpylaczy może wykazać przecieki. Zaworki przeciwkroplowe muszą być jednakowe dla całej długości belki polowej.

### **Badanie rozpylaczy**

#### **Przygotowanie do kontroli**

Użytkownik powinien jeszcze przed kontrolą opryskiwacza sprawdzić czy wszystkie rozpylacze funkcjonują bez zakłóceń. Rozpylacze i filtry zdemontować przed badaniem, oczyścić i przepłukać belkę bez rozpylaczy. Następnie zamontować rozpylacze i przeprowadzić kontrolę wizualną ich właściwego funkcjonowania. Rozpylane stożki cieczy powinny być jednakowe. W przypadku rozpylaczy szczelinowych

należy zwrócić uwagę na jednolitość wytworzonego filmu wodnego (można to sprawdzić oświetlając stożek cieczy strumieniem światła np. latarką) oraz na kąt ich ustawienia względem belki polowej - odpowiedni kąt 5-8 stopni. Należy również sprawdzić, czy rozpylacze nie są rozkalibrowane. W tym celu należy zmierzyć wydatek z pojedynczych rozpylaczy za pomocą naczynia miarowego. Przy różnicach w wydatku większych niż  $\pm 10\%$  od wartości podanej w tabelach, przy danym ciśnieniu, rozpylacze wymienić. Rozpylacze nie mogą kapać.

#### **Sprawdzenie jednolitości rozpylaczy**

**Metoda oceny:** wizualna.

**Kryterium oceny:** w opryskiwaczu polowym rozpylacze, filterki (jeżeli występują) i zawory przeciwkropłowe powinny być jednakowe dla całej belki polowej. Rozpylacze muszą być tego samego typu i wielkości oraz rozpylać ciecz pod tym samym kątem.

Uwaga: Wymóg ten nie dotyczy belek do zastosowań specjalnych (np. do upraw rzędowych). W sprzęcie sadowniczym jednolitość rozpylaczy nie musi być zachowana, natomiast wymagana jest symetria dla prawej i lewej strony.



.....

miejscowość

.....

data sprzedaży

**KARTA GWARANCYJNA**

Udzielam poręczenia gwarancyjnego:

Dla .....

zam. ....

.....

na wykonany przez KFMR Sp. z o.o.

.....

nr fabryczny ....., rok produkcji.....

na okres pierwszego roku eksploatacji, tj. do .....

K.F.M.R. Sp. z o.o. nie odpowiada za uszkodzenia mechaniczne spowodowane przez użytkownika. Ewentualne niesprawności usuniemy w naszym zakładzie lub, po zgłoszeniu telefonicznym czy listownym, wyślemy serwis naprawczy albo części zamienne przesyłką pocztową w ciągu 14 dni (w sezonie agrotechnicznym w ciągu 7 dni) od momentu powiadomienia.

1. Gwarancja dotyczy wad ukrytych wynikłych z winy naszego zakładu na skutek wad materiałowych, złej obróbki czy montażu i polega na bezpłatnej naprawie lub wymianie uszkodzonych części.

2. Gwarancją nie objęte są te części, których zużycie następuje na skutek normalnej eksploatacji.

3. Producent ma prawo **nie uznać reklamacji** jeżeli:

- w okresie gwarancji dokonano w sprzęcie jakichkolwiek zmian technicznych lub napraw bez wiedzy producenta

- sprzęt był przechowywany lub **eksploatowany niezgodnie z przeznaczeniem i zaleceniami instrukcji obsługi.**

- nabywca nie potrafi okazać oryginalnej instrukcji obsługi sprzętu z odpowiednimi wpisami identyfikującymi maszynę.

4. Nie ponosimy odpowiedzialności za wady powstałe z winy osób trzecich na skutek niewłaściwej konserwacji, transportu, eksploatacji i składowania.

**UWAGA!**

- producent nie odpowiada za straty w plonach spowodowane złą regulacją maszyny
- przed uruchomieniem maszyny należy koniecznie zapoznać się z instrukcją obsługi.

.....

Pieczętka i podpis kontrolera jakości

.....

Pieczętka i podpis sprzedawcy

**NAPRAWY GWARANCYJNE**

<b>Lp.</b>	<b>Zakres dokonanego remontu</b>	<b>Data przyjęcia do naprawy</b>	<b>Data zakończenia naprawy</b>	<b>Podpis i pieczęć K.J.</b>